

Projekt

z dnia 25 listopada 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY MIEDŹNA**

z dnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia "Programu ochrony Środowiska dla Gminy Miedźna na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030"

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 1, art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1153), z związku z art. 17 ust. 1 oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.), po uzyskaniu pozytywnej opinii Zarządu Powiatu Pszczyńskiego

Rada Gminy Miedźna uchwala

§ 1. Przyjąć "Program ochrony środowiska dla Gminy Miedźna na lata 2025 - 2028 z perspektywą do roku 2030", w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

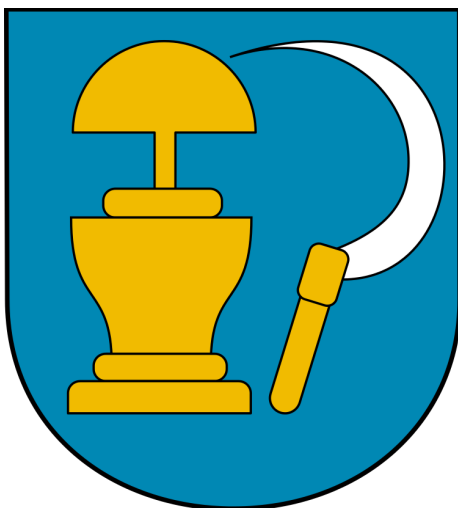
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Miedźna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Miedźna

Michał Przewoźnik

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIEDŹNA NA LATA 2025-2028 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

ZLECENIODAWCA:

GMINA MIEDŹNA

ul. Wiejska 131, 43-227 Miedźna

tel.: 32 211 61 60, faks: 32 211 60 89

mail: urząd@miedzna.pl, www.miedzna.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM KONSULTING

ul. Golezowska 16/125, 43-300 Bielsko-Biała

tel.: 33 486 53 53, faks: 33 486 54 54, kom. 513 100 869

mail: biuro@eko-team.com.pl, www.eko-team.com.pl

AUTORZY OPRACOWANIA:

Agnieszka Chylak

INFORMACJE ZAMIESZCZONE W NINIEJSZYM OPRACOWANIU ZOSTAŁY UDOSTĘPNIONE PRZEC:

- 1 Urząd Gminy Miedźna,
- 2 Starostwo Powiatowe w Pszczynie,
- 3 Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach,
- 4 Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach,
- 5 Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczynie,
- 6 Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Katowicach,
- 7 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach,
- 8 Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach,
- 9 Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Śląski Oddział Regionalny w Częstochowie,
- 10 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach,
- 11 Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Kobiór,
- 12 Polską Spółkę Gazownictwa Oddział w Zabrze,
- 13 Tauron Dystrybucja S.A. Oddział w Bielsku - Białej,
- 14 Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej PGW WP w Gliwicach.

WFOŚiGW w KATOWICACH

*Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
w Katowicach*

*Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.*

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp	8
1.1.	Cel i podstawa opracowania	8
1.2.	Metodologia opracowania, zawartość	8
2.	Uwarunkowania prawne, spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi	11
3.	Ogólna charakterystyka gminy Miedźna	16
4.	Ocena stanu środowiska	18
4.1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	18
4.1.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ	18
4.1.2.	Opis stanu obecnego	18
4.1.2.1.	<i>Jakość powietrza na obszarze gminy Miedźna</i>	18
4.1.2.2.	<i>Emisja z emitorów liniowych</i>	24
4.1.2.3.	<i>Emisja z emitorów punktowych</i>	25
4.1.2.4.	<i>Warunki wykorzystania OZE</i>	26
4.1.2.5.	<i>Zaopatrzenie w ciepło</i>	33
4.1.2.6.	<i>Zaopatrzenie w energię elektryczną</i>	33
4.1.2.7.	<i>Zaopatrzenie w paliwa gazowe</i>	34
4.1.3.	Analiza SWOT	34
4.1.4.	Cele i zadania środowiskowe z zakresu klimatu i jakości powietrza	34
4.2.	Zagrożenia hałasem	36
4.2.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ	36
4.2.2.	Opis stanu obecnego	36
4.2.2.1.	<i>Hałas przemysłowy</i>	36
4.2.2.2.	<i>Hałas drogowy</i>	37
4.2.2.3.	<i>Hałas kolejowy i lotniczy</i>	38
4.2.3.	Analiza SWOT	38
4.2.4.	Cele i zadania środowiskowe w zakresie zagrożeń hałasem	38
4.3.	Pola elektromagnetyczne	39
4.3.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ	39
4.3.2.	Opis stanu obecnego	39
4.3.3.	Analiza SWOT	40
4.3.4.	Cele i zadania środowiskowe w zakresie pól elektromagnetycznych	40
4.4.	Gospodarowanie wodami	42
4.4.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ	42
4.4.2.	Opis stanu obecnego	42
4.4.2.1.	<i>Monitoring wód powierzchniowych</i>	44
4.4.2.2.	<i>Wody podziemne</i>	44
4.4.2.3.	<i>Monitoring wód podziemnych</i>	46
4.4.2.4.	<i>Ochrona przed powodzią i skutkami suszy</i>	46
4.4.3.	Analiza SWOT	49
4.4.4.	Cele i zadania środowiskowe z zakresu gospodarowania wodami	49
4.5.	Gospodarka wodno - ściekowa	51
4.5.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ	51
4.5.2.	Opis stanu obecnego	51
4.5.2.1.	<i>Zaopatrzenie w wodę</i>	51
4.5.2.2.	<i>Jakość wody przeznaczonej do spożycia</i>	52
4.5.2.3.	<i>Odprowadzenie ścieków komunalnych</i>	52
4.5.2.4.	<i>Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych</i>	54
4.5.3.	Analiza SWOT	55
4.5.4.	Cele i zadania środowiskowe z zakresu gospodarki wodno - ściekowej	55
4.6.	Zasoby geologiczne	56
4.6.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ	56
4.6.2.	Opis stanu obecnego	56
4.6.2.1.	<i>Osuwiska</i>	56
4.6.2.2.	<i>Surowce naturalne</i>	57
4.6.3.	Analiza SWOT	59
4.6.4.	Cele i zadania środowiskowe z zakresu zasobów geologicznych	59

4.7.	Gleby	60
4.7.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ	60
4.7.2.	Opis stanu obecnego	60
4.7.2.1.	<i>Badania gleb</i>	63
4.7.3.	Analiza SWOT	65
4.7.4.	Cele i zadania środowiskowe z zakresu ochrony gleb	65
4.8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	67
4.8.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ	67
4.8.2.	Opis stanu obecnego	67
4.8.2.1.	<i>Zasady gospodarowania odpadami na terenie gminy</i>	68
4.8.2.2.	<i>Ilości zebranych odpadów</i>	70
4.8.2.3.	<i>Kontrole</i>	70
4.8.2.4.	<i>Azbest</i>	71
4.8.3.	Analiza SWOT	71
4.8.4.	Cele i zadania środowiskowe z zakresu gospodarki odpadami zapobiegania powstawaniu odpadów	72
4.9.	Zasoby przyrodnicze	73
4.9.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ	73
4.9.2.	Opis stanu obecnego	73
4.9.2.1.	<i>Fauna i flora</i>	73
4.9.2.2.	<i>Formy ochrony przyrody</i>	74
4.9.2.3.	<i>Korytarze ekologiczne</i>	76
4.9.2.4.	<i>Obszary leśne</i>	79
4.9.2.5.	<i>Racjonalne gospodarowanie zasobami leśnymi</i>	80
4.9.2.6.	<i>Inwazyjne gatunki obce</i>	80
4.9.3.	Analiza SWOT	81
4.9.4.	Cele i zadania środowiskowe z zakresu ochrony przyrody i zasobów leśnych	81
4.10.	Zagrożenia poważnymi awariami	82
4.10.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ	82
4.10.2.	Opis stanu obecnego	82
4.10.3.	Analiza SWOT	83
4.10.4.	Cele i zadania środowiskowe w zakresie zagrożeń poważnymi awariami	83
5.	Zagadnienia horyzontalne	85
5.1.	Adaptacja do zmian klimatu	85
5.2.	Nadzwyczajne zagrożenia	86
5.3.	Działania edukacyjne	87
5.4.	Monitoring środowiska	88
6.	Harmonogramy realizacji zadań Programu na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030	90
6.1.	Cele i harmonogram w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza	90
6.2.	Cele i harmonogram w zakresie ochrony przed hałasem	94
6.3.	Cele i harmonogram w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym	96
6.4.	Cele i harmonogram w zakresie gospodarowania wodami	98
6.5.	Cele i harmonogram w zakresie gospodarki wodno - ściekowej	101
6.6.	Cele i harmonogram w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi	103
6.7.	Cele i harmonogram w zakresie ochrony gleb	104
6.8.	Cele i harmonogram w zakresie gospodarki odpadami	107
6.9.	Cele i harmonogram w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych w tym leśnych	110
6.10.	Cele i harmonogram w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom	112
7.	System realizacji Programu Ochrony Środowiska	114
8.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	115

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Lokalizacja Gminy Miedźna na tle powiatu pszczyńskiego i województwa śląskiego	16
Rysunek 2 Podział województwa śląskiego na strefy	19
Rysunek 5 Wyniki modelowania średniorocznego stężenia pyłu zawieszonego PM10 w województwie śląskim w 2024 roku	21
Rysunek 6 Wyniki modelowania średniorocznych stężeń pyłu zawieszonego PM2.5 w województwie śląskim w 2024 roku	21
Rysunek 7 Wyniki modelowania średniorocznych stężeń benzo(a)pirenu na terenie województwa śląskiego w 2024 roku.	23
Rysunek 8 Wyniki modelowania średniorocznych stężeń dwutlenku azotu na terenie województwa śląskiego w 2024 roku	23

Rysunek 7 Potencjał energii wody w województwie śląskim	27
Rysunek 11 Energia słoneczna - potencjał teoretyczny, promieniowanie całkowite	28
Rysunek 12 Potencjał energii geotermalnej na terenie województwa śląskiego	29
Rysunek 13 Potencjał wytwarzania biogazu z biogazowni rolniczych	30
Rysunek 14 Potencjał wykorzystania biomasy w województwie śląskim	31
Rysunek 15 Mapa wietrzności Polski	33
Rysunek 18 Rozmieszczenie jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy Miedźna	43
Rysunek 20 Zasięg GZWP nr 346 na terenie gminy Miedźna	45
Rysunek 21 Jednolite części wód podziemnych na terenie gminy Miedźna	45
Rysunek 16 Obszary zagrożone wystąpieniem powodzi na terenie gminy Miedźna	47
Rysunek 17 Tereny zagrożone ruchami masowymi w miejscowości Góra	56
Rysunek 24 Tereny zagrożone ruchami masowymi w miejscowości Grzawa	57
Rysunek 19 Obszary złóż w granicach administracyjnych gminy Miedźna	58
Rysunek 20 Lokalizacja form ochrony przyrody na terenie gminy Miedźna	74
Rysunek 21 Korytarze ichtologiczne oraz ornitologiczne w graniach administracyjnych gminy Miedźna	77
Rysunek 22 Korytarze teriologiczne w graniach administracyjnych gminy Miedźna	78
Rysunek 23 Korytarze spójności obszarów chronionych w granicach gminy Miedźna	79
Rysunek 24 Obszary leśne i zadrzewione na terenie gminy Miedźna	80

SPIS TABEL

Tabela 1 Relacja kierunków interwencji określonych w POŚ dla woj. śląskiego oraz w Polityce ekologicznej państwa 2030	9
Tabela 2. Zestawienie dokumentów strategicznych i przedstawienie spójności z celami zapisanymi w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Miedźna na lata 2025 – 2028, z perspektywą do roku 2030”	11
Tabela 3 Zestawienie wyników stężeń benzo(a)pirenu oraz metali w pyłe zawieszonym PM10 w 2024 roku dla stacji pomiarowej w Pszczynie	22
Tabela 4 Informacje na temat sieci wodociągowej na terenie gminy Miedźna	51
Tabela 5 Informacje na temat długości sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Miedźna	53
Tabela 6 Ilość odprowadzonych ścieków z terenu gminy Miedźna	53
Tabela 7 Wielkości gospodarstw	61
Tabela 8 Zestawienie zwierząt gospodarskich znajdujących się na terenie gminy Miedźna	61
Tabela 9 Dane dotyczące realizacji programu rolno-środowiskowego na terenie gminy Miedźna	62
Tabela 10 Działania prowadzone przez WIORON na terenie gminy Miedźna w latach 2020-2024	62
Tabela 11 Wyniki pH próbek gleb pobranych z terenu gminy Miedźna	63
Tabela 12 Kategoria agronomiczna gleb pobranych z terenu gminy Miedźna	63
Tabela 13 Zapotrzebowanie gleb na wapnowanie	64
Tabela 14 Zawartość fosforu w badanych próbkach gleb pobranych z gospodarstw znajdujących się na terenie gminy Miedźna	64
Tabela 15 Zawartość potasu w badanych próbkach pobranych z gospodarstw znajdujących się na terenie gminy Miedźna	64
Tabela 16 Zawartość magnezu w badanych próbkach gleb pobranych z gospodarstw znajdujących się na terenie gminy Miedźna	65
Tabela 17 Zestawienie poziomów redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania oraz poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów pochodzących z sektora komunalnego w latach	70
Tabela 18 Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	71
Tabela 19 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza	90
Tabela 20 Harmonogram zadań własnych w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza	91
Tabela 21 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza	92
Tabela 22 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu ochrony przed hałasem	94
Tabela 23 Harmonogram zadań własnych w zakresie ochrony przed hałasem	95
Tabela 24 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony przed hałasem	95
Tabela 25 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu pól elektromagnetycznych	96
Tabela 26 Harmonogram zadań własnych w zakresie pól elektromagnetycznych	96
Tabela 27 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	97
Tabela 28 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu gospodarowania wodami	98
Tabela 29 Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarowania wodami	99
Tabela 30 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarowania wodami	99
Tabela 31 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu gospodarki wodno - ściekowej	101
Tabela 32 Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarki wodno - ściekowej	102
Tabela 33 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarki wodno - ściekowej	102
Tabela 34 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu gospodarowania zasobami geologicznymi	103

Tabela 35 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi	103
Tabela 36 Cele, kierunki interwencji w zakresie ochrony gleb.....	104
Tabela 37 Harmonogram zadań własnych w zakresie ochrony gleb	105
Tabela 38 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony gleb	106
Tabela 39 Cele, kierunki interwencji w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawania odpadów	107
Tabela 40 Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawania odpadów	108
Tabela 41 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawania odpadów	109
Tabela 42 Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych	110
Tabela 43 Harmonogram zadań własnych w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych	111
Tabela 44 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony przyrody i lasów	111
Tabela 45 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu przeciwdziałania poważnym awariom.....	112
Tabela 46 Harmonogram zadań własnych w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom	113
Tabela 47 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie przeciwdziałaniu poważnym awariom.....	113
Tabela 48 Działania w ramach zarządzania środowiskiem	114

WYKAZ SKRÓTÓW:

GDDKiA	-	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	-	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	-	Główny Urząd Statystyczny
GZGK	-	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Gilowicach
KPOŚK	-	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
NFOŚiGW	-	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ODR	-	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
OOŚ	-	ocena oddziaływania na środowisko
ORSIP	-	Otwarty Regionalny System Informacji Przestrzennej
OSO	-	obszary specjalnej ochrony ptaków
OZE	-	Odnawialne Źródła Energii
PIG-PIB	-	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
POP	-	Program Ochrony Powietrza
PZD	-	Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczynie
RDLP	-	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	-	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RDW	-	Ramowa Dyrektywa Wodna
RZGW	-	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
WFOŚiGW	-	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	-	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WIORiN	-	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa
WSSE	-	Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna

1. Wstęp

1.1. Cel i podstawa opracowania

Podstawą prawną opracowania dokumentacji pt.: „Program ochrony środowiska dla Gminy Miedźna na lata 2025-2028, z perspektywą do roku 2030” (dalej: jako Program), jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.), która mówi, iż „w celu realizacji polityki ochrony środowiska organ wykonawczy sporządza program ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych”.

Niniejszy Program Ochrony Środowiska jest zbieżny z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych obejmujących terytorialnie obszar Gminy Miedźna.

Zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) stanowią, iż po uzgodnieniu braku potrzeby przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska istnieje możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny.

W realizacji Programu Ochrony Środowiska istotne jest uspołecznienie całego procesu tworzenia, a następnie jego realizacji i wdrażania. W związku z tym w trakcie procedur opracowania Programu Gmina Miedźna zapewni możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Interesariusze, w tym służby i inspekcje działające na terenie gminy zostali włączeni w prace nad przygotowaniem niniejszego dokumentu. Na etapie zbierania danych i materiałów do wykonania dokumentacji wszystkie wydziały zajmujące się szeroko pojętą ochroną środowiska oraz inne jednostki zostały poproszone o sprecyzowanie planów i projektów, jakie będą realizowane na terenie gminy w okresie 2025 – 2030.

Po pozytywnym zaopiniowaniu niniejszego dokumentu przez Zarząd Powiatu Pszczyńskiego Program zostanie przyjęty uchwałą Rady Gminy Miedźna do realizacji.

Z wykonania Programu Organ wykonawczy Gminy Miedźna powinien co dwa lata sporządzać raporty i przedstawiać je Radzie Gminy oraz przekazać do wiadomości do organu wykonawczego Zarządu Powiatu Pszczyńskiego.

Realizacja Programu powinna doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla wdrożenia wymagań prawa.

1.2. Metodologia opracowania, zawartość

„Program ochrony środowiska dla Gminy Miedźna na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030” został opracowany zgodnie z Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska opracowanymi przez Ministerstwo Środowiska we wrześniu 2015 roku (zaktualizowanych w 2017 i 2020 roku). Aktualnie obowiązujące wytyczne wymagają podziału harmonogramów realizacji zadań na zadania własne samorządu gminnego oraz zadania monitorowane. Zadania monitorowane to zadania realizowane przez jednostki realizujące zadania środowiskowe na terenie gminy, ale bez zaangażowania finansowego Gminy Miedźna.

Etapy opracowania niniejszego dokumentu to:

- zebranie szczegółowych danych z poszczególnych komórek Urzędu Gminy w Miedźnej, Starostwa Powiatowego w Pszczynie, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w Katowicach oraz jednostek realizujących zadania środowiskowe na terenie gminy, w tym między innymi Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Zarządu Dróg Wojewódzkich, Nadleśnictwa, Wód Polskich, a większych podmiotów gospodarczych,
- przeprowadzenie odstąpienia od przeprowadzenia SOOŚ (Strategicznego Oceny Oddziaływania na Środowisko),
- analiza dotychczasowych dokumentów i opracowań planistycznych,
- ocena realizacji dotychczasowego programu ochrony środowiska,
- ocena aktualnego stanu wszystkich komponentów środowiska na obszarze gminy Miedźna. Jako punkt odniesienia dla niniejszego dokumentu przyjęto stan środowiska oraz infrastruktury ochrony środowiska na koniec 2024 r., a tam, gdzie nie było możliwości uzyskania wiarygodnych danych wykorzystano stan na koniec 2023 r.,

- wyznaczenie celów i sformułowanie kierunków działań pozwalających na realizację celów dokumentów wyższych szczebli. Istotą celów jest ich spójność z Polityką Ekologiczną Państwa 2030 oraz wojewódzkim i powiatowym POŚ,
- określenie zasad monitoringu, który pozwoli na badanie postępów w realizacji Programu w trakcie opracowywania Raportów z realizacji POŚ.

Nawiązując do struktury określonej w „Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” Ministerstwa Środowiska (z 2015 roku oraz aktualizacja w 2017 i 2020 roku) niniejszy dokument zawiera takie elementy jak:

- Informacje o spójności Programu z dokumentami wyższego szczebla,
- Charakterystykę Gminy Miedźna,
- Ocenę stanu środowiska w zakresie:
 - Ochrony klimatu i jakości powietrza,
 - Zagrożeń hałasem,
 - Pól elektromagnetycznych,
 - Gospodarowania wodami,
 - Gospodarki wodno – ściekowej,
 - Zasobów geologicznych,
 - Gleb,
 - Gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - Zasobów przyrodniczych w tym leśnych,
 - Zagrożeń poważnymi awariami.
- Zagadnienia horyzontalne,
- Cele Programu ochrony środowiska oraz kierunki działań i interwencji proekologicznych,
- Harmonogram realizacji zadań Powiatu Pszczyńskiego i monitorowanych wraz z ich finansowaniem,
- System realizacji programu ochrony środowiska,
- Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Kierunki interwencji w niniejszym Programie zostały zaczerpnięte wprost z Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 i są one spójne z kierunkami interwencji określonymi przez

Politykę ekologiczną państwa 2030 – strategię rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej.

W poniższej tabeli przedstawiono relacje kierunków interwencji w obydwu dokumentach.

Tabela 1 Relacja kierunków interwencji określonych w POŚ dla woj. śląskiego oraz w Polityce ekologicznej państwa 2030

Kierunki interwencji - zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa 2030	Obszary interwencji - zgodnie z Programem Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego
Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania	Ochrona klimatu i jakości powietrza
Zrównoważone gospodarowanie wodami w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód	Gospodarowanie wodami
Ochrona powierzchni ziemi w tym gleb	Gleby
Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego jądrowego i ochrony radiologicznej	Zagrożenia poważnymi awariami
Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu	Zasoby przyrodnicze
Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	

Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów
Zarządzanie zasobami geologicznymi	Zasoby geologiczne
Edukacja ekologiczna Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska Adaptacja do zmian klimatu	Zagadnienia horyzontalne (ujęto adaptacje do zmian klimatu, edukacje oraz monitoring i kontrole)
Brak w Polityce Ekologicznej Państwa 2030	Gospodarka wodno-ściekowa Pola elektromagnetyczne Zagrożenie hałasem

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego, Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

W związku z tym uznaje się, że kierunki interwencji w Programie odpowiadają i są spójne z kierunkami Polityki ekologicznej państwa 2030.

2. Uwarunkowania prawne, spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Podstawowymi aktami prawnymi, które miały wpływ na treść Programu były następujące ustawy:

- Ustawa Prawo ochrony środowiska,
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa o ochronie przyrody,
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- Ustawa o lasach,
- Ustawa Prawo wodne,
- Ustawa Prawo geologiczne i górnicze,
- Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków,
- Ustawa o odpadach,
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- Ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie,
- Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- Ustawa o inwazyjnych gatunkach obcych.

Istotnym elementem prognozowania strategicznego jest zapewnienie spójności celów rozwoju wyznaczonych w strategicznych dokumentach programowych opracowanych na poziomie powiatowym, wojewódzkim, krajowym i UE.

Poniżej przedstawiono powiązanie Programu z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego i regionalnego. Podczas tworzenia Programu brano pod uwagę założenia, cele, kierunki działań i interwencji zapisane w aktualnie obowiązujących dokumentach nadrzędnych. Program ochrony środowiska w swoich założeniach uwzględnia najbardziej istotne kierunki rozwoju. Cele, obszary problemowe oraz kierunki rozwoju analizowanych dokumentów prezentuje poniższa tabela

Tabela 2. Zestawienie dokumentów strategicznych i przedstawienie spójności z celami zapisanymi w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Miedźna na lata 2025 – 2028, z perspektywą do roku 2030”

Nazwa dokumentu	Cele wskazane w dokumencie strategicznym	Kierunki interwencji dokumentu strategicznego wpisujące się w cele Programu
NADRZĘDNE DOKUMENTY STRATEGICZNE		
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności	Cel 7 - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, Cel 9 - Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.	7.1: Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne, 7.2: Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych, 7.4: Realizacja programu inteligentnych sieci w energetyce, 7.7: Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki, 7.8: Zwiększenie poziomu ochrony środowiska, 8.1: Rewitalizacja obszarów problemowych, 9.1: Sprawna modernizacja, rozbudowa i budowa zintegrowanego systemu transportowego.
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną. Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.	• Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny, • Wsparcie dla podwyższania atrakcyjności inwestycyjnej Śląska oraz promocji zmian strukturalnych, • Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom samorządy.
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I).	Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód (I.1).

	Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II). Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III). Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV). Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V).	Likwidacja źródeł emisji Zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania (I.2). Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb (I.3). Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej (I.4). Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu (II.1). Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (II.2). Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (II.3). Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa (II.4). Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (II.5). Przeciwdziałanie zmianom klimatu (III.1). Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III.2). Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji (IV.1). Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania (V.1).
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności, Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.	
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030	Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska.	Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska, Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	Kierunek interwencji 1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska, Kierunek interwencji 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych, Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów, Kierunek interwencji 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.
DOKUMENTY SEKTOROWE		
Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do roku 2025 (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)	Cel 1 - osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, tam, gdzie są one przekraczane oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu drobnego PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, Cel 2 - osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań	1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego 2. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego 3. Ograniczenie poziomu zanieczyszczenia powietrza w miastach, polityka miejska 4. Zwiększenie udziału czystej energii, ciepła, rozwój odnawialnych źródeł energii 5. Edukacja ekologiczna

	wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego	6. Źródła finansowania działań określonych w aKPOP 1. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza z pozostałych sektorów
Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	Celem Programu jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami	1. Budowa sieci kanalizacyjnej, 2. Inwestycje związane z oczyszczalnią ścieków, 3. Dostosowanie oczyszczalni do art. 5.2.
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028	Zadaniem KPGO 2028 jest określenie działań niezbędnych do zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju w sposób, który zapewnia ochronę środowiska, z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości i uwarunkowań ekonomicznych oraz poziomu technologicznego istniejącej infrastruktury. Główne cele wskazane w dokumencie to m.in.: 1) szeroko pojęte ZPO, ze szczególnym uwzględnieniem ZPO żywności; 2) wspieranie działań w zakresie ponownego użycia produktu; 3) dążenie do 55% dla 2025 r. i 65% dla 2035 r. poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących ze strumieni odpadów komunalnych; 4) minimalizacja składowanych odpadów do poziomu 30% w 2025 r. i 10% w 2035 r.; 5) utrzymanie dotychczasowego trendu w zakresie celu dotyczącego zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska tak, aby nie było składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy wytworzonych w 1995 r.; 6) zapewnienie utrzymania poziomów wydajności recyklingu zużytych baterii i akumulatorów; 7) osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów powstających z produktów, m.in. odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych; 8) dokończenie likwidacji mogiłników zawierających przeterminowane ŚOR i inne odpady niebezpieczne; 9) zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku; 10) zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz postępowania z odpadami. Przedstawione w KPGO 2028 cele i zadania dotyczą lat 2023–2028, zaś perspektywicznie obejmują okres do 2035 r.	
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)	Cel 1. - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska Cel 2. - Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich Cel 3. - Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu Cel 4. - Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu Cel 5. - Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu Cel 6. - Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	Kierunek działań 1.1- dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu, Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu, Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu, Kierunek działań 2.1 - stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami, Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybactwej do zmian klimatu, Kierunek działań 3.2 – zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu, Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu, Kierunek działań 6.2 - ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

DOKUMENTY O CHARAKTERZE PROGRAMOWYM		
Aktualizacja Programu Ochrony Powietrza dla Województwa śląskiego	Nadrzędnym celem Programu ochrony powietrza jest ewaluacja działań naprawczych, których realizacja doprowadzi do poprawy jakości powietrza, co w konsekwencji spowoduje ograniczenie niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie mieszkańców województwa śląskiego	- Ograniczenie emisji z instalacji na paliwa stałe o mocy do 1 MW i poprawa efektywności energetycznej - Edukacja ekologiczna związana z ochroną powietrza - Kontrola przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego oraz zakazu spalania odpadów - Ograniczenie emisji z sektora transportu
Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030+"	Cel strategiczny A Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej Cel strategiczny B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańców Cel strategiczny C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni Cel strategiczny D Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym	A.1. Konkurencyjna gospodarka A.2. Innowacyjna gospodarka A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych B.2. Aktywny mieszkaniowiec B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki C.1. Wysoka jakość środowiska C.2. Efektywna infrastruktura C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu D.3. Nowoczesna administracja publiczna
Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego	Cele: Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych Zwiększenie odporności gospodarki wodnej województwa na zmiany klimatu Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej Zrównoważona gospodarka zasobami geologicznymi Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi oraz przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno- ekonomicznymi Rozwój systemu zgodnego z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawania odpadów, a także wdrażanie i udoskonalanie modelu gospodarowania odpadami komunalnymi opartego głównie na ich selektywnym zbieraniu Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków	
Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023 – 2026, z perspektywą do roku 2030	Cel Ochrona powietrza i klimatu Cel Zagrożenia hałasem Cel Pola elektromagnetyczne Cel Gospodarowanie wodami Cel Gospodarka wodno – ściekowa Cel Zasoby geologiczne Cel Gleby Cel Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów Cel Zasoby przyrodnicze, w tym także leśne	- Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze powiatu pszczyńskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych - Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami - Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska

	Cel Zagrożenia poważnymi awariami	• Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach • System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowy i podziemnymi, umożliwiające zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód • Racjonalne i efektywne gospodarowania zasobami ze złóż • Racjonalna gospodarka zasobami geologicznymi • Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi • Przekształcenie terenów poprzemysłowych i zdegradowanych zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno – ekonomicznymi • Racjonalna gospodarka odpadami • Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne • Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowane bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu • Przeciwdziałanie awariom instalacji przemysłowych • Minimalizacja i przeciwdziałanie skutkom poważnych awarii dla ludzi i środowiska
--	-----------------------------------	--

Źródło: Źródło: „Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”, Ministerstwa Środowiska, wrzesień 2015 wraz z ich aktualizacją 2017 i 2020, oraz opracowanie własne na podstawie aktualnych dokumentów wyższych szczebli

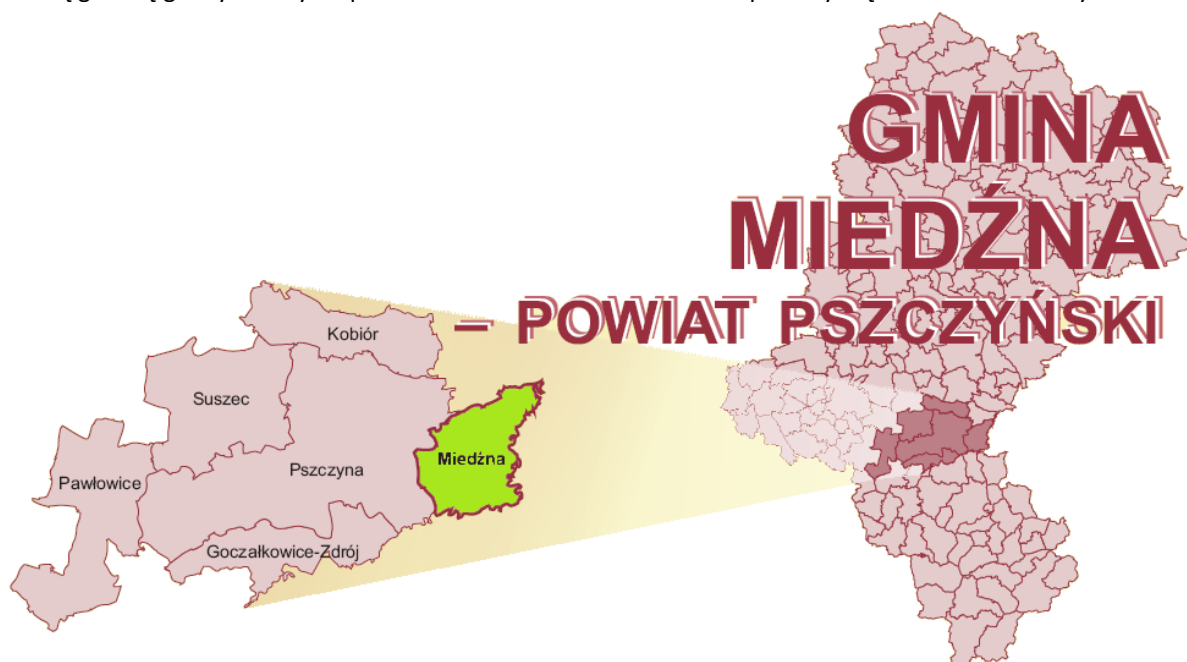
3. Ogólna charakterystyka gminy Miedźna

Gmina Miedźna to gmina wiejska, położona jest w południowej części województwa śląskiego, w powiecie pszczyńskim, w Kotlinie Oświęcimskiej, na styku Równiny Pszczyńskiej i Doliny Górnej Wisły. Znajduje się w pobliżu drogi krajowej nr 1 oraz przez jej teren przebiega fragment drogi ekspresowej S-1.

Gmina Miedźna graniczy:

- od południa z gminami Bestwina i Wilamowice należącymi do powiatu bielskiego,
- od zachodu z miastem i gminą Pszczyna należącymi do powiatu pszczyńskiego,
- od północy z gminą Bojszowy należącą do powiatu bieruńsko – lędzińskiego,
- od wschodu z gminami Oświęcim i Brzeszcze należącymi do powiatu oświęcimskiego województwa małopolskiego.

Wschodnia granica gminy pokrywa się z granicą województwa śląskiego oraz województwa małopolskiego. Naturalną granicę gminy tworzy od południa i wschodu rzeka Wisła a od północy częściowo rzeka Pszczynka.

Rysunek 1 Lokalizacja Gminy Miedźna na tle powiatu pszczyńskiego i województwa śląskiego

Źródło: katowice.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_slaskie/portrety_gmin/powiat_pszczynski/gmina_miedzna.pdf

Gmina obejmuje swym zasięgiem osiem sołectw:

- Miedźna,
- Gilowice,
- Wola,
- Góra,
- Grzawa,
- Frydek
- Wola I,
- Wola II.

Miedźna usytuowana jest na trasie oraz w sąsiedztwie dróg kołowych i kolejowych tworzących swoisty równoleżnikowy korytarz komunikacyjny, o znaczeniu regionalnym, rozciągający się pomiędzy regionem Rybnika i Pszczyny, a Oświęcimiem. Korytarz komunikacyjny gminy tworzą:

- droga wojewódzka nr 933 przebiegająca przez południową część gminy na trasie Pszczyna-Miedźna – Grzawa – Góra – Brzeszcze – Oświęcim,
- droga wojewódzka nr 931 relacji Pszczyna - Bieruń,
- linia kolejowa dwutorowa zelektryfikowana z ruchem pasażerskim i towarowym (linia PKP E-65) Czechowice – Dziedzice – Brzeszcze – Oświęcim.

Dwie ostatnie trasy nie przebiegają przez teren gminy, a jedynie w jej bezpośrednim sąsiedztwie, mają jednak znaczenie ze względu na dostępność komunikacyjną gminy. Obecna peryferyjność położenia gminy w stosunku do dróg o znaczeniu krajowym i międzynarodowym ulegnie w relatywnie krótkim czasie istotniej zmianie w świetle będącej w fazie realizacji drogi ekspresowej S-1 pomiędzy węzłem Suchy Potok w Bielsku – Białej a węzłem Mysłowice Kosztowy. Przebieg drogi oraz usytuowanie węzła drogowego z drogą wojewódzką nr 933 w bezpośrednim sąsiedztwie wschodniej granicy (w rejonie stacji kolejowej Jawiszowicach) oraz połączenie z obwodnicą Oświęcimia (na północy, w m. Jedlinie) tworzy bardzo dogodną sytuację komunikacyjną dla gminy Miedźna.

Gmina zajmuje obszar o powierzchni 5009 ha, w tym 69% stanowią użytki rolne.

Gmina Miedźna według stanu na koniec 2024 roku liczyła 15 519 mieszkańców (na 1 km² przypadało niemal 310 osób), z czego 50,76% stanowiły kobiety, a 49,24% mężczyźni. 65,78% mieszkańców gminy Miedźna jest w wieku produkcyjnym, 21,8% w wieku przedprodukcyjnym, a 12,4% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.¹

Gmina Miedźna leży na trasie turystycznej Pszczyna – Oświęcim. Przez gminę przebiega międzynarodowa trasa rowerowa Greenaway Kraków – Morawy – Wiedeń. Greenaway to zielone szlaki, które łączą regiony atrakcyjne turystycznie, wspierają rozwój turystyki przyjaznej dla środowiska i promujące zdrowy styl życia.

W Miedźnej i okolicy znajduje się wiele zabytkowych obiektów. Zaliczyć do nich można urzekające swym pięknem stare drewniane kościołki w Miedźnej, Grzawie i Górze. Obok kościołów istnieje ogromne bogactwo małych form architektury sakralnej: przydrożnych krzyży i kapliczek. Okolice gminy to teren byłych „Lasów Książących Puszczy Pszczyńskiej”.

Gmina Miedźna posiada znaczące walory przyrodnicze wynikające m.in. ze zróżnicowania geologicznego terenu gminy, istniejącego kontrastu pomiędzy wysoczyzną a dnem Doliny Wisły, występowania dużych kompleksów leśnych (Puszczy Pszczyńskiej) oraz kompleksów stawów hodowlanych i oczek wodnych, nie tylko urozmaicających krajobraz, ale stwarzających warunki do rozwoju fauny i flory.

Na terenie gminy występują liczne gatunki chronionych zwierząt w tym: traszka grzebieniasta i zwyczajna, kumak nizinny, ropucha szara, jaszczurka zwinka, kret i orzesznica oraz około stu gatunków ptaków chronionych.

Spśród form ochrony przyrody ożywionej i nieożywionej na obszarze gminy Miedźna występują:

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków PLB 120009 „Stawy w Brzeszczach” Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. Nr 229, poz. 2313 z późniejszymi zmianami).

Obszar obejmuje kompleksy stawów hodowlanych w dolinie górnej Wisły, położone po obu stronach rzeki. Wisła ma tutaj naturalny charakter, meandruje i w jej dolinie znajduje się sporo niewielkich starorzeczy. Stawy otaczają lasy (3% obszaru), łąki i pastwiska (35%) oraz pola (33% powierzchni). Roślinność wodna i bagienna składa się z 260 gatunków roślin naczyniowych (w tym grążel żółty, grzybień biały, paproć salwinia), w rzadkim zbiorowisku łąk ostrożeńowych występują: ostrożeń łąkowy, storczyki, bluszcz pospolity. Obszar Natura 2000 obejmuje obszar 3.065,9 ha, w tym:

- 1.589,7 ha położone w województwie małopolskim na terenie gmin: Brzeszcze - gmina miejska (588,3 ha), Brzeszcze - gmina wiejska (207,3 ha) i Oświęcim - gmina wiejska (794,1 ha),
- 1.476,2 ha położone w województwie śląskim na terenie gmin: Bieruń (17,0 ha), Wilamowice - gmina wiejska (247,5 ha), Bojszowy (340,4 ha) i Miedźna (871,3 ha)
- użytk ekologiczny torfowiska pn. „Torfowisko Zapadź” o ogólnej powierzchni 22,86 ha w 2004r. – zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego. Torfowisko znajduje się na terenie gminy Miedźna w bliskim sąsiedztwie rzeki Wisły i jest najprawdopodobniej wyrobiskiem po dawnych złożach gliny lub iłów. Obejmuje obszar około 19 ha. Na torfowiskach występują rośliny rzadkie i chronione, a także wiele chronionych zwierząt, związanych z siedliskami błotnymi, wodnymi i torfowiskowymi. Szczególnym celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemu torfowiska ze stanowiskami rzadkich i zanikających gatunków roślin.

Na terenie gminy Miedźna ustanowiono 2 pomniki przyrody dęby szypułkowe (*Quercus robur*).

¹ Raport o stanie gminy Miedźna za rok 2024

4. Ocena stanu środowiska

4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

4.1.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Zadania	Podjęte działania w latach 2023-2014	Efekt ze wskaźnikiem
Aktualizacja "Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Miedźna" oraz „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Miedźna”	Nie aktualizowano w okresie raportowania żadnego z tych dokumentów.	-
Opracowanie i wdrożenie „Programu Ograniczania Niskiej Emisji na terenie Gminy Miedźna”	W roku 2023 w ramach Programu ograniczenia niskiej emisji zlikwidowano źródła ciepła opalane paliwem stałym w 30 (w tym 20 wymieniono na piece gazowe kondensacyjne natomiast 10 wymieniono na pompy ciepła). Całkowity koszt tego zadania wyniósł 787 037,23 zł z czego 546 556,69 zł stanowiły środki mieszkańców a kwotę w wysokości 240 480,54 zł przekazano mieszkańcom w formie dotacji z budżetu Gminy Miedźna. Środki z budżetu Gminy zostały pozyskane w ramach pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. W roku 2024 udało się zmodernizować 15 wyeksploatowanych źródeł ciepła poprzez zlikwidowanie źródeł ciepła opalane paliwem stałym w 15 budynkach jednorodzinnych (wymieniono na piece gazowe kondensacyjne) Całkowity koszt tego zadania wyniósł 267 433,35 zł z czego 160 183,35 zł stanowiły środki mieszkańców a kwotę w wysokości 107 250,00 zł przekazano mieszkańcom w formie dotacji z budżetu Gminy Miedźna. Środki z budżetu Gminy zostały pozyskane w ramach pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.	Zmodernizowano 45 źródeł ciepła w ramach pomocy finansowej Gminy
Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego gminy Miedźna	W 2023 r. rozpoczęto wymianę punktów świetlnych objętych umową o świadczenie usług oświetleniowych - w zakresie rozszerzonym - o podwyższonym standardzie. Wymieniono 883 szt. opraw oświetleniowych. Okres umowy 72 miesiące, wartość umowy: 3 552 813,15 zł.	Wymieniono 883 szt. opraw oświetleniowych na oprawy LED

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych inwestycjach gminnych i działaniach na terenie Gminy Miedźna

4.1.2. Opis stanu obecnego

Obszar, na którym zlokalizowana jest gmina Miedźna znajduje się w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego o cechach przejściowych między klimatem oceanicznym, a kontynentalnym. Nad regionem ścierają się bowiem wilgotne masy powietrza znad Atlantyku z bardzo suchymi znad kontynentu. Powoduje to dużą zmienność pogody z dnia na dzień i znaczne zróżnicowanie poszczególnych pór roku w kolejnych latach. Gmina Miedźna, zgodnie z klasyfikacją wg W. Okołowicza, znajduje się w regionie śląsko – małopolskim, który leży pomiędzy strefą wpływów oceanicznych i kontynentalnych.

4.1.2.1. Jakość powietrza na obszarze gminy Miedźna

Zgodnie z art. 85 ustawy – Prawo ochrony środowiska, ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane,
- zmniejszanie i utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów docelowych albo poziomów celów długoterminowych lub co najmniej na tych poziomach.

Na stan powietrza w gminie Miedźna mają wpływ następujące czynniki:

- emisja zorganizowana pochodząca ze źródeł punktowych i powierzchniowych oraz niska emisja,
- emisja ze środków transportu i komunikacji (emisja liniowa),

- emisja niezorganizowana.

Na terenie gminy Miedźna zanieczyszczania emitowane do powietrza pochodzą głównie ze spalania paliw stałych na potrzeby ogrzania budynków oraz spalania paliw silnikowych w pojazdach. W kolejnych podrozdziałach opisano systemy energetyczne znajdujące się na terenie gminy i określono ich wpływ na stan powietrza atmosferycznego.

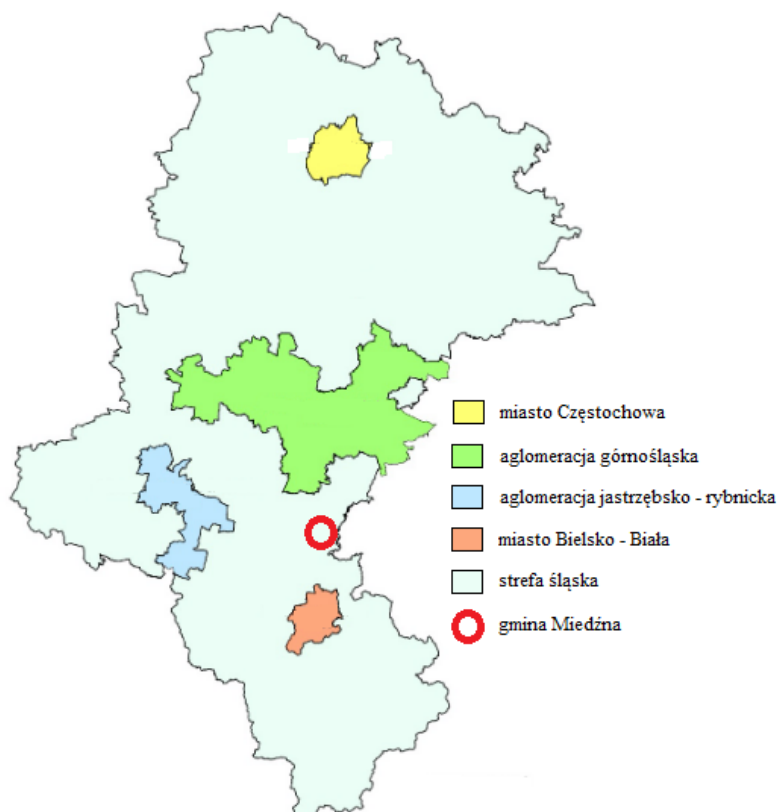
Podstawową masę zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery stanowi dwutlenek węgla. Jednak najbardziej uciążliwe składniki spalin to przede wszystkim dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pył zawieszony.

W mniejszych ilościach emitowane są również chlorowodór, różnego rodzaju węglowodory aromatyczne i alifatyczne.

Ocenę stanu powietrza atmosferycznego przeprowadzono w oparciu o dane z 2024 roku pochodzące z opracowania Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Katowicach Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska pt.: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2024”.

Zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska, oceny są dokonywane w strefach, w tym w aglomeracjach. Na terenie województwa śląskiego zostało wydzielonych 5 stref, które zostały wymienione poniżej i przedstawione na rysunku:

- strefa śląska (w tym gmina Miedźna),
- aglomeracja górnośląska,
- aglomeracja rybnicko - jastrzębska,
- miasto Bielsko - Biała,
- miasto Częstochowa.

Rysunek 2 Podział województwa śląskiego na strefy

Źródło: GIOŚ

Podstawę klasyfikacji stref w oparciu o wyniki rocznej oceny jakości powietrza stanowiły:

- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu,
- poziom docelowy,
- poziom celu długoterminowego,

- określone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 845).

Ocenę przeprowadzono z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych:

- ze względu na ochronę zdrowia ludzi – dla wszystkich stref,
- ze względu na ochronę roślin – dla strefy śląskiej.

Lista zanieczyszczeń pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia objęła: benzen, dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, ozon, pył zawieszony PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5}, arsen, benzo(α)piren, ołów, kadm oraz nikiel.

W ocenie pod kątem ochrony roślin uwzględnia się: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO, ozon O₃.

W 2024 r. w ramach systemu PMŚ, na terenie województwa śląskiego funkcjonowało ogółem 31 stacji pomiarowych. Pomiary realizowane były przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – monitoring w wojewódzkiej sieci stacji, w ramach ogólnopolskiego systemu monitoringu jakości powietrza.

Dla wszystkich substancji podlegających ocenie, strefy zaliczono do jednej z poniższych klas:

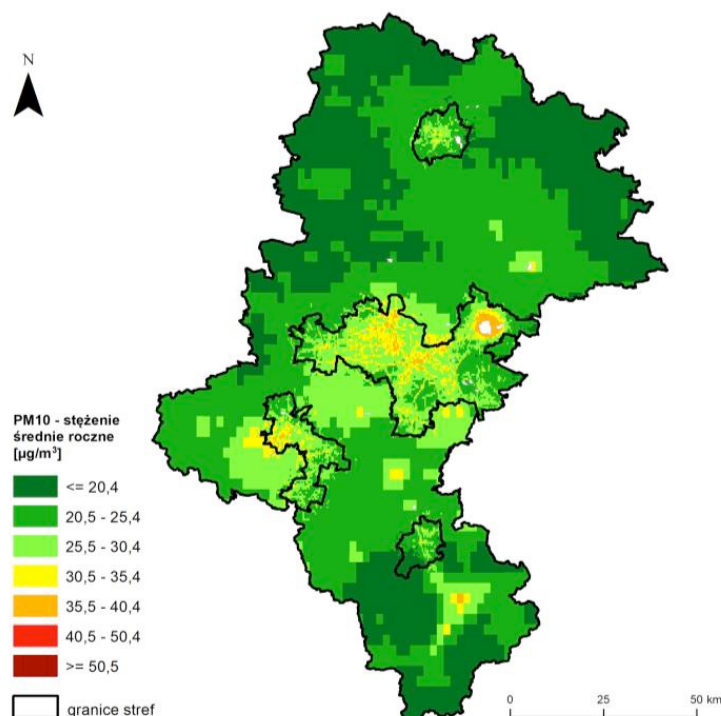
- klasa A - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie nie przekraczały odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych,
- klasa C - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalne lub docelowe
- klasa C1 – jeżeli stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} na jej terenie przekraczały poziom dopuszczalny 20 µg m⁻³ do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2020 roku (faza II),
- klasa D1 - jeżeli stężenia ozonu w powietrzu na jej terenie nie przekraczały poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 - jeżeli stężenia ozonu na jej terenie przekraczały poziom celu długoterminowego.

Do oceny jakości powietrza na terenie gminy Miedźna wzięto pod uwagę wyniki pomiarowe ze stacji manualnej zlokalizowanej stosunkowo najbliżej względem gminy, a mianowicie: stanowisko pomiarowe w Pszczynie przy ul. Stefana Batorego. Ze względu na fakt, iż w przedmiotowej stacji dokonuje się tylko pomiaru pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz benzo(α)pirenu, arsenu, ołowiu, kadmu i niklu występujących w pyłe, pozostałe poziomy stężenie zanieczyszczeń wskazano zgodnie z danymi dostępnymi w „Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2024”.

Pył zawieszony PM₁₀

W 2024 roku w rejonie gminy Miedźna wystąpiły ponadnormatywne stężenia pyłu PM₁₀ w powietrzu rozumiane jako przekroczenie dopuszczalnej częstotliwości występowania dni z przekraczania dobowej wartości dopuszczalnej tego zanieczyszczenia (41 dni – dopuszczalne 35). Najwyższe średnie stężenie godzinowe odnotowane w stacji pomiarowej w Pszczynie wynosiło 293 µg/m³. Zgodnie z danymi, pochodzącymi ze stacji monitorującej, średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM₁₀ w Pszczynie wyniosło 30,7 µg/m³ przy wartości dopuszczalnej wynoszącej 40 µg/m³.

Poniżej prezentowane są wyniki modelowania średniorocznego stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀, wykonane na potrzeby rocznej oceny zanieczyszczenia powietrza w województwie śląskim.

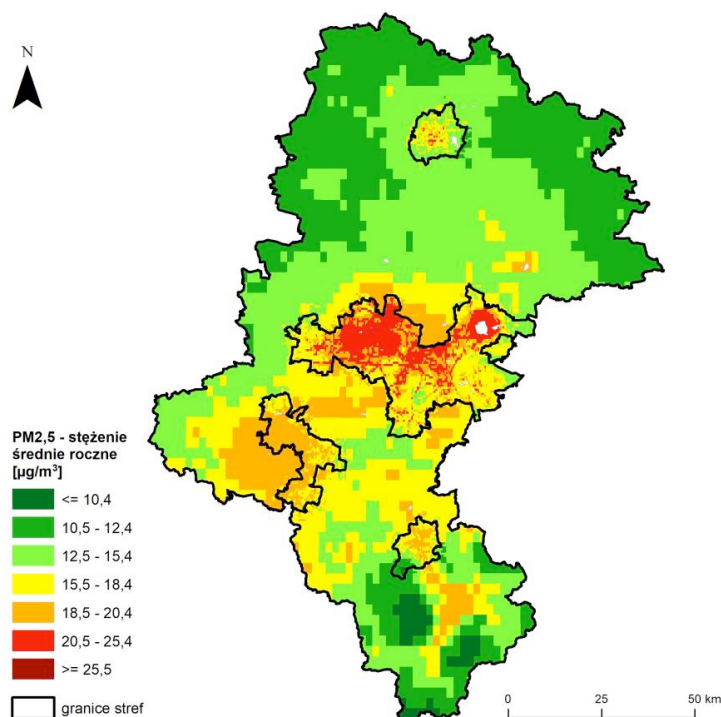

Rysunek 3 Wyniki modelowania średniorocznego stężenia pyłu zawieszonego PM10 w województwie śląskim w 2024 roku

Źródło: GIOŚ RWMS Katowice

Pył zawieszony PM2.5

Na poniższym rysunku przedstawiono wyniki modelowania średniorocznego stężenia pyłu zawieszonego PM2.5 w województwie śląskim w 2024 roku. Z danych uzyskanych z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska wynika, że średnie stężenie pyłu zawieszonego PM2.5 dla strefy śląskiej, w której znajduje się gmina Miedźna, w 2024 roku nie zostały przekroczone wartości dopuszczalne średniorocznego stężenia pyłu zawieszonego PM2,5 zarówno dla fazy I jak i fazy II (odpowiednio $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Rysunek 4 Wyniki modelowania średniorocznych stężeń pyłu zawieszonego PM2.5 w województwie śląskim w 2024 roku

Źródło: GIOŚ RWMS Katowice

Dwutlenek siarki SO₂

Kryteria klasyfikacyjne dla dwutlenku siarki, dla ochrony zdrowia ludzi, obejmują poziom dopuszczalny 1-godzinny i 24-godzinny, z uwzględnieniem dopuszczalnej częstości przekraczania 24 razy dla stężeń 1-godzinnych, wynoszących 350 µg/m³ i 3 razy dla stężeń dobowych, wynoszących 125 µg/m³. W 2024 r. na terenie stref województwa śląskiego nie zanotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych obowiązujących dla SO₂, zarówno poziomu 1-godzinnego, jak i 24-godzinnego.

Benzo(a)piren oraz metale w pyłe zawieszonym PM₁₀

W 2024 roku w manualnej stacji pomiarowej zlokalizowanej na terenie miasta Pszczyna prowadzono także monitoring stężenia benzo(a)pirenu, arsenu, ołowiu, niklu i kadmu w cząsteczkach pyłu zawieszonego PM₁₀.

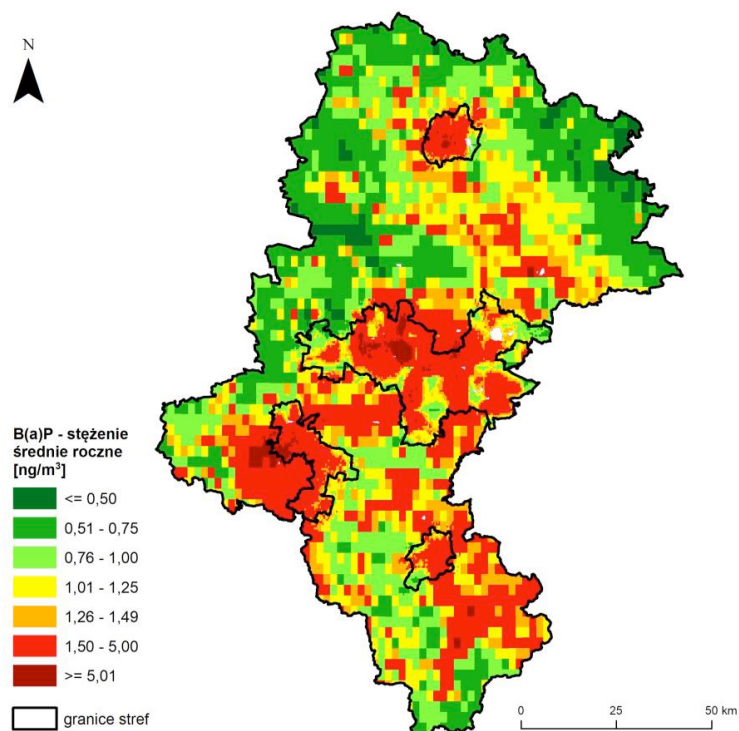
Wyniki prezentuje poniższa tabela.

Tabela 3 Zestawienie wyników stężeń benzo(a)pirenu oraz metali w pyłe zawieszonym PM₁₀ w 2024 roku dla stacji pomiarowej w Pszczynie

Miesiące	BaP (PM ₁₀) benzo(a)piren w PM ₁₀₃)	Pb (PM ₁₀) ołów w PM ₁₀₃)	As (PM ₁₀) arsen w PM ₁₀₃)	Cd (PM ₁₀) kadm w PM ₁₀₃)	Ni (PM ₁₀) nikiel w PM ₁₀₃)
	[ng/m ³]	[µg/m ³]	[ng/m ³]	[ng/m ³]	[ng/m ³]
poziom dopuszczalny lub docelowy	1	0,5	6	5	20
wartość średnia	2,8	0,0	0,7	0,6	0,5
minimum	0,2	0,0	0,5	0,1	0,5
maksimum	15,7	0,1	4,1	8,6	0,5

Źródło: <http://powietrze.katowice.wios.gov.pl/archiwalne-dane-pomiarowe/>

Z powyższych danych wynika, że średnioroczne stężenia takich zanieczyszczeń jak arsen, ołów, kadm czy nikiel w pyłe zawieszonym PM₁₀ nie przekraczały wartości poziomów dopuszczalnych ani docelowych, mimo że zdarzały się miesiące, w których poziomy te były przekroczone (kadmu). Z kolei stężenie średnio roczne dla benzo(a)pirenu dla stacji monitoringowej na terenie Pszczyny wynosiło 2,8 ng/m³ (w 2026 roku na potrzeby opracowania POŚ wartość ta wynosiła prawie 11 ng/m³), przy wartości dopuszczalnej na poziomie 1 ng/m³. Poniżej zobrazowano rozłożenie stężeń średniorocznych tego związku.

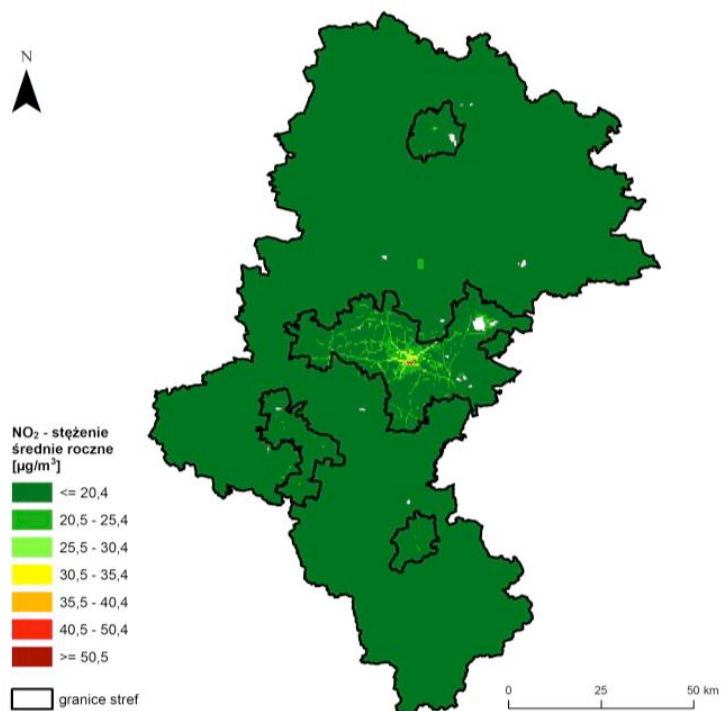
Rysunek 5 Wyniki modelowania średniorocznych stężeń benzo(a)pirenu na terenie województwa śląskiego w 2024 roku.

Źródło: GIOŚ RWMŚ Katowice

Tlenki azotu

Kryteria klasyfikacyjne dla dwutlenku azotu w celu ochrony zdrowia ludzi obejmują poziom dopuszczalny $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ dla stężeń 1-godzinnych, z uwzględnieniem dopuszczalnej częstości przekraczania wynoszącej 18 przekroczeń godzinnych oraz średnioroczny poziom dopuszczalny $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Podobnie jak w latach poprzednich, w 2024 r. zanotowano przekroczenie dopuszczalnego poziomu średniorocznego dwutlenku azotu na stacji oddziaływania transportu w Katowicach. Z tego względu strefa aglomeracja górnośląska została zakwalifikowana do klasy C. Pozostałe strefy zostały zaklasyfikowane do klasy A. Na poniższym rysunku przedstawiono wyniki modelowania stężeń rocznych dwutlenku azotu.

Rysunek 6 Wyniki modelowania średniorocznych stężeń dwutlenku azotu na terenie województwa śląskiego w 2024 roku

Źródło: GIOŚ RWMŚ Katowice

Podsumowanie dla oceny według kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia ludzi i ochrony roślin w strefie śląskiej

W roku 2025 dla obszaru województwa śląskiego przeprowadzono roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego dotyczącą roku 2024.

W wyniku oceny strefę śląską, w tym obszar gminy Miedźna:

- pod kątem ochrony roślin:
 - dla SO₂ i NO_x – zaliczono do klasy A.
 - dla ozonu – zaliczono do klasy C, ze względu na przekroczenie poziomu docelowego. Stwierdzono także przekroczenie wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020, wobec czego zakwalifikowano strefę do klasy D2.
- pod kątem ochrony zdrowia sklasyfikowano:
 - dla ozonu, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz kadmu, arsenu, niklu – w klasie A,
 - dla pyłu PM_{2,5} – w klasie A1,
 - dla pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu – w klasie C.

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(α)pirenu w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków (S5), emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. dróg, chodników, boisk (S16) oraz niekorzystne warunki meteorologiczne (S15), występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń, w związku z małą prędkością wiatru (poniżej 1,5 m/s), a także napływ zanieczyszczeń spoza kraju (S10).

Przyczyną wystąpienia przekroczeń ozonu jest oddziaływanie naturalnych źródeł emisji lub zjawisk naturalnych nie związanych z działalnością człowieka (S8).

W celu większego upowszechniania wiedzy na temat aktualnej jakości powietrza atmosferycznego opracowano stronę internetową – www.powietrze.gios.gov.pl - poświęconą tej tematyce, na której pojawiają się aktualne informacje o poziomach stężeń zanieczyszczeń w powietrzu oraz prognozach jakości powietrza na kolejne dni.

4.1.2.2. Emisja z emitorów liniowych

Jednym z podstawowych czynników środowiskotwórczych, związanych z komunikacją jest zanieczyszczenie powietrza występujące w sąsiedztwie dróg. Pojazdy samochodowe poruszające się po drogach, emitują do atmosfery duże ilości różnorodnych substancji toksycznych, powstających w wyniku spalania paliwa napędowego, a także na skutek wzajemnego oddziaływania opon i nawierzchni dróg oraz zużywania się niektórych elementów pojazdu (powstają wtedy zanieczyszczenia w postaci pyłów gumowych, azbestowych, kamiennych oraz rdzy, sadzy itp.).

Jest to problem narastający, zwłaszcza na terenie miast i centrum gmin. Mimo prowadzonej tam modernizacji układów komunikacyjnych, wskutek lawinowo narastającej liczby samochodów, płynność ruchu w godzinach szczytu jest zakłócona. Obecność spalin samochodowych najdotkliwiej odczuwana jest w letnie oraz w słoneczne dni, ponieważ oprócz toksycznych spalin tworzy się bardzo szkodliwa dla zdrowia, przypowierzchniowa warstwa ozonu pochodzenia fotochemicznego.

Przez teren gminy Miedźna przebiegają następujące drogi:

- droga wojewódzka nr 933 Rzuchów – Wodzisław Śl. – Pszczyna – Oświęcim – Chrzanów na odcinku o długości ok 6,0 km,
- 9 dróg powiatowych:
 - droga powiatowa S4132 Miedźna, ul. Topolowa, o długości 2,467 km,
 - droga powiatowa S4133 – Frydek - Grzawa, o długości 4,48 km,
 - droga powiatowa S4134 Frydek, ul. Miodowa, o długości 2,409 km,
 - droga powiatowa S4135 Gilowice – Wola. o długości 4,180 km,
 - droga powiatowa S4136 Międzyrzecze – Gilowice, o długości 2,784 km,
 - droga powiatowa S4137 – Wola - Miedźna, o długości 10,254 km,
 - droga powiatowa S4138 Wola, ul. Międzyrzecka, o długości 1,745 km,
 - droga powiatowa S4140 Góra ul. Długa o długości 3,157 km,

- o droga powiatowa S4148 – Góra - Gilowice o długości 3,226 km.

Układ komunikacyjny na terenie gminy Miedźna uzupełnia dość gęsta sieć dróg gminnych o łącznej długości ok. 65,0 km.

Zdecydowana większość dróg gminnych stanowi drogi utwardzone, bitumiczne, z kolei pozostałe to drogi utwardzone z wykorzystaniem kruszywa łamanego (np. część ul. Zielonkówka i ul. Księżej w Grzawej, ul. Modrzewiowa we Frydku) bądź drogi polne. Wszystkie odcinki dróg powiatowych są odcinkami utwardzonymi o nawierzchni asfaltowej. W niektórych przypadkach drogi są w gorszym stanie technicznym przykładem jest część ul. Wiejskiej w Miedźnej ul. Długa w Górze oraz część ul. Pszczyńskiej w Woli.

W części drogi są w dobrym stanie przykładowo cały odcinek drogi wojewódzkiej nr 933 w granicach administracyjnych gminy Miedźna jest po gruntownej przebudowie.

Zarządcami dróg, do właściwości, których należą sprawy z zakresu planowania budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg, są następujące organy:

- dróg wojewódzkich – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach,
- dróg powiatowych – Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczynie,
- dróg gminnych – władze Gminy Miedźna.

Utrzymanie dróg we właściwym stanie technicznym, daje możliwość szybkiego i dogodnego komunikowania się, stanowiąc podstawę do podnoszenia atrakcyjności terenu gminy Miedźna.

Przez teren Gminy Miedźna przebiega odcinek drogi ekspresowej S1 od węzła „Kosztowy II” w Mysłowicach do węzła „Suchy Potok” w Bielsku-Białej. Przebiegający przez gminę odcinek tej drogi (oddany już do użytkowania) posiada następujące parametry:

- klasa techniczna - S 2/2 z rezerwą na 2/3,
- prędkość projektowa: $V_p = 100$ km/h cała trasa do węzła Suchy Potok, $V_p = 80$ km/h węzeł Suchy Potok,
- prędkość miarodajna: $V_m = 110$ km/h cała trasa do węzła Suchy Potok, $V_m = 100$ km/h węzeł Suchy Potok,
- obciążenie: 115 kN/oś,
- typ przekroju normalnego – dwujezdniowa,
- szer. jezdni: 2 x 3,50 m,
- szerokość pasa dzielącego: 12 m z opaskami 2 x 0,5m (z rezerwą na trzeci pas ruchu),
- szer. pasa awaryjnego - 2,50 m,
- szer. pobocza gruntowego - min 1,60 m,
- szer. korony - min 35 m.

W ciągu drogi ekspresowej powstał w granicach administracyjnych gminy węzeł Wola, który w znacznej mierze usprawni system komunikacyjny na terenie gminy Miedźna.

4.1.2.3. Emisja z emitorów punktowych

Niska emisja to emisja szkodliwych pyłów i gazów przez emitery znajdujące się na wysokości nie większej niż 40 m. jej źródłem jest nieefektywne spalanie paliw w domach oraz w kotłowniach przemysłowych. Wprowadzane do powietrza na tej wysokości zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsca powstania wyrządzając szkody lokalne (zazwyczaj są to miejsca zwartej zabudowy mieszkalnej).

Zgodnie z danymi Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, według stanu na dzień 31.12.2024 r., na terenie gminy Miedźna znajdowały się następujące źródła ciepła i źródła spalania paliw:

- kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pallet lub inny rodzaj biomasy) z automatycznym podawaniem paliwa/ z podajnikiem – 1388,
- kocioł gazowy/ bojler gazowy/ podgrzewacz gazowy przepływowy/ kominiek gazowy – 1318,
- miejska sieć ciepłownicza/ ciepło systemowe/ lokalna sieć ciepłownicza – 1216,
- kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) z ręcznym podawaniem paliwa/ zasypowy – 556,
- kominiek/ koza/ ogrzewacz powietrza na paliwo stałe (drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy, węgiel) 545,
- ogrzewanie elektryczne/ bojler elektryczny – 344,

- kolektory słoneczne do ciepłej wody użytkowej lub z funkcją wspomagania ogrzewania – 258,
- pompa ciepła – 118,
- trzon kuchenny/ piecokuchnia/ kuchnia węglowa – 31,
- piec kaflowy na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) – 28
- kocioł olejowy – 6.

Według klasyfikacji klas emisyjności kotłów na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy), z automatycznym lub ręcznym podawaniem paliwa, przedstawiała się następująco:

- ekoprojekt – 27,
- klasa V – 721,
- klasa IV – 410,
- klasa III – 314,
- poniżej klasy III lub brak informacji – 399.

Struktura wykorzystywania paliw w instalacjach wykorzystujących paliwa stałe, na potrzeby ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej, przedstawiała się następująco:

- węgiel i paliwa węglowodopochodne – 1850,
- drewno kawałkowe – 173,
- pellet drzewny – 49,
- inny rodzaj biomasy – 6.

Na terenie gminy Miedźna znajduje się 5 instalacji, których użytkowanie wymaga decyzji Starosty Pszczyńskiego o pozwoleniu na wprowadzanie gazów i pyłów do środowiska, w tym dwa, których emisja wynika ze spalania paliw tj.:

- Zakład Ciepłowniczy "Czczott" w Woli należący do Węglokoks Energia NSE,
- Wytwórnia Mas Bitumicznych w Woli należąca do spółki Pszczyński Asfalt Sp. z o.o.

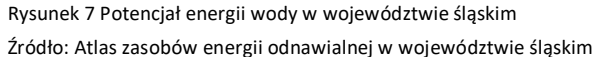
W latach 2023 – 2024 Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska przeprowadził na terenie gminy Miedźna 2 kontrole w zakresie emisji do atmosfery. W 1 przypadku kontrola wykazała naruszenia, podmiot kontrolowany wykonał zalecenia pokontrolne.

4.1.2.4. Warunki wykorzystania OZE

W działaniach związanych z przejściem na gospodarkę niskoemisyjną, największego potencjału upatruje się w odnawialnych źródłach energii, które zastąpić mogą wysokoemisyjne źródła konwencjonalne, działania termomodernizacyjne obiektów oraz przedsięwzięcia poprawy efektywności energetycznej (w szczególności modernizacji oświetlenia), które sprzyjają obniżeniu zapotrzebowania energetycznego budynków i infrastruktury technicznej. Poniżej przedstawiono potencjał gminy Miedźna w zakresie zastosowania odnawialnych źródeł energii.

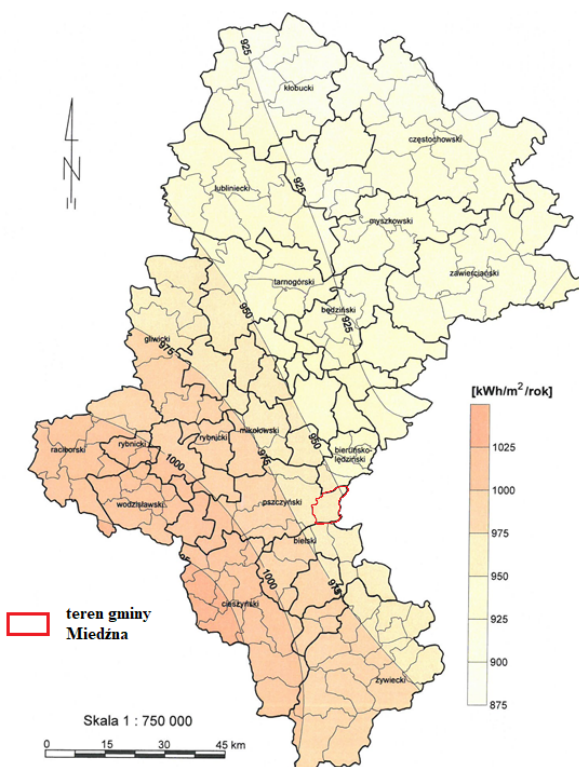
Energia wody

Województwo śląskie posiada zróżnicowane warunki dla rozwoju małej energetyki wodnej. Ogółem w województwie śląskim, na terenach nieprzemysłowych, zlokalizowano 132 istniejące budowle hydrotechniczne. Teoretyczne moce jakie można uzyskać zagospodarowując wszystkie obiekty kształtują się następująco: w 39 obiektach poniżej 10 kW, w 37 obiektach 10 do 20 kW, w 14 obiektach 20 do 30 kW w 23 obiektach 30 do 100 i 19 powyżej 100 kW. Szczególnie dobre warunki posiadają powiaty na południu województwa. Sieć rzeczna jest bardzo rozwinięta i zróżnicowana: obok większych rzek jak Wisła (górny bieg) występuje tu wiele mniejszych dopływów i małych potoków. Przepływy średnie w różnych ciekach wynoszą od 0,1 do 20,4 m³/s, przeważają przepływy powyżej 2 m³/s, przepływy powyżej 2,0 m³/s występują w ponad 10% przekrojów. O dużych możliwościach energetycznych cieków decydują duże spadki podłużne rzek i potoków, wynikające z faktu że większość tych terytorium południowego woj. śląskiego stanowią góry. Centralne powiaty województwa mają dobre warunki rozwoju małej energetyki wodnej. Teren jest zróżnicowany wysokościowo, co odbija się korzystnie na spadkach rzek, sieć rzeczna rozwinięta, występują liczne sztuczne zbiorniki dla zaopatrzenia w wodę tej wysoce uprzemysłowanej i zurbanizowanej części województwa, spotyka się często piętrzenia dla celów żeglugowych, dla zasilania kanałów i in. Wprawdzie pobory wody niejednokrotnie poważnie obniżają możliwości energetycznego wykorzystania piętrzeń, ale mimo to pozostają one atrakcyjne dla energetyki wodnej.

Energia słońca

Oprócz konwersji na energię elektryczną, energia słoneczna może zostać wykorzystana za pośrednictwem instalacji kolektorów słonecznych do podgrzewania ciepłej wody użytkowej oraz wspomagania systemów ogrzewania.

Rysunek 8 Energia słoneczna - potencjał teoretyczny, promieniowanie całkowite

Źródło: Atlas zasobów energii odnawialnej w województwie śląskim

Z uwagi na niewielką rozciągłość geograficzną województwa śląskiego (ok. 49.4° do 51° szerokości geograficznej) zróżnicowanie warunków solarnych na terenie województwa mieści się w granicach 10%. Najlepszymi warunkami do wykorzystania energii słonecznej charakteryzują się południowo-zachodnie krańce województwa (powiaty raciborski, cieszyński i wodzisławski) gdzie roczna wartość sumy energii przekracza 185 kWh/m²/rok dla energii elektrycznej produkowanej przez moduły fotowoltaiczne i odpowiednio 1,85 GJ/m²/rok dla energii cieplnej produkowanej w ciepłych kolektorach słonecznych.

Na terenie gminy Miedźna (powiat pszczyński) istnieje średni potencjał energetyczny pochodzący z promieniowania słonecznego. Gęstość promieniowania na terenie Gminy wynosi pomiędzy 950 a 975 kWh/m²/rok.

Na terenie gminy Miedźna znajdują się instalacje fotowoltaiczne, które zostały zamontowane na budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Miedźnej z siedzibą w Woli oraz placówkach oświatowych, tj. szkołach i przedszkolach, w związku z prowadzonymi pracami termomodernizacyjnymi (łącznie 11 instalacji). Celem tego typu działań było ograniczenie zużycia energii pierwotnej na potrzeby podgrzewania ciepłej wody użytkowej, a tym samym zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, powstających w procesie spalania paliw.

Ponadto na terenie gminy Miedźna w budownictwie jednorodzinnym funkcjonują instalacje fotowoltaiczne i solarne.

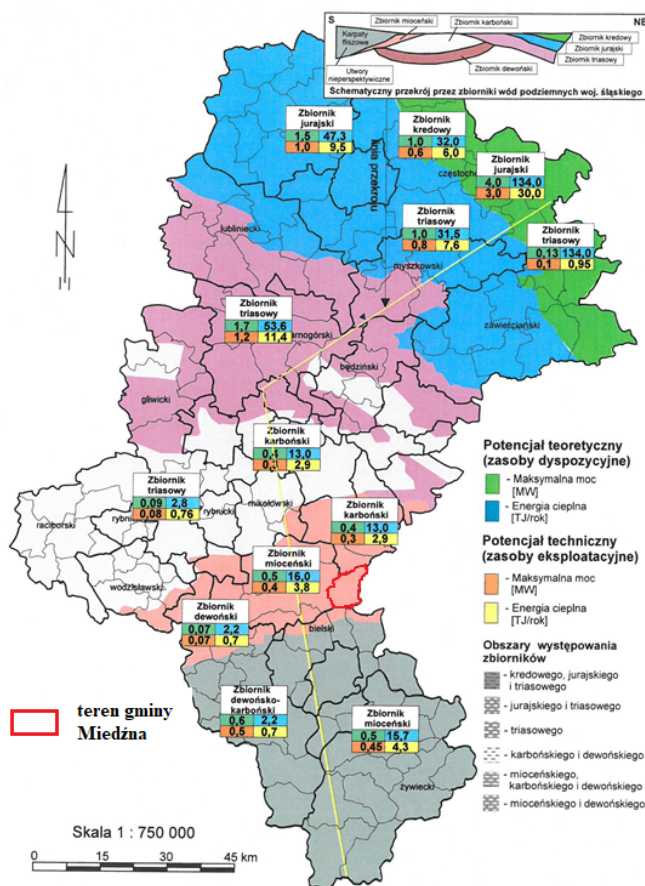
Na terenie gminy Miedźna znajdują się instalacje fotowoltaiczne na terenach publicznych, m.in. dwa przejścia dla pieszych w ciągu ul. Pszczyńskiej w Woli są doświetlane za pomocą instalacji fotowoltaicznych.

Energia ziemi

Źródłem energii geotermalnej jest wnętrze Ziemi o temperaturze około 5 400°C, generujące przepływ ciepła w kierunku powierzchni. W celu wydobycia wód geotermalnych na powierzchnię wykonuje się odwierty do głębokości zalegania tych wód. W pewnej odległości od otworu czerpalnego wykonuje się drugi otwór, którym wodę geotermalną po odebraniu od niej ciepła, wciąga się z powrotem do złoża. Wody geotermalne są z reguły mocno zasolone, jest to powodem szczególnie trudnych warunków pracy wymienników ciepła i innych elementów armatury instalacji geotermalnych. Wody głębinowe mają różny poziom temperatur. Z uwagi na zróżnicowany poziom energetyczny płynów geotermalnych (w porównaniu do klasycznych kotłowni) można je wykorzystywać:

- do ciepłownictwa (m.in.: ogrzewanie niskotemperaturowe i wentylacja pomieszczeń, przygotowanie ciepłej wody użytkowej);
- do celów rolniczo - hodowlanych (m.in.: ogrzewanie upraw pod osłonami, suszenie płodów rolnych, ogrzewanie pomieszczeń inwentarskich, przygotowanie ciepłej wody technologicznej, hodowla ryb w wodzie o podwyższonej temperaturze);
- w rekreacji (m.in.: podgrzewanie wody w basenie);
- przy wyższych temperaturach do produkcji energii elektrycznej.

Należy zaznaczyć, że eksploatacja energii geotermalnej powoduje również problemy ekologiczne, z których najważniejszy polega na kłopotach związanych z emisją szkodliwych gazów uwalniających się z płynu. Dotyczy to przede wszystkim siarkowodoru (H_2S), który powinien być pochłonięty w odpowiednich instalacjach, podrażających koszt produkcji energii. Inne potencjalne zagrożenia dla zdrowia powoduje radon (produkt rozpadu radioaktywnego uranu) wydobywający się wraz z parą ze studni geotermalnej.

Rysunek 9 Potencjał energii geotermalnej na terenie województwa śląskiego

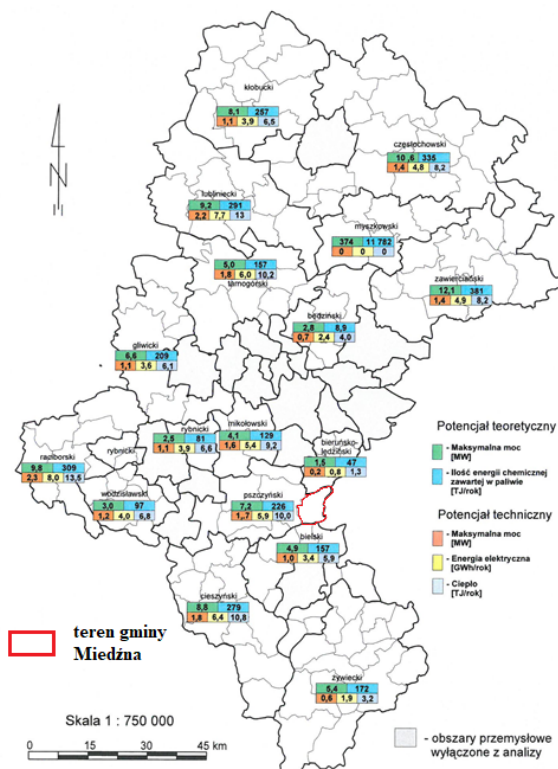
Źródło: Atlas zasobów energii odnawialnej w województwie śląskim

Na terenie Gminy Miedźna istnieje stosunkowo niewielki potencjał energetycznego wykorzystania energii geotermalnej, gdyż wody termalne na głębokościach możliwych do eksploatacji mają zbyt niską temperaturę. Do ogrzewania pomieszczeń ekonomicznie uzasadnione jest wykorzystanie wód o temperaturze powyżej 80°C. Natomiast na terenie powiatu pszczyńskiego rozpoznano w tzw. zbiorniku karbońskim oraz przykrywającym go zbiorniku mioceneskim zaleganie wód o temperaturze do 50°C (średnio 30°C) na głębokości do ok. 1400 m. Takie wody ze względów opłacalności ekonomicznej mogą być wykorzystywane na przykład do celów rekreacyjnych (baseny, pływalnie). Wykorzystanie ich do celów grzewczych i ciepłej wody użytkowej wymagałoby dodatkowego podgrzania.

Gmina Miedźna posiada nieznaczny potencjał energii geotermalnej. Powyższy rysunek wskazuje, że maksymalna moc potencjału teoretycznego wynosi 0,5 MW, energii cieplnej 16 TJ/rok.

Biogaz

Biogazownia jest stabilnym i pewnym źródłem energii cieplnej i elektrycznej, gdyż jest ona wytwarzana w trybie ciągłym przez 90% czasu w ciągu roku. Zarówno ilość, jak i parametry wytworzonej energii są utrzymywane na stałym poziomie, dzięki czemu zwiększa się bezpieczeństwo energetyczne regionu. Wyprodukowana energia elektryczna w biogazowni jest zazwyczaj sprzedawana operatorowi energetycznemu lub ewentualnie dostarczana bezpośrednio do pobliskich odbiorców. Ponadto biogazownia może współpracować z lokalnymi sieciami ciepłymi i dostarczać tanią energię do celów grzewczych dla budynków użyteczności publicznej, domów lub bloków mieszkalnych.

Rysunek 10 Potencjał wytwarzania biogazu z biogazowni rolniczych

Źródło: Atlas zasobów energii odnawialnej w województwie śląskim

Oszacowany w „Programie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenach nieprzemysłowych województwa śląskiego” potencjał techniczny zasobów biogazu w gospodarstwach rolniczych na terenie powiatu pszczyńskiego wynosi 2 592 828 m³/rok, co daje w przeliczeniu na gospodarstwa rolnicze na terenie Gminy Miedźna potencjał techniczny na poziomie 333 824 m³/rok, co w przeliczeniu na energię elektryczną daje 760 MWh/rok i ciepło 1 290 GJ/rok. (wartości te oszacowano przy założeniu wartości opalowej biogazu 23,4 MJ/m³; sprawności wytwarzania energii elektrycznej 35%, sprawności wytwarzania ciepła 55% i jego wykorzystaniu na poziomie 30%).

Na terenie Gminy Miedźna działają dwie oczyszczalnie ścieków:

- oczyszczalnia ścieków „Lemna” w Miedźnej.
- oczyszczalnia ścieków „Promlecz” w Woli

Założono, że na każde 1000 m³ ścieków dopływających do oczyszczalni można wytworzyć 80 m³ biogazu.

Roczny potencjał energii uzyskanej ze ścieków z dwóch oczyszczalni przy obecnej wydajności wynosi około: 56 900 m³/rok biogazu co po przeliczeniu na energię cieplną z uwzględnieniem sprawności wytwarzania i wykorzystania daje 220 GJ/rok.

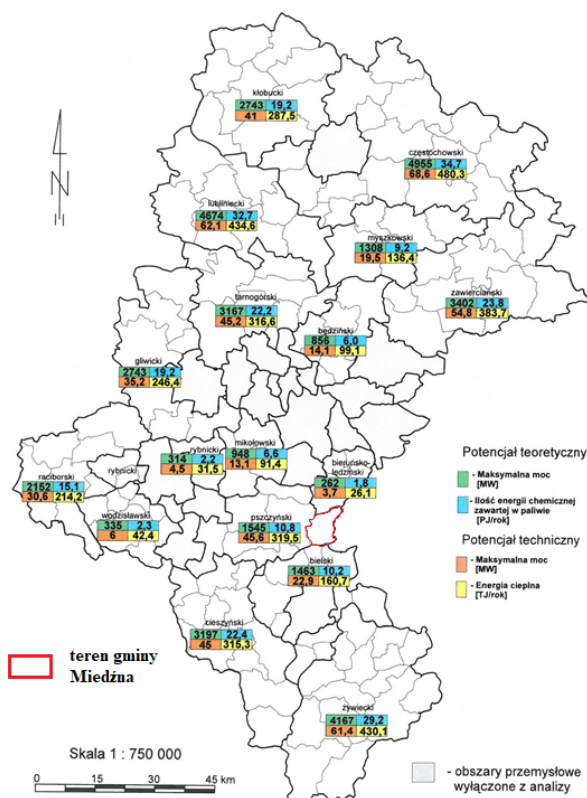
Z uwagi na małą ilość energii, która mogłaby być uzyskana ze ścieków w ciągu roku nie bierze się pod uwagę możliwości pozyskania energii z tego źródła w skali Gminy. Można rozważyć pozyskiwanie energii z biogazu lokalnie na potrzeby obsługi obiektów oczyszczalni. Obecnie na terenie gminy Miedźna nie istnieje żadna instalacja do produkcji biogazu.

Biomasa

Wśród odnawialnych źródeł energii największe znacznie odgrywa biomasa. Jest łatwa do pozyskania, powszechnie dostępna, a jej zasoby można odtworzyć. Była pierwszym wykorzystywanym przez ludzkość paliwem i wciąż jest szeroko stosowana. Biomasa może być wykorzystywana na cele energetyczne w różny sposób: bezpośrednie spalanie biomasy (np. drewna pod różną postacią, słomy, osadów ściekowych) przetwarzanie biomasy na paliwa ciekłe (np. estry oleju rzepakowego, alkohol), przetwarzanie biomasy na paliwa gazowe (np. biogaz rolniczy, biogaz z oczyszczalni ścieków, gaz wysypiskowy, gaz drzewny).

Energetyczna ocena biomasy, na tle konwencjonalnych paliw, dotyczy przede wszystkim wartości opałowej, zawartości wilgoci, popiołu i części lotnych. Szeroki przedział wilgotności biomasy oraz jej mała gęstość energetyczna (ilość energii znajdującej w określonej objętości lub masie) to mankamenty tego paliwa. Stwarzają one pewne problemy techniczne, utrudniają transport i magazynowanie. Jednakże, przetworzone paliwa z biomasy, takie jak pellety i brykiety, mankamentów tych nie posiadają. Mają one bardzo jednorodną charakterystykę pod względem wartości energetycznej, są dostępne w wygodnych opakowaniach ułatwiających ich transport i przechowywanie.

Spalanie biomasy w Polsce jest często wybieranym sposobem ogrzewania domów jednorodzinnych. Paliwem do tych kotłów jest głównie węgiel i drewno opałowe. Istnieje pilna konieczność wymiany tych kotłowni przestarzałej konstrukcji na nowoczesne kotły opalane drewnem opałowym i paliwem przetworzonym w postaci brykietów i pellet. Do spalania pellet, brykietów i suchych zrębków stosuje się kotły z automatycznym podawaniem paliwa oraz ciągłym sterowaniem procesem spalania poprzez regulację ilości powietrza doprowadzanego do kotłów. Kotły takie cechują się sprawnościami przekraczającymi 90%, elastyczną pracą dopasowaną do zmieniającego się zapotrzebowania na ciepło oraz bardzo niskimi emisjami tlenku węgla. Kotły takie spełniają oczekiwania użytkownika odnośnie minimum wymagań obsługi, upodabniając je pod tym względem do kotłów olejowych. Na rynku polskim znajduje się kilku krajowych producentów kotłów godnych polecenia oraz kilku przedstawicieli sprzedających kotły renomowanych firm europejskich.

Rysunek 11 Potencjał wykorzystania biomasy w województwie śląskim

Źródło: Atlas zasobów energii odnawialnej w województwie śląskim

Korzyści płynące z wykorzystania biomasy:

- odtwarzalność surowca,
- ich spalanie nie powoduje dodatkowej emisji dwutlenku węgla, ponieważ ilość tego gazu powstająca przy spalaniu jest równa tej, którą pobierają w procesie fotosyntezy rośliny,

- ich spalaniu towarzyszy ograniczona emisja pozostałych gazów cieplarnianych: tlenków siarki i azotu,
- pozostały popiół charakteryzuje się korzystnym składem mineralnym i z powodzeniem może być stosowany jako nawóz,
- wzrost wykorzystania biomasy prowadzi do uaktywnienia gospodarczego rolnictwa, zmniejszenia bezrobocia w obszarach wiejskich,
- produkcyjne wykorzystanie ziem skażonych, mało urodzajnych gleb lub obszarów leżących odłogiem (pod plantacje roślin energetycznych),
- atrakcyjność cenowa paliw biomasowych w porównaniu z paliwami kopalnymi.

Zakłada się, że na terenie Gminy Miedźna jest następujący potencjał wykorzystania biomasy:

- z jednego drzewa w wieku rębny uzyskać można 54 kg drobnicy gałęziowej, 59 kg chrustu oraz 166 kg drewna pniakowego z korzeniami. Przyjmując średnio liczbę 400 drzew na 1 hektarze, daje to 111 Mg/ha drewna. Bezpiecznie przyjęto, że z 1ha można pozyskać 45 Mg drewna, ilość tę przyjmuje się dla 10% powierzchni lasów rosnących na obszarze Gminy. Ponadto, w lasach stosowane są cięcia przedrębne i pielęgnacyjne. Przyjęto, że z cięć przedrębnych i pielęgnacyjnych uzyskuje się 12 Mg/ha drewna i wielkość ta dotyczy 15% powierzchni lasów,
- przyjęto, że 30% zebranej słomy jest możliwa do przeznaczenia na cele energetyczne, wskaźnik pozyskania słomy założono na poziomie 3,25 Mg/ha,
- wartości opałowe: drewno – 12,5 GJ/Mg, słoma – 11,5 GJ/Mg.

Potencjał energetyczny niewykorzystanej słomy na terenie gminy Miedźna:

- powierzchnia zasiewów (zboża) wynosi: 2 143 ha;
- zbiór słomy ze zbóż podstawowych: 3,25 Mg/ha = 6 964,75 Mg/rok;
- ilość niewykorzystanej słomy na terenie gminy: $0,3 * 6\,964,75 \text{ Mg/rok} = 2\,089,43 \text{ Mg/rok}$;
- wartość energetyczna niewykorzystanej słomy: $11,5 \text{ GJ/Mg} * 2\,089,43 \text{ Mg/rok} = 24\,028,45 \text{ GJ/rok}$.

Potencjał energetyczny niewykorzystanego drewna na terenie gminy Miedźna:

- powierzchnia lasów i gruntów leśnych: 920 ha;
- ilość drewna możliwa do pozyskania do celów energetycznych: ok. 5 796 Mg/rok;
- wartość energetyczna drewna: $12,5 \text{ GJ/Mg} * 5\,796 \text{ Mg/rok} = 72\,450 \text{ GJ/rok}$.

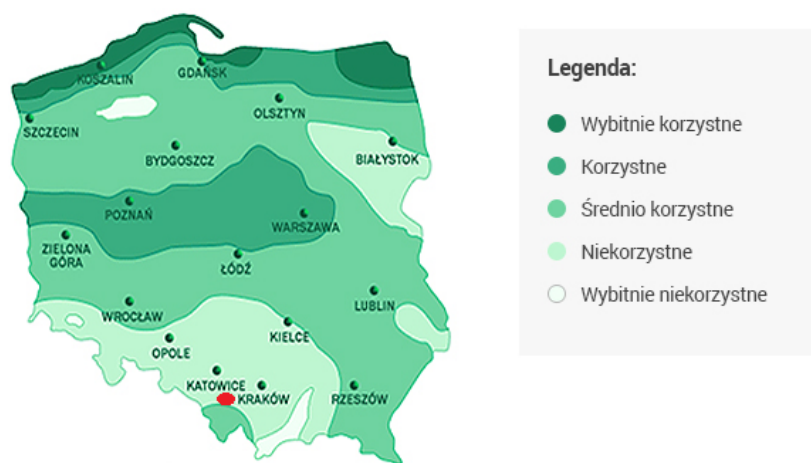
Podsumowując, w gminie istnieje potencjał wykorzystania biomasy, w szczególności drewna, a w dalszej kolejności słomy, do produkcji energii cieplnej. Proponuje się wykorzystanie istniejącego potencjału biomasy w małych i średnich kotłowniach, z których zasilane mogą być obiekty mieszkalne, użyteczności publicznej lub gospodarstwa rolne. Biomasa w indywidualnych gospodarstwach domowych wykorzystywana jest głównie w postaci drewna kawałkowego do ogrzewania mieszkań z wykorzystaniem kominków i kotłów centralnego ogrzewania.

Energia wiatru

Większość instalacji wiatrowych zlokalizowana jest w północno-zachodniej części kraju.

Należy zauważyć, że przy lokalizowaniu instalacji wykorzystujących energię wiatru ogromne znaczenie mają warunki lokalne. Nawet teoretycznie dobre lokalizacje muszą zostać zweryfikowane w ramach pomiarów wietrzności. Lokalne ukształtowanie terenu, zalesienie, zabudowania mogą znacząco wpłynąć na efektywność instalacji wiatrowej.

Lokalizowanie dużych instalacji wiatrowych na terenie gminy może wiązać się z negatywnym oddziaływaniem na zasoby przyrodniczo - środowiskowe, walory turystyczno-wypoczynkowe i krajobraz, a tym samym powodować społeczny sprzeciw. Dlatego też, analizując dopuszczalność wykorzystania siłowni wiatrowych, należy raczej wybierać rozwiązania o najmniejszym stopniu ingerencji w środowisko naturalne – stąd też bardziej akceptowalnym społecznie rozwiązaniem, niż duże farmy wiatrowe, są przydomowe mikroturbiny wiatrowe o wysokości do 12 m.

Rysunek 12 Mapa wietrzności Polski

Źródło: <http://www.pepsa.com.pl/pl/strona/otoczenie-rynkowe>

Gmina Miedźna leży na obszarze o mało korzystnych warunkach dla budowy siłowni wiatrowej. Ewentualną realizację tego typu inwestycji należałoby jednak poprzedzić ciągłymi pomiarami siły wiatru w miejscu inwestycji przez okres kilku lat, stąd też na terenie gminy Miedźna nie funkcjonuje żadna instalacja wykorzystująca energię wiatru do produkcji energii.

4.1.2.5. Zaopatrzenie w ciepło

Scentralizowany system ciepłowniczy funkcjonuje na terenie gminy Miedźna w strefie intensywnego zainwestowania mieszkaniowo – usługowego na osiedlach Wola I i Wola II. Źródłem ciepła dla systemu jest kotłownia Zakładu Ciepłowniczego „CZECZOTT”, zlokalizowana na terenie KWK „Piast” RUCH II (dawniej KWK „Czeczott”), należąca do WĘGŁOKOKS Energia NSE. Kotłownia uruchomiona w 1981 roku produkuje energię ciepłą w oparciu o kotły wodne węglowe: WR-5, WR-10 i WR-25 WR – 5, WR – 10 oraz WR – 25. Zainstalowana moc urządzeń wytwórczych wynosi 18,5 MWt..

Gospodarstwa domowe na terenie Gminy Miedźna korzystają w zdecydowanej większości z palenisk na paliwa stałe, opalanych najczęściej węglem i paliwami węglopochodnymi.

4.1.2.6. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Na terenie gminy istnieje rozbudowany układ sieci elektroenergetycznych wysokich, średnich i niskich napięć.

Elementami systemu wysokich napięć są:

- stacja 220/6kV KWK Piast Ruch II, pracująca na potrzeby kopalni,
- dwutorowa linia napowietrzna 220kV relacji Byczyna – Moszczenica – Liskovec (zasilająca GPZ KWK Piast Ruch II),
- dwie napowietrzne linie jednotorowe 110kV relacji stacja węzłowa 220/110kV Bieruń – GPZ Bojszowy.

Gmina zaopatrywana jest w energię elektryczną z GPZ 110/15kV Pszczyna za pośrednictwem magistralnych linii zasilających 15kV. Ponadto istnieje możliwość zasilania układu w czasie pracy awaryjnej z GPZ 110/20/15kV Ogrodnicza.

Znaczna długość linii magistralnych, które doprowadzają energię z GPZ Pszczyna powoduje, że w czasie awarii następuje przerwa w dostawie energii u dużej liczby odbiorców. System sieci średnich napięć pracuje obecnie na napięciu 15kV, jednakże większość linii i urządzeń zbudowana jest w izolacji 20kV, co w przyszłości może umożliwić sprawne przejście na pracę na tym napięciu.

Stan techniczny sieci i urządzeń 15kV jest w zdecydowanej większości dobry, jednakże istniejący układ sieci średniego i niskiego napięcia nie posiada większych rezerw mocy.

Według stanu na 31.12.2023 roku, do sieci dystrybucyjnej Tauron Dystrybucja Sp. z o. o. było podłączonych 655 instalacji fotowoltaicznych o mocy znamionowej niższej niż 10 kW i łącznej mocy zainstalowanej wynoszącej 4 246,075 kW oraz 45 instalacji fotowoltaicznych o mocy znamionowej większej niż 10 kW i łącznej mocy zainstalowanej wynoszącej 1 196,96 kW.

4.1.2.7. Zaopatrzenie w paliwa gazowe

Gmina Miedźna jest zaopatrywana w gaz ziemny z gazociągu wysokoprężnego 300mm 2,5MPa relacji Oświęcim - Świerklany. Gazociąg ten zasila stację redukcyjno - pomiarową I stopnia w Miedźnej, z której zasilany jest systemem gazowniczym gminy.

System gazowniczy gminy Miedźna tworzą:

- Układ sieci gazowej średniego ciśnienia (bez przyłączy) o łącznej długości 115 736 m, zasilanym bezpośrednio ze stacji redukcyjno - pomiarowej I stopnia w Miedźnej, obsługujący teren całej gminy z wyjątkiem osiedli mieszkaniowych w Woli.
- Układ sieci gazowej niskiego ciśnienia (bez przyłączy) o łącznej długości 9 077 m zasilany ze stacji redukcyjno - pomiarowej II stopnia w Woli, połączonej gazociągiem średnioprężnym 150mm ze stacją redukcyjno - pomiarową I stopnia w Miedźnej. Układ ten obsługuje osiedla w Woli.

Sieć gazowa obejmuje teren całej gminy z wyjątkiem pojedynczych gospodarstw zlokalizowanych w różnych rejonach, jednakże w znacznym odchyleniu od skupisk zabudowy. Ogólna długość sieci wraz z przyłączami wynosi 168 475 m. W 2024 roku zużycie gazu wyniosło 2 144,3 tys m³. Ilość przyłączy gazowych wg stanu na koniec 2024 roku wynosiła 2 449 szt., przy czym do budynków mieszkalnych – 2 375 szt.

4.1.3. Analiza SWOT

Ochrona klimatu i jakości powietrza	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
korzystne warunki dla rozwoju i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych brak dużych emitorów zanieczyszczenia powietrza szeroko prowadzone projekty związane z wymianą źródeł ciepła oraz dofinansowaniem w tym zakresie	nadmierne straty energetyczne związane m.in. z brakiem izolacji cieplnej budynków spalanie paliw stałych niskiej jakości
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
zainteresowanie mieszkańców wykorzystaniem nowoczesnych źródeł energii i OZE źródła finansowania i programy rządowe RPO miks energetyczny w zakresie rozwiązań grzewczych dla indywidualnego i wielorodzinnego mieszkalnictwa prowadzenie kontroli mieszkańców w zakresie spalania odpadów	możliwy napływ zanieczyszczeń spoza granic gminy niewystarczające środki finansowe na finansowanie inwestycji brak zainteresowania mieszkańców odnawialnymi źródłami energii i odchodzeniem od paliw stałych wzrost liczby pojazdów na drogach publicznych i tym samym wzrost emisji w powietrzu szkodliwych substancji

Źródło: opracowanie własne

4.1.4. Cele i zadania środowiskowe z zakresu klimatu i jakości powietrza

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu, co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane,
- zmniejszanie i utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów docelowych albo poziomów celów długoterminowych lub co najmniej na tych poziomach.

Wpływ na złą jakość powietrza w gminie niewątpliwie ma kilka czynników, w tym nadmierne straty energetyczne związane m.in. z brakiem izolacji cieplnej budynków, opalaniem budynków paliwem niskiej jakości. Znaczną emisję charakteryzuje również spalanie paliw w pojazdach, co związane jest z ich liczbą, złym stanem technicznym oraz niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturą towarzyszącą ciągom komunikacyjnym.

Analiza SWOT wykazała, iż zagrożeniem dla gminy mogą być niewystarczające środki finansowe na modernizację i budowę infrastruktury drogowej, jak również brak zainteresowania mieszkańców i przedsiębiorców działaniami zwiększającymi energooszczędność budynków i wymianę źródeł ciepła na ekologiczne.

Poprawa jakości powietrza w kolejnych latach powinna nastąpić poprzez realizację działań naprawczych, zaplanowanych w ramach Programu ochrony powietrza w odniesieniu do wszystkich źródeł emisji. Efektem

realizacji Programu ochrony powietrza powinno być zmniejszenie wielkości emisji zanieczyszczeń emitowanych do powietrza, głównie ze źródeł powierzchniowych, a także komunikacyjnych i przemysłowych.

W zakresie emisji powierzchniowej, poza działaniami realizowanymi w ramach Programu ochrony powietrza, a także działaniami Gminy Miedźna w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, największe znaczenie może mieć wprowadzanie norm na małe źródła energii oraz wymuszone przepisami działania na rzecz podniesienia efektywności energetycznej.

Działaniami, które pozwolą na redukcję emisji szkodliwych substancji, jak również podniesienie komfortu życia mieszkańców będą termomodernizacje budynków, wymiana instalacji grzewczej oraz wprowadzenie energooszczędnego oświetlenia (w budynkach i na ulicach). W zakresie emisji liniowej możliwe jest jej znaczne zredukowanie poprzez podejmowanie działań na rzecz podniesienia efektywności energetycznej transportu. W związku z nasilającym się ruchem indywidualnym należy rozwijać w dalszym ciągu transport publiczny.

W harmonogramie realizacji zadań własnych i monitorowanych zapisano zadania zarówno dotyczące opracowania dokumentów planistycznych w dziedzinie energetyki i zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, realizacji Programu ochrony powietrza, poprawy warunków energetycznych w budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych, a także poprawy jakości dróg.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w rozdziale 6.1.

4.2. Zagrożenia hałasem

4.2.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cele krótkoterminowe	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Budowa lub przebudowa dróg gminnych	W okresie 2023-2024 wykonano m.in. następujące zadania: - Budowa ul. Wiejskiej w Gilowicach na długości ok. 399,72 m, - Utwardzenie odcinka ul. Zacisze w Miedźnej na działce nr 554/5, - Przebudowa odcinka ul. Mokrej w Woli na długości ok. 72,0 mb, - Przebudowa odcinka ul. Wiśniowej w Woli na długości 49,0 mb, - Przebudowa części chodnika wzdłuż ogrodzenia przedszkola im. Kubusia Puchatka a blokiem nr 19 przy ul. Górniczej ok. 278 m² istniejącego chodnika, - Przebudowa ul. Polnej w Grzawie i Górze na długości 880,0 mb, - Wykonanie parkingu przy ul. Sosnowej w Woli na działce 1151/21 i 2020/31, - Modernizacja ulicy wzdłuż bloku nr 18 w Woli o powierzchni 740,75 m², - Utwardzenie odcinka drogi bocznej ul. Lompy w Gilowicach na długości 408,0 mb, - Modernizacja ul. Spółdzielczej w Miedźnej na długości 408,50 mb. Każdorazowo do modernizacji dróg powiatowych Gmina Miedźna dokłada 50% własnych środków.	Wykonano prace na 8 odcinkach dróg gminnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych inwestycjach gminnych i działaniach na terenie gminy Miedźna

4.2.2. Opis stanu obecnego

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu określonych wskaźnikami hałasu LDWN i LN oraz z uwzględnieniem pozostałych danych, w szczególności demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu.

4.2.2.1. Hałas przemysłowy

Oddziaływanie akustyczne związane z działalnością przemysłową na terenie gminy Miedźna uwarunkowane jest emisją hałasu pochodzącą z działalności gospodarczej i zakładów, które stanowią źródło emisji hałasu.

Na analizowanym obszarze działalność prowadzi wiele średnich i mniejszych przedsiębiorstw i to one stanowią źródło niekontrolowanej emisji hałasu. Większe przedsiębiorstwa posiadają uregulowany stan prawny i czynią starania w kierunku zmniejszenia lub całkowitego wyeliminowania uciążliwości związanych z ich działalnością. Działanie zakładów nie powinno powodować przekroczeń standardów jakości środowiska i dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku poza teren, do którego prowadzą instalacje ma tytuł prawny.

Jeżeli akustyczne oddziaływanie będące wynikiem prowadzenia zakładu występuje na terenach, dla których nie zostały ustawowo ustalone dopuszczalne poziomy hałasu lub na terenach, dla których nie można określić dopuszczanego poziomu hałasu poprzez przyjęcie wartości dopuszczalnych dla rodzaju terenu o zbliżonym przeznaczeniu – wówczas nie podejmuje się działań przewidzianych ustawą na rzecz kształtowania klimatu akustycznego tych terenów.

Za przekroczenie poziomów hałasu określonych w decyzji na emitowanie hałasu do środowiska i obowiązujących decyzjach o dopuszczalnym poziomie hałasu przenikającego do środowiska – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska wymierza w drodze decyzji administracyjnych kary pieniężne. Ponadto na podmiocie prowadzącym działalność gospodarczą spoczywa odpowiedzialność za ochronę środowiska polegającą na podjęciu niezbędnych działań naprawczych.

W latach 2023 - 2024 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska przeprowadził 2 kontrole w zakresie emisji hałasu. W jednym przypadku stwierdzono nieprawidłowości, w wyniku których wydano zarządzenie pokontrolne, które jest w trakcie realizacji.

4.2.2.2. Hałas drogowy

Przez teren gminy Miedźna przebiegają następujące drogi:

- droga wojewódzka nr 933 Rzuchów – Wodzisław Śl. – Pszczyna – Oświęcim – Chrzanów na odcinku o długości ok 6,0 km,
- 9 dróg powiatowych:
 - droga powiatowa S4132 Miedźna, ul. Topolowa, o długości 2,467 km,
 - droga powiatowa S4133 – Frydek - Grzawa, o długości 4,48 km,
 - droga powiatowa S4134 Frydek, ul. Miodowa, o długości 2,409 km,
 - droga powiatowa S4135 Gilowice – Wola. o długości 4,180 km,
 - droga powiatowa S4136 Międzyrzecze – Gilowice, o długości 2,784 km,
 - droga powiatowa S4137 – Wola - Miedźna, o długości 10,254 km,
 - droga powiatowa S4138 Wola, ul. Międzyrzeczka, o długości 1,745 km,
 - droga powiatowa S4140 Góra ul. Długa, o długości 3,157 km,
 - droga powiatowa S4148 – Góra - Gilowice o długości 3,226 km.

Układ komunikacyjny na terenie gminy Miedźna uzupełnia dość gęsta sieć dróg gminnych o łącznej długości ok. 65,0 km.

Zdecydowana większość dróg gminnych stanowi drogi utwardzone, bitumiczne, z kolei pozostałe to drogi utwardzone z wykorzystaniem kruszywa łamanego (np. część ul. Zielonkówka i ul. Księżej w Grzawej, ul. Modrzewiowa we Frydku) bądź drogi polne. Wszystkie odcinki dróg powiatowych są odcinkami utwardzonymi o nawierzchni asfaltowej. W niektórych przypadkach drogi są w gorszym stanie technicznym (np. część ul. Wiejskiej w Miedźnej, część ul. Pszczyńskiej w Woli). Praktycznie cały odcinek drogi wojewódzkiej nr 933 w granicach administracyjnych gminy Miedźna jest po gruntownej przebudowie.

Zarządcami dróg, do właściwości, których należą sprawy z zakresu planowania budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg, są następujące organy:

- dróg wojewódzkich – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach,
- dróg powiatowych – Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczynie,
- dróg gminnych – władze Gminy Miedźna.

Utrzymanie dróg we właściwym stanie technicznym, daje możliwość szybkiego i dogodnego komunikowania się, stanowiąc podstawę do podnoszenia atrakcyjności terenu gminy Miedźna.

Przez teren Gminy Miedźna przebiega odcinek drogi ekspresowej S1 od węzła „Kosztowy II” w Mysłowicach do węzła „Suchy Potok” w Bielsku-Białej. Przebiegający przez gminę odcinek tej drogi (oddany już do użytkowania) posiada następujące parametry:

- klasa techniczna - S 2/2 z rezerwą na 2/3,
- prędkość projektowa: $V_p = 100$ km/h cała trasa do węzła Suchy Potok, $V_p = 80$ km/h węzeł Suchy Potok,
- prędkość miarodajna: $V_m = 110$ km/h cała trasa do węzła Suchy Potok, $V_m = 100$ km/h węzeł Suchy Potok,
- obciążenie: 115 kN/oś,
- typ przekroju normalnego – dwujezdniowa,
- szer. jezdni: 2 x 3,50 m,
- szerokość pasa dzielącego: 12 m z opaskami 2 x 0,5m (z rezerwą na trzeci pas ruchu),
- szer. pasa awaryjnego - 2,50 m,
- szer. pobocza gruntowego - min 1,60 m,
- szer. korony - min 35 m.

W ciągu drogi ekspresowej powstały odcinki drogi, na których zainstalowano ekrany akustyczne w obrębie zabudowy mieszkaniowej.

W latach 2020 – 2024 na terenie gminy Miedźna nie dokonywano pomiaru hałasu drogowego w ramach monitoringu środowiska.

4.2.2.3. Hałas kolejowy i lotniczy

Na analizowanym obszarze zlokalizowana jest także na terenie po byłej KWK Piast – Ruch II bocznicą kolejową. Posiada ona:

- 13 szt. torów zdawczo-odbiorczych o łącznej długości około 8,9 km,
- 6 szt. torów do obsługi załadunków w rejonie zakładu przerobczego o łącznej długości 2,4 km,
- inne rodzaje torów (magazynowe, gospodarcze, obsługa odpadów wydobywczych).

Część torów, tj. tory dojazdowe do stacji kolejowej Oświęcim oraz tory zdawczo-odbiorcze, są zelektryfikowane, co umożliwia prowadzenie ruchu kolejowego trakcją elektryczną. Natomiast ruch kolejowy na bocznicach w Woli w rejonie zakładu przerobczego oraz pomiędzy Ruchem I i Ruchem II (po torach będących własnością PGG sp. z o.o.) możliwy jest jedynie jednostkami spalinowymi. Obecnie bocznicą wykorzystywana jest na potrzeby dostaw kolejowych węgla do zakładu wzbogacania. Brak jest danych o występowaniu niekorzystnego wpływu hałasu kolejowego na tereny zlokalizowane w obrębie istniejących linii kolejowych.

Na przeważającej części terenu gminy Miedźna nie występuje hałas związany z lotnictwem. Najbliżej położone porty lotnicze to Port Lotniczy Katowice w Pyrzowice zlokalizowany w odległości 55 km oraz Port Lotniczy Kraków Balice położony w odległości 50 km.

Przy południowo – zachodniej granicy gminy Miedźna zlokalizowany jest pas startowy w Kaniowie. Pas ten wykorzystywany jest na potrzeby testowania i oblatywania lekkich dwumiejscowych samolotów o masie do 1 500 kg, powstających na terenie Parku Techniki Lotniczej. Maszyny startujące z tego lotniska kierują się na północ, tj. w kierunku terenu gminy Miedźna - użytkowanie tych maszyn może prowadzić do chwilowego powstawania uciążliwości na obszarach zamieszkałych.

4.2.3. Analiza SWOT

Zagrożenie hałasem	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
Lokalizacja na terenie gminy drogi wojewódzkiej oraz rozbudowanej sieci dróg powiatowych, co daje dobrą dostępność komunikacyjną gminy. Budowa trasy S1 wraz z węzłem Wola na terenie gminy.	Pojawiające się nieprawidłowości dotyczące emisji hałasu brak badań hałasu na terenie gminy w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
Możliwość rozwoju gospodarczego gminy dzięki dobrej komunikacji Możliwość rozwoju turystycznego i rekreacyjnego poprzez dogodny dojazd do gminy ze wszystkich kierunków Rozwój gospodarczy gminy w związku z lokalizacją węzła Wola w ciągu drogi ekspresowej S1	Stale zwiększanie się ilości pojazdów na drogach stwarzające dyskomfort dla mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

4.2.4. Cele i zadania środowiskowe w zakresie zagrożeń hałasem

Hałas wpływa na jakość życia ludności, zwłaszcza na obszarach zurbanizowanych. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska.

Skrócona analiza SWOT wykazała, iż zagrożeniem dla gminy w sytuacji nasilającego się hałasu może być pogłębiający się dyskomfort mieszkańców szczególnie tych zamieszkujących tereny wzdłuż dróg.

W harmonogramie realizacji zadań zapisano cele i zadania szczególnie zmierzające do ograniczenia emisji hałasu poprzez modernizację dróg, a także, w razie potrzeby zmniejszenie uciążliwości hałasowych dla mieszkańców przez nasadzenia zieleni izolacyjnej.

Uzupełnieniem tych działań (także w razie potrzeby) będą kontrole przedsiębiorstw, z których działalnością nierozdzielnie jest związana emisja hałasu oraz kontynuacja wprowadzania do planów zagospodarowania przestrzennego gmin zapisów poświęconych ochronie przed hałasem.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w rozdziale 6.2.

4.3. Pola elektromagnetyczne

4.3.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cele krótkoterminowe	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Prace planistyczne związane z lokalizowaniem źródeł promieniowania elektromagnetycznego odbywają się zgodnie z przepisami ustawy i planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennych oraz innych ustaw. Na terenie gminy Miedźna tylko niewielki obszar terenu objęty jest ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.	-
	Starosta Pszczyński prowadzi rejestr instalacji emitujących pola elektromagnetyczne	rejestr instalacji emitujących pola elektromagnetyczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych inwestycjach gminnych i działaniach na terenie gminy Miedźna

4.3.2. Opis stanu obecnego

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) definiuje pola elektromagnetyczne (PEM), jako pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, tworzące zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego.

Promieniowaniem elektromagnetycznym (PEM) nazywamy emisje zaburzenia energetycznego wywołanego zmianą przyspieszenia jakichkolwiek ładunków elektrycznych np. przepływem prądu elektrycznego. Promieniowanie dzieli się na dwie zasadnicze grupy:

- promieniowanie jonizujące, występuje w wyniku stosowania zarówno wzbogaconych, jak i naturalnych substancji promieniotwórczych oraz lokalnie sztucznych źródeł promieniowania w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych,
- promieniowanie niejonizujące występuje wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, urządzeń łączności, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, domowego sprzętu elektrycznego (np. kuchenki mikrofalowe, piece indukcyjne), elektronicznego itp. Z punktu widzenia ochrony środowiska i zdrowia człowieka w zakresie promieniowania niejonizującego istotne są fale o ekstremalnie niskiej częstotliwości (ELF) i fale o bardzo niskiej (VLF), radiofale, mikrofale.

Głównymi instalacjami emitującymi pola elektromagnetyczne są:

- linie przesyłowe wysokiego, średniego i niskiego napięcia oraz stacje transformatorowe, instalacje radiokomunikacyjne, takie jak:
 - stacje bazowe telefonii komórkowej,
 - stacje radiowe i telewizyjne.

Na terenie gminy Miedźna źródłem niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego są:

- linie przesyłowe energii elektrycznej:
 - najwyższych napięć (o długości ok 12 km),
 - wysokiego napięcia (napowietrzne o długości 0,74 km),
 - średniego napięcia (napowietrzne o długości 54,84 km oraz kablowe o długości 14,79 km),
 - stacja elektroenergetyczna 220 kV Cieczott,
 - stacje transformatorowe.
- 5 stacji bazowe telefonii komórkowej².

W 2019 roku został zniesiony obowiązek pozwoleń na lokalizację instalacji emitującej pola elektromagnetyczne, aktualnie niezbędne jest tylko zgłoszenie nowej lub modernizowanej instalacji. Zgodnie z danymi przekazanymi przez Starostwo Powiatowe w Pszczynie, na terenie gminy Miedźna 4 operatorów dokonało zgłoszenia instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.

- w roku 2022 dokonano 2 zgłoszenia nowych instalacji i 23 zgłoszenia zmiany danych;
- w roku 2023 dokonano 3 zgłoszenia nowych instalacji i 19 zgłoszeń zmiany danych;

² <http://beta.btsearch.pl>

- w roku 2024 dokonano 5 zgłoszeń nowych instalacji i 22 zgłoszeń zmiany danych.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w latach 2023-2024 nie przeprowadzał żadnych kontroli przedsiębiorstw w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Zadania w zakresie oceny poziomów promieniowania elektromagnetycznego i ich zmian dokonuje od 2019 roku Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary monitoringowe promieniowania elektromagnetycznego prowadzone były w cyklach czteroletnich.

Punkty pomiarowe, w których wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się aktualnie dla każdego województwa w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego.

W ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznacza się w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego według zasady:

- poniżej 20 000 mieszkańców – 1 punkt pomiarowy,
- w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców – 2 punkty pomiarowe,
- w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców – 3 punkty pomiarowe,
- w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców – 4 punkty pomiarowe,
- powyżej 200 000 mieszkańców – 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców.

Punkty pomiarowe w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dla monitoringu badawczego wyznacza się dla każdego województwa, dla czteroletniego cyklu pomiarowego na obszarze wszystkich gmin wiejskich. W 2023 roku na terenie gminy Miedźna zlokalizowano 1 punkt pomiarowy monitoringu promieniowania elektromagnetycznego – Miedźna, ul. Pszczyńska. Wynik półgodzinnego pomiaru wyniósł 1,4 V/m przy niepewności wynoszącej 0,4 V/m i wartości maksymalnej na poziomie 1,7 V/m, przy średniej dla obszaru wiejskiego wynoszącego 0,52 V/m. Obliczeniowa wartość wskaźnika poziomu emisji pól elektromagnetycznych WME wyniosła 0,08. Dopuszczalne poziomy PEM uznaje się za dotrzymane, gdy żadna z wartości wskaźnikowych WME nie przekracza wartości 1.

4.3.3. Analiza SWOT

Pola elektromagnetyczne	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
Brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego	Brak obwarowań lokalizacyjnych dla instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
Swobodny rozwój turystyczny i rekreacyjny	Możliwa lokalizacja instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne w dowolnej lokalizacji Wzmacnianie istniejących pól elektromagnetycznych przez nowe instalacje

Źródło: opracowanie własne

4.3.4. Cele i zadania środowiskowe w zakresie pól elektromagnetycznych

Instalacjami emitującymi pola elektromagnetyczne są przede wszystkim linie przesyłowe wysokiego, średniego i niskiego napięcia, stacje transformatorowe oraz instalacje radiokomunikacyjne. W związku z presją mieszkańców na rozwój zasięgu linii elektroenergetycznych oraz zasięgu telefonii komórkowej powstaje coraz większa liczba instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.

Podstawowym elementem ochrony przed polami elektromagnetycznymi jest informacja o występujących poziomach pól. Informacje takie przekazuje do publicznej wiadomości GIOŚ prowadząc pomiary w ramach PMŚ. Pomiary przeprowadzają także przedsiębiorstwa bezpośrednio po rozpoczęciu użytkowania instalacji lub urządzenia i każdorazowo w przypadku zmiany warunków pracy urządzenia.

W ramach minimalizacji oddziaływania istniejących instalacji emitujących pola elektromagnetyczne zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, przedsiębiorstwa posiadające instalacje zgłaszają do Starosty Pszczyńskiego fakt oddania do eksploatacji instalacji wytwarzających promieniowanie

elektromagnetyczne. Na podstawie tych zgłoszeń Organ ochrony środowiska (Starosta Pszczyński) prowadzi rejestr i udostępnia na stronie urzędu informacje o instalacjach wytwarzających pole elektromagnetyczne, objętych obowiązkiem zgłoszenia.

Dla określenia aktualnych stanów promieniowania elektromagnetycznego Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi corocznie według ustalonego harmonogramu na terenie całego województwa śląskiego badania poziomów promieniowania. Wyniki badań nie wykraczają poza dopuszczalne poziomy.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w rozdziale 6.3.

4.4. Gospodarowanie wodami

4.4.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Zadania	Podjęte działania w latach 2014-2016	Efekt ze wskaźnikiem
Doposażenie jednostek ochotniczych straży pożarnych w sprzęt przeciwpowodziowy	W 2024 roku zakupiono: - radiotelefon Motorola DP 4800e (nasobny) z mikrofonogłośnikiem - 1 szt.; - ubranie specjalne Scantex SX4 gold 2-cz. (zgodne z OPZ KG) - 3 szt.; - buty specjalne gumowe STRAŻAK - 8 szt.; - rękawice techniczne Deep III pro - 12 szt.; - rękawice specjalne Seiz Fire Fighter Anatomic - 1 szt.; - Smok ssawny 75 z zaworem zwrotnym - 1 szt.; - wodery - 2 szt.; - mostek przejazdowy drewniany - 2 szt.; - nasada 75w 2 1/2" - 3 szt.; - motopompa KTH-80x do wody zanieczyszczonej - 1 szt.; - latarka nahełmowa M-Fire 02 z uchwytem do hełmu - 2 kpl.; - pompa pływająca Niagara 2 - 1 szt.; - wąż tłoczny W-75/20-tA/ PCV z łącznikami - 20 szt.; - ubranie specjalne 3 cz. - 3 szt. Wydatkowano środki w wysokości 63 624,00 zł, które w całości stanowiły dotację z WFOŚiGW w Katowicach. Na potrzeby OSP Wola zakupiony został nowy samochód ratowniczo – gaśniczy, a dla OSP Gilowice – quad.	Zakupiono nowy samochód Zakupiono quad Zakupiono sprzęt i umundurowanie dla 4 jednostek OSP
Bieżąca konserwacja urządzeń melioracji szczegółowych	Na terenie Gminy Miedźna działa 6 spółek wodnych które corocznie realizują zadania związane z utrzymaniem i konserwacją rowów melioracyjnych. Z budżetu Gminy Miedźna na podstawie uchwały „w sprawie zasad udzielania spółkom wodnym dotacji z budżetu Gminy Miedźna na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych, trybu postępowania w sprawie udzielenia dotacji i sposobu ich rozliczania” przyznawana jest dotacja na realizację zadań w danym roku budżetowym. Spółki wodne działające na terenie Gminy Miedźna wykonała konserwację rowów na łącznej długości: - w 2023 r. – 4680mb, - w 2024 r. – 4280mb,	Wykonano konserwację 8 960 mb rowów melioracyjnych na terenie gminy

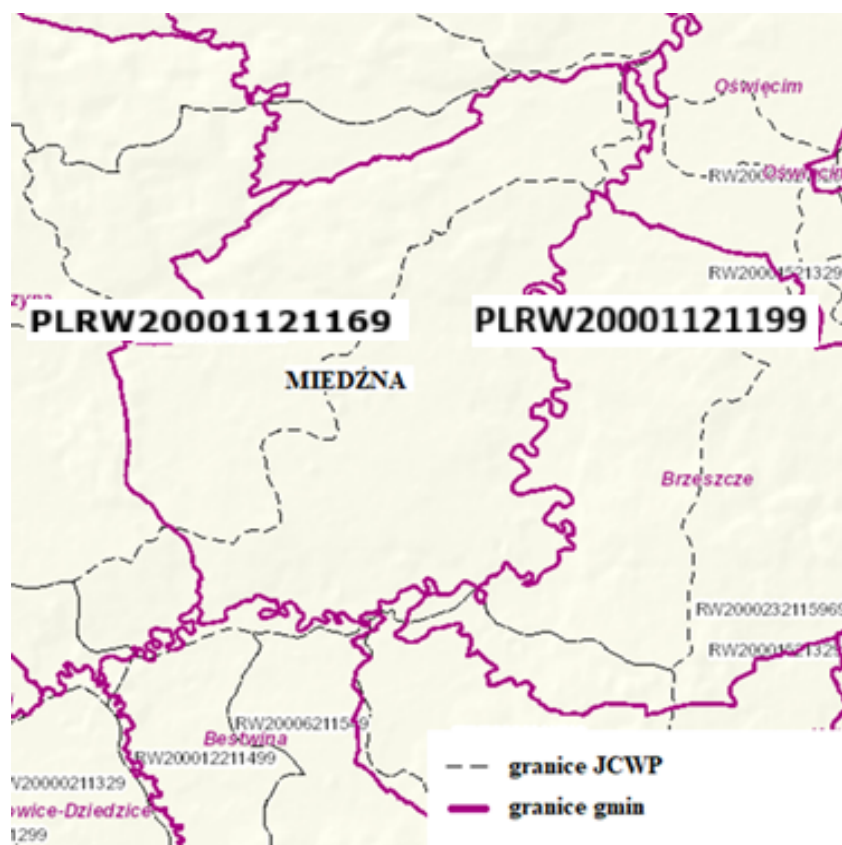
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych inwestycjach gminnych i działaniach na terenie gminy Miedźna

4.4.2. Opis stanu obecnego

Gmina Miedźna położona jest w zlewni Małej Wisły. Południową i wschodnią granicę gminy stanowi rzeka Wisła. Przez teren gminy Miedźna przepływa także rzeka Pszczynka, będąca jej północną granicą, a także Gilówka i Młynówka.

Gmina Miedźna leży w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych (JCW), o kodach:

- PLRW20001121199 – Wisła od zb. Goczałkowice do Przemszy,
- PLRW20001121169 – Pszczynka od zb. Łąka do ujścia.

Rysunek 13 Rozmieszczenie jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy Miedźna

Źródło: źródło: www.wody.isok.gov.pl (dostęp 14.09.2025r)

Obszar Gminy Miedźna jest poprzecinany siecią rowów melioracyjnych, których głównym zadaniem jest odprowadzanie wód odpadowych i roztopowych z terenów zmeliorowanych.

Na terenie Gminy Miedźna znajduje się szereg zbiorników wodnych i stawów. Stawy pełnią funkcje hodowlane i stanowią obszar o powierzchni ok 230 ha. Zlokalizowane są one głównie w północnej części sołectwa Wola, w Górze, w rejonie ul. Zapadź a także w południowo – wschodniej części sołectwa Góra oraz w sołectwie Grzawa, są to:

- w Woli:
 - Staw Wierzchnik,
 - Staw Kozuby,
- w Górze:
 - Staw Dulnik (*Dulniok*),
 - Staw Bełek,
 - Staw Parkowy,
 - Staw Rychlik,
 - Staw Nowy Rychlik,
 - Staw Pożar (*Pozory*),
 - Staw Wodniak (*Wodniok*),
 - Staw Górniak (*Górniok*),
- w Grzawie
 - Staw Sołtysi.

Na terenie sołectw Miedźna i Grzawa zlokalizowane są ponadto liczne glinianki, których głównym zadaniem jest retencjonowanie wód opadowych i roztopowych. W ostatnich latach jednak można zauważyć zmniejszanie się ilości glinianek na terenie Gminy Miedźna, głównie z powodu ich zasypywania bądź zarastania roślinnością, co może powodować częstsze występowanie lokalnych podtopień i zaburzeń w odprowadzaniu wód opadowych.

W latach 2023 – 2024 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadził 2 kontrole w zakresie ochrony wód. W ramach jednej kontroli stwierdzono nieprawidłowości i wydano zarządzenie pokontrolne, które zostało wykonane.

4.4.2.1. Monitoring wód powierzchniowych

Zgodnie z ustawą Prawo wodne celem prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych jest pozyskanie informacji o stanie wód w dorzeczach dla potrzeb planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych. Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW), badania prowadzi się w 6-letnich cyklach Planów Gospodarowania Wodami (PGW).

Podstawowymi jednostkami gospodarowania wodami są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Sporządzane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oceny wód powierzchniowych bazują na sieci punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk). Podstawę do jej wyznaczenia na terenie województwa śląskiego stanowiły opracowane przez KZGW wykazy wód oraz zalecenia i wskazówki Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Głównym celem sporządzenia oceny stanu wód powierzchniowych jest dostarczenie wiedzy o stanie / potencjale ekologicznym i stanie chemicznym wód powierzchniowych, niezbędnej do gospodarowania wodami w dorzeczach, podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem.

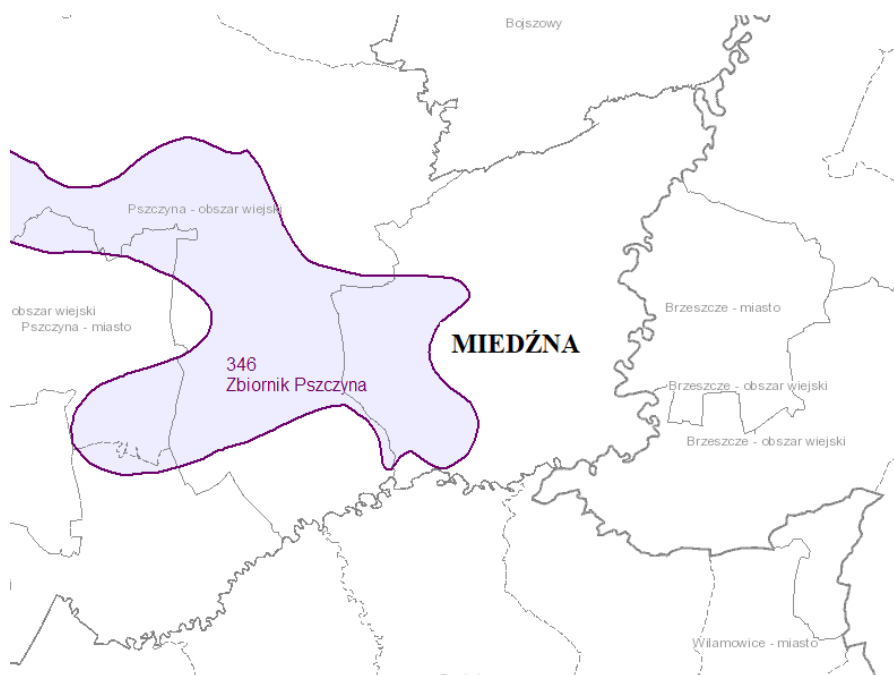
Na podstawie badań monitoringowych wykonanych w 2024 roku, poniżej przedstawiono informacje dotyczące stanu JCWP występujących na terenie gminy:

- jednolitą część wód powierzchniowych – Pszczynka od zb. Łąka do ujścia – zakwalifikowano jako:
 - ze względu na klasę elementów biologicznych – stan słaby,
 - ze względu na klasę elementów fizykochemicznych – poniżej dobrego.
- jednolitą część wód powierzchniowych – Wisła od zb. Goczałkowice do Przemszy – zakwalifikowano jako:
 - ze względu na klasę elementów biologicznych - nie klasyfikowano,
 - ze względu na klasę elementów fizykochemicznych – poniżej dobrego,
 - potencjał chemiczny określono jako poniżej stanu dobrego w wyniku przekroczeń stężeń średniorocznych i maksymalnych.

Na potencjał/stan ekologiczny rzeki Pszczynka oraz rzeki Wisła duży wpływ mają czynniki zewnętrzne – są to główne odbiorniki oczyszczonych ścieków komunalnych oraz wód zasolonych z kopalń.

4.4.2.2. Wody podziemne

Południowo - zachodnia część Gminy Miedźna położona jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 346 Zbiornik Pszczyna-Żory, który jest utworem powstałym w czwartorzędzie w dolinach i pradolinach o łącznej powierzchni 96,12 km².

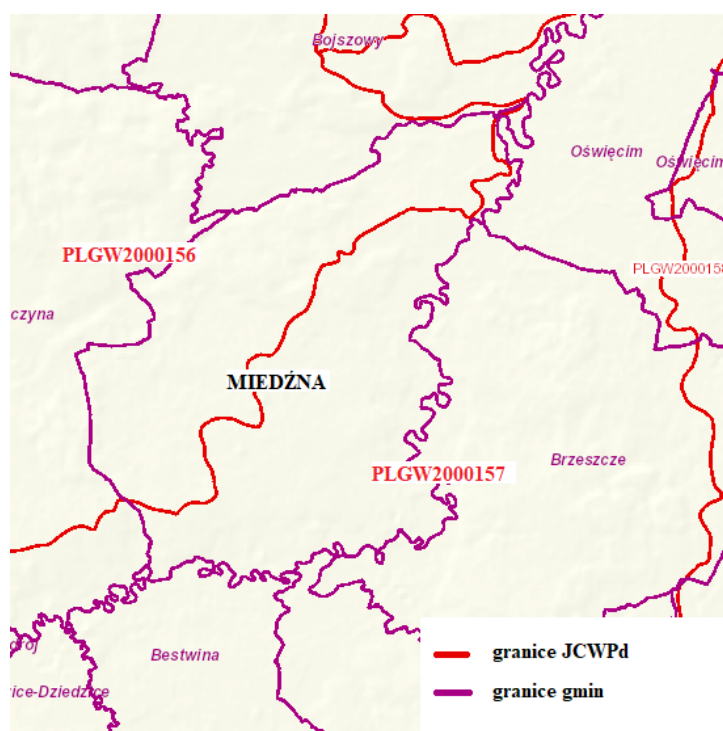
Rysunek 14 Zasięg GZWP nr 346 na terenie gminy Miedźna

Źródło: <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/> (dostęp 14.09.2025r)

Na potrzeby drugiego cyklu planistycznego gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy (2015-2021) zweryfikowano przebieg jednolitych części wód podziemnych. Nowa wersja podziału dzieli wody podziemne na terenie kraju na 172 jednolite części. Podział ten zawarty jest w aktualizacjach planów gospodarowania na obszarach dorzeczy i obowiązuje od 2016 roku.

W wyniku powyższej aktualizacji teren gminy Miedźna zlokalizowany jest w obrębie jednolitych części wód podziemnych oznaczonych kodem:

- JCWPd nr 156 (PLGW2000156),
- JCWPd nr 157 (PLGW2000157).

Rysunek 15 Jednolite części wód podziemnych na terenie gminy Miedźna

Źródło: <https://mjwp.gios.gov.pl/mapa/mapa,172.html>

4.4.2.3. Monitoring wód podziemnych

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych związanych z osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego, określonego przez Ramową Dyrektywę Wodną (RDW).

Ocena stanu chemicznego w jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd) i w poszczególnych punktach badawczych dokonano w 2020 roku, w oparciu o Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. 2019, poz. 2148), które wyróżnia pięć klas jakości wód:

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II – wody dobrej jakości,
- klasa III – wody zadowalającej jakości,
- klasa IV – wody niezadowalającej jakości,
- klasa V – wody złej jakości,

oraz dwa stany chemiczne wód ocenione na podstawie średniej wartości poszczególnych wskaźników ze wszystkich punktów zlokalizowanych w analizowanej JCWPd:

- stan dobry (klasy I, II i III),
- stan słaby (klasy IV i V).

Na terenie gminy Miedźna w 2024 roku prowadzono monitoring jakości wód podziemnych w jednym punkcie pomiarowym, dla JCWPd PLGW2000156 w miejscowości Miedźna. Zgodnie z uzyskanymi wynikami wody podziemne zaklasyfikowano do IV klasy jako wody niezadowalającej jakości.

Dla JCWPd PLGW2000157 monitoring prowadzony był w Bielsku - Białej, gdzie zgodnie z uzyskanymi wynikami zakwalifikowano wody podziemne do IV klasy jako wody niezadowalającej jakości.

4.4.2.4. Ochrona przed powodzią i skutkami suszy

Według Prawa wodnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, z późn. zm.) przez powódź rozumie się czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych.

Główne zagrożenie powodziowe jest wywoływane dużą prędkością płynącej wody i jej energią, która powoduje niszczenia ciężkiej zabudowy koryt (opaski, mury, progi), a także budowli nad korytem rzek, takich jak kładki, przepusty, mosty i in. Przyczyną podtopień i powodzi są na ogół:

- bardzo intensywne opady burzowe (określane, jako oberwanie chmury), obejmujące najczęściej niewielkie obszary o dużych nachyleniach zboczy, powodujące gwałtowne i krótkotrwałe (do kilku godzin) lokalne wezbrania wód,
- opady rozlewne tj. trwające kilka dni opady o wysokim natężeniu (od kilkudziesięciu do 100 mm w ciągu doby), obejmujące większą część zlewni.

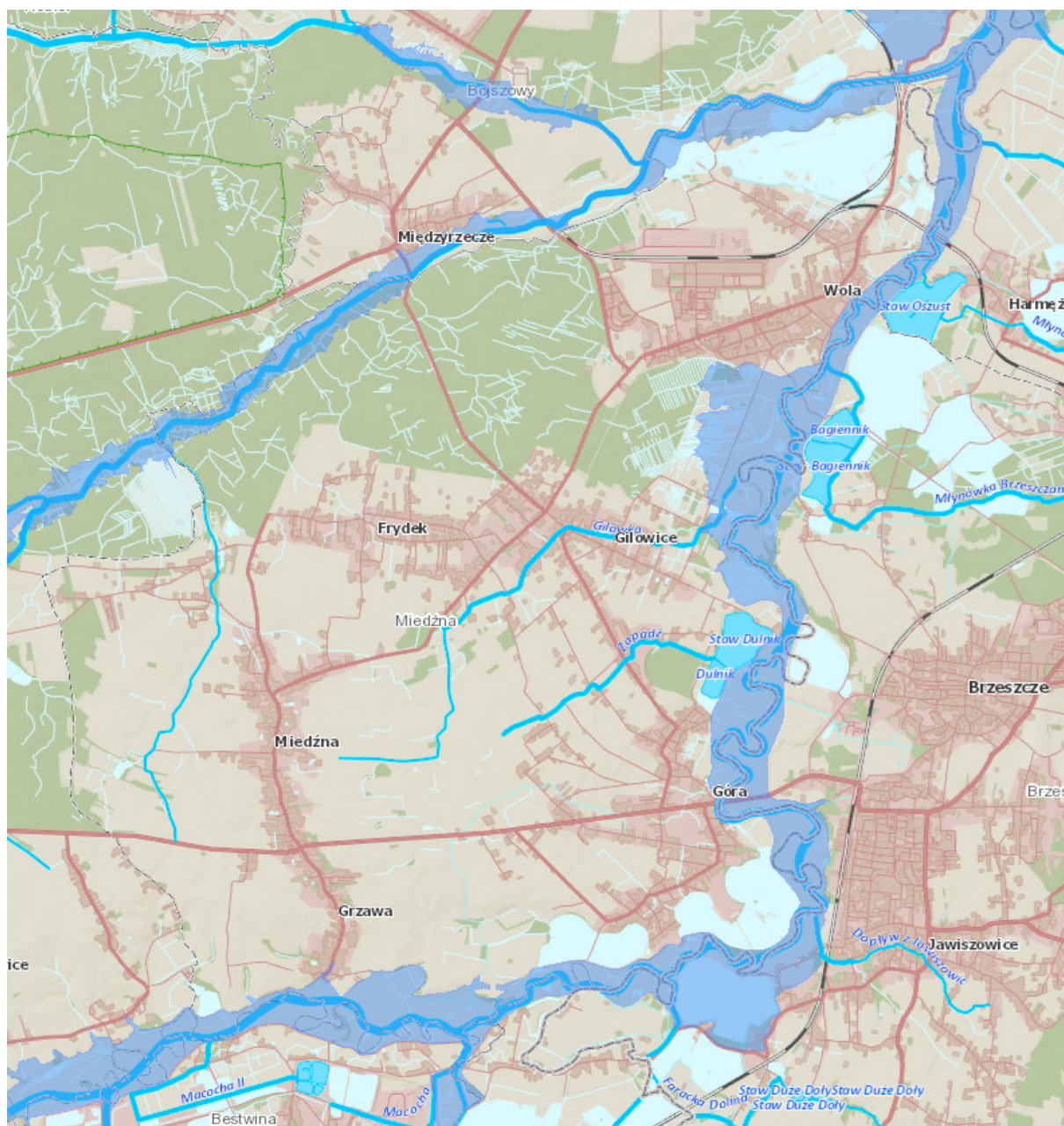
Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową odpowiada, zgodnie z ustawą Prawo wodne, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie oraz organy administracji rządowej i samorządowej. PGW WP jest również odpowiedzialne za prowadzenie działań informacyjnych i koordynację w razie powodzi lub suszy na podległym terenie.

Na lata 2016–2022 został zaplanowany projekt pn.: „Przegląd i aktualizacja map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego”. MZP i MRP sporządzono zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie opracowywania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego.

Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego zostały podane do publicznej wiadomości 22 października 2020 r. i są dostępne na Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Ponadto do 2027 r. zostanie wykonana aktualizacja wstępnej oceny ryzyka powodziowego, aktualizacja map zagrożenia i map ryzyka powodziowego, aktualizacja planu przeciwdziałania skutkom suszy dla obszarów dorzeczy oraz aktualizacja planu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Na terenie gminy Miedźna występują miejsca zagrożenia powodzią. Lokalizację zagrożeń powodziowych przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 16 Obszary zagrożone wystąpieniem powodzi na terenie gminy Miedźna

Źródło: <http://wody.isok.gov.pl/imap/> (dostęp 14.09.2025r)

W przypadku wystąpienia powodzi na terenie gminy Miedźna koordynacją działań zajmuje się, powoływany przez Wójta Gminy Miedźna, sztab kryzysowy z wykorzystaniem sił i środków będących w posiadaniu jednostek ochotniczych straży pożarnych, tj. OSP w Miedźnej, OSP w Górze, OSP w Gilowicach oraz OSP w Woli.

Coraz popularniejsze wśród mieszkańców staje się instalowanie mikro instalacji do retencjonowania wód opadowych i roztopowych. W latach 2020-2024 w Gminie Miedźna 55 Beneficjentów skorzystało z Programu „Moja Woda”, w ramach którego uzyskali oni środki na działania związane z zatrzymaniem wody opadowej w obrębie nieruchomości

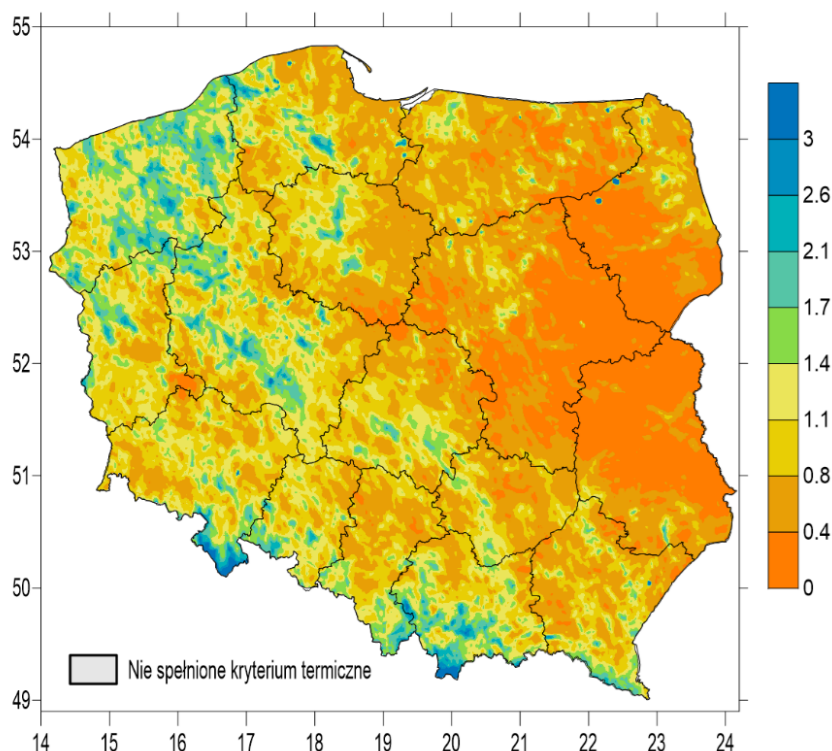
Niewątpliwie gospodarka wodna to również działania ukierunkowane na przeciwdziałanie negatywnym skutkom suszy.

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Susza jest również naturalnym zagrożeniem, o charakterze regionalnym, wywołanym głównie niedoborem opadu w połączeniu z innymi sprzyjającymi czynnikami. Skutki wystąpienia suszy odczuwalne są zarówno przez ludność jak i ich środowisko. Mogą osiągać różne rozmiary, porównywalne ze skutkami wystąpienia innych zagrożeń jak np. powódź. Jednak skutki suszy

odczuwalne są zazwyczaj powoli i często objawiają się jako inne zagrożenia, np. pożary lub erozja powierzchniowa.

Najszerzy zakres wrażliwości na różne rodzaje suszy przypisano do sektora rolnictwa oraz środowiska i zasobów przyrodniczych. Rolnictwo jest wrażliwe na suszę glebową, zwaną też rolniczą, niemniej susza atmosferyczna również może skutkować zmniejszeniem plonów.

Biorąc to pod uwagę oraz uwzględniając ograniczoną dokładność oceny zagrożenia suszą glebową (ze względu na małą szczegółowość materiałów środowiskowych) przypisano do rolnictwa wrażliwość także na suszę atmosferyczną. Ponieważ rolnictwo wykorzystuje wody powierzchniowe i podziemne (hodowla, nawodnienia) jest też ono wrażliwe także na skutki suszy hydrologicznej i hydrogeologicznej (dot. obszarów, gdzie wykorzystywane w sektorze rolnictwa zasoby wód są zagrożone deficytem).

Rysunek 19. Rozkład przestrzenny wartości współczynnika hydrotermicznego HTC na terenie kraju w czerwcu 2024 roku

Źródło: https://agrometeo.imgw.pl/wskaznik_hydrotermiczny_wrzaz_prognaza?year=2024#month_gallery

Współczynnik hydrotermiczny HTC (Hydrothermal Coefficient – HTC) jest jednym z często stosowanych wskaźników pozwalających na rozpoznanie okresów występowania suszy oraz określenie jej natężenia. Opiera się na ciągach danych meteorologicznych w postaci sum opadów atmosferycznych oraz dobowych wartości temperatury powietrza. Jest stosowany w okresie wegetacyjnym i może być obliczany dla poszczególnych dekad lub miesięcy. Współczynnik HTC, bazując na danych o wysokości sum opadów i średnich temperaturach powietrza, mimo swoich ograniczeń ma jednak szereg ogromnych zalet. Dane niezbędne do jego obliczania są łatwo dostępne, obliczanie jest wyjątkowo proste oraz daje on możliwość wyznaczania okresów suchych/wilgotnych z krokiem 10-dniowym. Uzyskanie oceny kolejnych okresów dekadowych jest szczególnie ważne m.in. dla oceny warunków produkcji roślinnej w rolnictwie, gdzie okres miesięczny jest zbyt długi dla bieżącej oceny sytuacji i rozpoczęcia działań zapobiegawczych.

Przyjmuje się następującą klasyfikację poszczególnych okresów w zależności od wartości współczynnika HTC:

- skrajnie suchy ($< 0,4$);
- bardzo suchy ($0,4 \div 0,7$);
- suchy ($0,8 \div 1,0$);
- dość suchy ($1,1 \div 1,3$);
- optymalny ($1,4 \div 1,6$);
- dość wilgotny ($1,7 \div 2,0$);

- wilgotny (2,1÷2,5);
- bardzo wilgotny(2,6÷3,0);
- skrajnie wilgotny (> 3,0).

Na terenie gminy Miedźna wartość współczynnika hydrotermicznego HTC wyniósł w czerwcu 2024 roku od 0,4 do 1,4 – im bardziej na południe gminy tym warunki hydrotermiczne były bardziej optymalne, choć w tym czasie można było doświadczyć suszy.

4.4.3. Analiza SWOT

Gospodarowanie wodami	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
Dobre zasoby wód powierzchniowych Dobre zasoby wód podziemnych	Zła jakość wód powierzchniowych Niezadowalająca jakość wód podziemnych Wpływ wód kopalnianych na stan czystości wód
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
Określenie map zagrożeń powodziowego (MZIP) oraz map ryzyka powodziowego (MRP)	Niedostateczne rozpoznanie niekorzystnych oddziaływań człowieka na środowisko (np. w zakresie zanieczyszczeń obszarowych) zagrożenia powodziowe występujące na terenie Gminy

Źródło: opracowanie własne

4.4.4. Cele i zadania środowiskowe z zakresu gospodarowania wodami

W zasadzie wszystkie przedsięwzięcia można podzielić na czynne i bierne. Bardzo często ich rodzaj wymuszony jest własnością. Do działań biernych należą:

- monitoring powodziowy dla gminy oparty na koncepcji pozyskiwania skutecznej informacji o opadzie i odpływie w warunkach powodziowych,
- system ostrzeżeń gwarantujący mieszkańcom i użytkownikom terenów zalewowych możliwie szybkie powiadomienie o nadchodzącym zagrożeniu,
- opracowanie materiałów informacyjnych z podstawowymi danymi umożliwiającymi identyfikację przez każdego mieszkańca obszaru zagrożenia powodziowego w jego otoczeniu.

Do działań aktywnych należą:

- bieżące remonty budowli regulacji rzek i potoków,
- bieżące remonty, stała konserwacja i renowacja przepustów, rowów i innych urządzeń odprowadzających wodę lub zabezpieczających odpływ,
- wycinka drzew i krzewów w korytach cieków, co przeciwdziała podnoszeniu się poziomu zwierciadła wód odpływowych oraz niszczeniu mostów i brzegowych ubezpieczeń rzek i cieków,
- systematyczne oczyszczanie z rumowiska koryt powyżej zapór przeciw rumowiskowych i stopni wodnych, stabilizujących dno cieków.

Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową odpowiada, zgodnie z ustawą Prawo wodne, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, które jest również odpowiedzialne za prowadzenie działań informacyjnych i koordynację w razie powodzi lub suszy na podległym terenie.

Ochronę przed powodzią prowadzi się zgodnie z planami ochrony przeciwpowodziowej na obszarze kraju, planami ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego, a w szczególności przez:

- zachowanie i tworzenie wszelkich systemów retencji wód, budowę i rozbudowę zbiorników retencyjnych, suchych zbiorników przeciwpowodziowych oraz polderów przeciwpowodziowych,
- racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód,
- funkcjonowanie systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze oraz hydrosferze,

- kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, budowanie oraz utrzymywanie wałów przeciwpowodziowych, a także kanałów ulgi.

W harmonogramie realizacji zadań własnych i monitorowanych zamieszczono zadania dotyczące prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych, działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży, a także budowę, przebudowę, modernizację budowli przeciwpowodziowych oraz działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi szczegółowymi oraz rowami odwadniającymi tereny zurbanizowane.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w rozdziale 6.4.

4.5. Gospodarka wodno - ściekowa

4.5.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Ewidencja zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków jest prowadzona na bieżąco.	170 przydomowych oczyszczalni ścieków 484 zbiorniki bezodpływowe
Prowadzenie kontroli przestrzegania warunków jakościowych wprowadzanych ścieków do wód lub do ziemi z przydomowych oczyszczalni	W latach 2023 – 2024 przeprowadzono kontrole w zakresie częstotliwości pozbywania się nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych oraz osadów z instalacji przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2023 r. przeprowadzono 151 kontroli zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków znajdujących się na terenie gminy Miedźna. W 2024 r. przeprowadzono 481 kontroli zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków znajdujących się na terenie gminy Miedźna.	Przeprowadzono 632 kontrole

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych inwestycjach gminnych i działaniach na terenie gminy Miedźna

4.5.2. Opis stanu obecnego

Działalność na terenie gminy Miedźna w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków prowadzi Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Gilowicach na podstawie zezwolenia wydanego decyzją Wójta Gminy Miedźna z dnia 15 stycznia 2003 r. Nr 1/2003. Zgodnie z zezwoleniem, przedmiot działania przedsiębiorstwa jest dystrybuowanie wody oraz odprowadzenie ścieków za pomocą urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, będących w posiadaniu przedsiębiorstwa.

4.5.2.1. Zaopatrzenie w wodę

System zaopatrzenia w wodę w gminie Miedźna funkcjonuje w oparciu o zakupioną wodę w Górnośląskim Przedsiębiorstwie Wodociągowym S.A. w Katowicach. Woda dostarczana jest wodociągiem Ø 1500 Kobiernice – Urbanowice, zaopatrywany z ujęcia wodnego w Czańcu, której długość na terenie gminy Miedźna wynosi 9,8 km. Długość sieci wodociągowej, według stanu na koniec 2024 roku, na terenie gminy Miedźna wynosiła 136,04 km. Szacunkowo stopień zwodociągowania wynosił 99%. Ilość funkcjonujących na terenie gminy przyłączy przedstawia poniższa tabela,.

Tabela 4 Informacje na temat sieci wodociągowej na terenie gminy Miedźna

Sołectwo	Ilość przyłączy [szt.]
Frydek	465
Gilowice	575
Góra	992
Grzawa	164
Miedźna	539
Wola (w tym Wola I i Wola II)	715
RAZEM	3450

Źródło: GZGK Sp. z o.o.

Zużycie wody na terenie gminy Miedźna wynosiło odpowiednio:

- W 2023 roku – 562 658 m³
- W 2024 roku – 591 741 m³.

4.5.2.2. Jakość wody przeznaczonej do spożycia

Państwowa Powiatowa Inspekcja Sanitarna w Tychach prowadzi na terenie gminy Miedźna nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. 2023, poz. 338 z późn. zm.) i Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. 2017, poz. 2294).

W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach opublikował „Obszarową ocenę jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi za 2024 r. dla Gminy Miedźna”.

Do oceny jakości wody wykorzystano wyniki próbek pobieranych i badanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, a także wyniki uzyskane przez producentów wody w ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej.

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia w ramach kontroli wewnętrznej prowadzone były na podstawie uzgodnionego z PPIS w Tychach harmonogramu pobierania próbek wody, zgodnie z częstotliwością dostosowaną do wielkości produkcji wody i zakresem określonym ww. rozporządzeniu Ministra Zdrowia. GZGK Sp. z o.o. w Gilowicach zlecał badanie próbek wody w zakresie badań fizykochemicznych i mikrobiologicznych w laboratorium Centrum Badań i Dozoru Górnictwa Podziemnego w Łędzinach przy ul. Łędzińskiej 8 posiadającego akredytację nr AB 418 oraz zatwierdzony przez Państwową Inspekcję Sanitarną system jakości badań wody.

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia w ramach kontroli urzędowej wykonywane były w laboratorium:

- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tychach,
- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bielsku-Białej,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach.

Ocena bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów wody na terenie gminy dokonana została na podstawie, analizy jakości pobranych próbek wody zawartych w sprawozdaniach laboratoryjnych z badań. W pobranych próbkach wody nie stwierdzono przekroczeń parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych, które mogłyby zagrozić zdrowiu osób spożywających tą wodę oraz mogących mieć wpływ na pogorszenie jej oceny organoleptycznej dokonywanej przez konsumentów.

Na terenie gminy Miedźna nie odnotowano zdarzeń mogących mieć negatywny wpływ na zdrowie publiczne związanych z jakością wody przeznaczonej do spożycia uznając wodę dostarczaną konsumentom na terenie gminy za bezpieczną. W roku ubiegłym nie wydano żadnej decyzji o nieprzydatności wody do spożycia przez ludzi oraz nie zgłoszono żadnej interwencji na złą jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie gminy.

4.5.2.3. Odprowadzenie ścieków komunalnych

System kanalizacji funkcjonujący na terenie gminy Miedźna oparty jest na dwóch oczyszczalniach ścieków:

- **Oczyszczalnia Lemna** zlokalizowana jest w Miedźnej. Obecnie do oczyszczalni wpływają ścieki komunalne z terenu miejscowości: Miedźna, Frydek, Grzawa i Gilowice. Suma mieszkańców tej aglomeracji obecnie wynosi 4 104. Biologiczno – mechaniczna oczyszczalnia ścieków składa się z części mechanicznej oraz dwóch stawów, pierwszy staw napowietrzany, drugi staw doczyszczający z rzęsą wodną. Rozruch oczyszczalni nastąpił w I półroczu 1996 roku. Proces oczyszczania ścieków „LEMNA” oparty jest na naturalnych reakcjach biologicznych w systemie tlenowym i beztlenowym. Zastosowanie procesu tlenowo – beztlenowego w układzie oczyszczalni ścieków jest możliwe dzięki wykorzystaniu roślinności wolno pływającej na powierzchni wody- rzęsy wodnej.

Ścieki komunalne doprowadzane są na teren oczyszczalni kolektorem Ø 250 mm do przepompowni, która przetłacza je do komory rozprężającej. Stąd ścieki grawitacyjnie przepływają do piaskownika, w obrębie którego zachodzi proces sedymentacji zawiesiny mineralnej i większych części stałych.

Po wstępnym mechanicznym oczyszczeniu na kracie i w piaskowniku ścieki przepływają do stawu napowietrzanego, w którym w procesie nisko obciążonego osadu czynnego następuje rozkład zawartych w nich substancji organicznych, zapoczątkowanie procesu nitrifikacji azotu amonowego i azotu organicznego, a także mineralizacja osadu czynnego nadmiernego.

W kolejnej komorze nitrifikacji następuje ostateczna nitrifikacja związków azotowych o niższym stopniu utlenienia. Następnie ścieki trafiają do komory koagulacji, gdzie stosuje się wodnego roztwór chlorku poliglinu celem poprawy usuwalności związków fosforanowych ze ścieków.

Tak podczyszczone ścieki trafiają do stawu LEMNA, gdzie następuje ostateczne doczyszczenie ścieków przez rzesę wodną, która do swego rozwoju pobiera mineralne związki azotu i fosforu, usuwając je ze ścieków. Kozuch rzęsy wodnej, porastając powierzchnię stawu uniemożliwia dopływ promieni słonecznych do kolumny wodnej stawu i w efekcie eliminuje rozwój glonów. Kozuch roślinny zmniejsza

dyfuzję tlenu z atmosfery do wody oraz stabilizuje termicznie proces biologiczny. Zaletą wykorzystania rzęsy wodnej jest wyeliminowanie uciążliwości zapachowej dla otoczenia, która zawsze występuje przy procesach beztlenowych (produkcja gazów H_2S , CH_4). Oczyszczone ścieki z oczyszczalni odprowadzane są zamkniętym rurociągiem o średnicy $\varnothing$ 200 mm do rzeki Pszczynki w km 8+900. Dobowa ilość ścieków odprowadzanych wynosi $700m^3/dobę$.

- **Oczyszczalnia Promlecz** zlokalizowana jest przy KWK Piast Ruch II w Woli. Obecnie do oczyszczalni wpływają ścieki komunalne z terenu miejscowości: Wola, Góra, części Gilowic. Suma mieszkańców tej aglomeracji obecnie wynosi 9 502. Biologiczno – mechaniczna oczyszczalnia ścieków składa się z 2 odrębnych ciągów technologicznych typu „Promlecz”, budowanych w dwóch etapach. Przepustowość każdej części oczyszczalni wynosi $2\,520\,m^3/d$. Ścieki sanitarne dopływają do oczyszczalni grawitacyjnie, kolektorem $\varnothing$ 400 mm. Dostają się do studni rozdzielczej, gdzie następuje ich rozdział na dwa niezależne ciągi oczyszczalni ścieków tzn. „Promlecz I” i „Promlecz II”. Obecnie działa tylko jedna część oczyszczalni, Promlecz II. Pierwszym urządzeniem oczyszczającym ścieki jest krata, gdzie zatrzymywane są skratki. Po przejściu przez komorę krat ścieki dopływają do dwukomorowego piaskownika poziomego, gdzie następuje ich oczyszczenie z zawiesiny mineralnej. Ścieki dopływają grawitacyjnie kanałami rurociągowymi do przepompowni ścieków gdzie są przepompowane na poziom komór osadu czynnego – komora biosorpcji.

W tej komorze następuje redukcja związków organicznych i zamiana ich na biomasę osadu czynnego. W komorze biosorpcji pracują: jedna szczotka napowietrzająca Kessenera oraz dwa areatory, które włączane są w zależności od wyników analitycznych. Recyrkulacja osadu prowadzona jest w sposób ciągły, tak aby utrzymać stałą zawartość osadu czynnego w komorze na poziomie ok. $2\,kg/m^3$.

Ścieki po oczyszczeniu w komorze biosorpcji przechodzą przez przelew grzebieniowy do komory biostabilizacji. Komora ta pracuje również jako reaktor jednorodny przy stałym stężeniu osadu czynnego i jednakowej zawartości tlenu. Praca komory biostabilizacji pozwala na dalszą redukcję związków organicznych i nitrowatych zawartych w ściekach. Z komory biostabilizacji ścieki kierowane są do radialnego osadnika wtórnego, który spełnia rolę separatora osadów.

Po sedymentacji osady zostają za pomocą zgarniacza osadu pracującego w osadniku wtórnym kierowane do pompowni osadu, a stamtąd zawracane do obiegu technologicznego. W przypadku nadmiaru osadu, kierowany jest on na prasę taśmową.

Oczyszczone, pozbawione osadu ścieki płyną przez zainstalowany na całym obwodzie osadnika przelew grzebieniowy do odpływu, a następnie rurociągiem $\varnothing$ 1000 mm są kierowane do Pszczynki w km 2+410. Dobowa ilość ścieków odprowadzanych wynosi $2\,800m^3/dobę$.

Tabela 5 Informacje na temat długości sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Miedźna

Sołectwo	Długość sieci [km]
Frydek	11,91
Gilowice	28,85
Góra	15,12
Grzawa	3,50
Miedźna	18,25
Wola (w tym Wola I i Wola II)	30,25
RAZEM	107,88

Źródło: GZGK Sp. z o.o.

Ponadto, zgodnie z prowadzoną ewidencją zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, na terenach nieskanalizowanych mieszkańcy użytkują zbiornik bezodpływowy w ilości 484 szt. oraz 170 przydomowych oczyszczalni ścieków. Użytkownicy zbiorników bezodpływowych zgodnie z zapisami Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Miedźna winno co najmniej raz na kwartał przekazywać nieczystości ciekłe na stacje zlewne, za pośrednictwem firm posiadających stosowne zezwolenie.

Ilość odprowadzonych i oczyszczonych ścieków komunalnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6 Ilość odprowadzonych ścieków z terenu gminy Miedźna

Rok	Ogółem	Przekazane do stacji zlewnych	Przekazanych z wykorzystaniem kanalizacji sanitarnej
	m ³		
2015	469 883	4 334	465 549
2016	478 130	5 552	472 578

Źródło: dane uzyskane z GZKG Sp. z o. o.

Z powyższej tabeli wynika, że w przeciągu ostatnich dwóch lat zwiększyła się ilość odprowadzanych ścieków komunalnych z terenu gminy Miedźna systemem kanalizacji sanitarnej przy jednoczesnym wzroście ilości przekazywanych ścieków do stacji zlewnych. Powyższe może świadczyć o racjonalnym użytkowaniu wody przez konsumentów oraz wzroście świadomości ekologicznej w zakresie konieczności okresowego opróżniania zbiorników bezodpływowych.

W latach 2023 -2024, z uwagi na zmianę przepisów prawa w zakresie nadzorowania wykonywania obowiązków opróżniania zbiorników bezodpływowych i wywozu osadów z przydomowych oczyszczalni ścieków, pracownicy Urzędu Gminy w Miedźnej przeprowadzili 632 kontrole w tym zakresie,.

W zakresie gospodarki ściekowej, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadził 1 kontrolę, w ramach której nie stwierdzono nieprawidłowości.

4.5.2.4. Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych

Na terenie gminy Miedźna kanalizacja deszczowa znajduje się głównie na terenach dróg i placów. Wody odprowadzane są do rowów melioracyjnych a następnie do wód powierzchniowych płynących – rzeki Wisły.

Ok 60% obszaru gminy Miedźna to tereny zmeliorowane (zdrenowane) a za utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych na terenie gminy odpowiadają spółki wodne:

- Spółka Wodna Frydek
- Spółka Wodna Gilowice
- Spółka Wodna Góra
- Spółka Wodna Grzawa
- Spółka Wodna Miedźna
- Spółka Wodna Wola

Spółki wodne w ramach swojej działalności zaspokajają potrzeby zrzeszonych w nich osób w dziedzinie gospodarowania wodami. Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, spółki wodne mogą być tworzone w szczególności do wykonywania, utrzymywania oraz eksploatacji urządzeń służących do:

- zapewnienia wody dla ludności, w tym uzdatniania i dostarczania wody;
- ochrony wód przed zanieczyszczeniem, w tym odprowadzania i oczyszczania ścieków;
- ochrony przed powodzią;
- melioracji wodnych oraz prowadzenia racjonalnej gospodarki na terenach zmeliorowanych;
- wykorzystywania wody do celów przeciwpożarowych;
- utrzymywania wód.

Spółki wodne na terenie gminy Miedźna w ramach posiadanych środków finansowych oraz udzielanej pomocy finansowej z budżetu Gminy Miedźna wykonują bieżącą konserwację urządzeń melioracji wodnych szczegółowych będących w ich administrowaniu.

4.5.3. Analiza SWOT

Gospodarka wodno-ściekowa	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
Dwie oczyszczalnie ścieków na terenie gminy Miedźna Rozwinięta sieć kanalizacji sanitarnej Rozwinięta sieć wodociągowa Prowadzone kontrole częstotliwości pozbywania się nieczystości ciekłych Funkcjonujące spółki wodne	Duża liczba zbiorników bezodpływowych w porównaniu do liczby przydomowych oczyszczalni
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
Integracja z UE i wpływ środków pomocowych, Regulacje ogólnokrajowe i międzynarodowe zobowiązujące do podniesienia jakości środowiska	Niedostateczne rozpoznanie niekorzystnych oddziaływań człowieka na środowisko (np. w zakresie zanieczyszczeń obszarowych)

Źródło: opracowanie własne

4.5.4. Cele i zadania środowiskowe z zakresu gospodarki wodno - ściekowej

Podstawowym działaniem w zakresie gospodarki wodno-ściekowej jest likwidacja lub ograniczenie oddziaływania źródeł zanieczyszczenia wód powierzchniowych – punktowych, obszarowych i liniowych.

Głównym czynnikiem zagrażającym czystości wód jest nieuporządkowana gospodarka ściekowa, stąd też priorytetowym działaniem będą inwestycje z tego zakresu oraz racjonalizujące użytkowanie wody.

W celu poprawy jakości wód powierzchniowych, konieczna będzie likwidacja niekontrolowanych zrzutów ścieków bytowych do rowów a później rzek płynących przez teren gminy Miedźna. W tym celu należy wykonać szczegółową inwentaryzację stanu technicznego zbiorników bezodpływowych (szamb), które obecnie funkcjonują na terenach nieskanalizowanych. Bardzo często zbiorniki te są nieszczelne i są źródłem zanieczyszczenia gleby oraz wód. Powinna być prowadzona kontrola stanu technicznego funkcjonujących zbiorników bezodpływowych, a po przyłączeniu posesji do sieci kanalizacyjnej - możliwie szybka ich likwidacja. Należy również propagować budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, na których obecnie nie przewiduje się budowy sieci kanalizacyjnej.

Zadania w gospodarce ściekowej wynikają ze zobowiązań międzynarodowych Polski i zapisów Prawa Wodnego oraz aktualnego stanu gospodarki ściekowej. Działania inwestycyjne wyznacza Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych oraz Master Plan – aktualizacja z 2022 roku.

W zadaniach ujęto także konieczność weryfikacji spełniania warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2019 r., poz. 1311) w stosunku do przydomowych oczyszczalni ścieków.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w rozdziale 6.5.

4.6. Zasoby geologiczne

4.6.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cele krótkoterminowe	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Obserwacja terenów zagrożonych osuwaniem oraz prowadzenie ich rejestr	Starosta Pszczyński na bieżąco prowadzi obserwacje terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy. Obserwacje te zlecono Państwowemu Instytutowi Geologicznemu – Państwowemu Instytutowi Badawczemu w Krakowie. Dodatkowo aktualizowano rejestr terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.	Działanie realizowane na bieżąco
Sprawdzanie poprawności prowadzonych prac zgodnie z udzieloną koncesją	Nie realizowano w okresie raportowania.	-

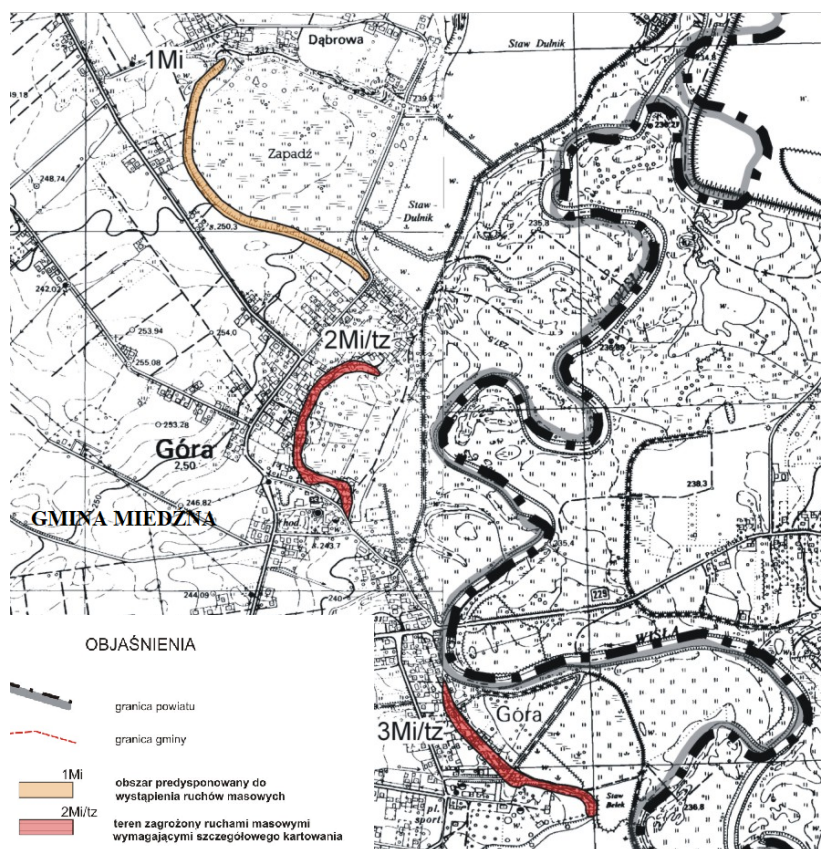
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych inwestycjach gminnych i działaniach na terenie gminy Miedźna

4.6.2. Opis stanu obecnego

4.6.2.1. Osuwiska

Zgodnie z art 110a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony , Starosta prowadzi obserwację terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach. W związku z powyższym Starostwo Pszczyńskie zleciło Państwowemu Instytutowi Geologicznemu Oddział Górnośląski w Sosnowcu wykonanie ww. rejestru zawierającego informacje o ruchach masowych ziemi na obszarze Powiatu Pszczyńskiego.

Łączna powierzchnia terenów zagrożonych ruchami masowymi na terenie miejscowości Góra wynosi 6 ha. Lokalizacja tych terenów została przedstawiona na poniższym rysunku.

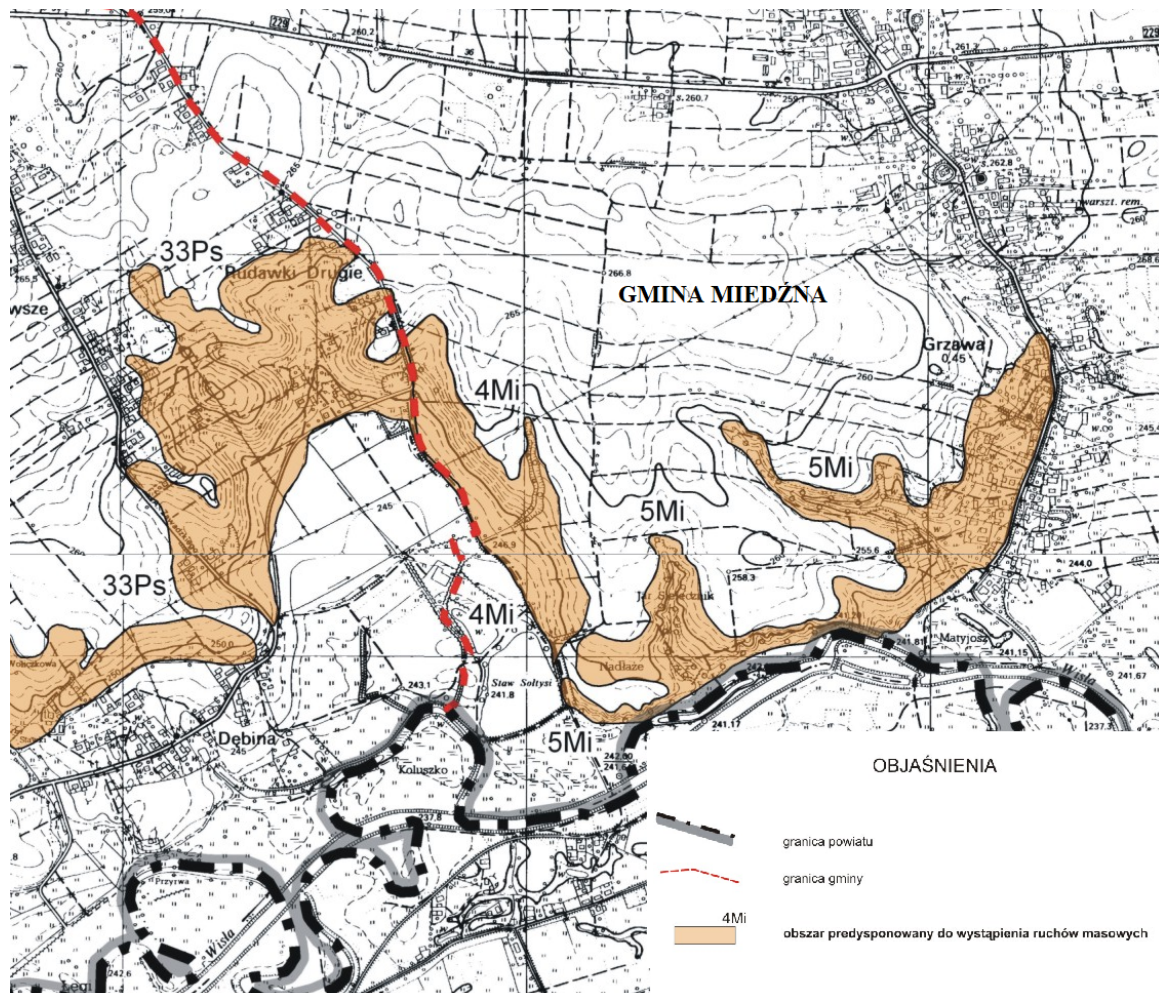
Rysunek 17 Tereny zagrożone ruchami masowymi w miejscowości Góra

Źródło: www.bip.powiat.pszczyna.pl (dostęp 14.09.2025r)

Na terenie gminy Miedźna występuje jedno aktywne osuwisko o powierzchni 0,88 ha, zlokalizowane w miejscowości Góra, przy ul. Nad Wisłą. Ponadto w miejscowości Góra znajdują się 3 obszary zagrożone

ruchami masowymi w tym, 2 zostały zakwalifikowane do prowadzenia szczegółowego kartowania geologicznego w celu dokumentowania osuwisk.

Większe tereny zagrożone ruchami masowymi znajdują się w południowej części miejscowości Grzawa i stanowią 2 kompleksy obszarowe o łącznej powierzchni 41,2 ha. Obszary te zostały zakwalifikowane z uwzględnieniem uwarunkowań geologiczno – morfologicznych, które nie wykluczają rozwoju ruchów masowych w przyszłości. Lokalizację tych obszarów została przedstawiona na poniższym rysunku.

Rysunek 18 Tereny zagrożone ruchami masowymi w miejscowości Grzawa

Źródło: www.bip.powiat.pszczyna.pl (dostęp 14.09.2025r)

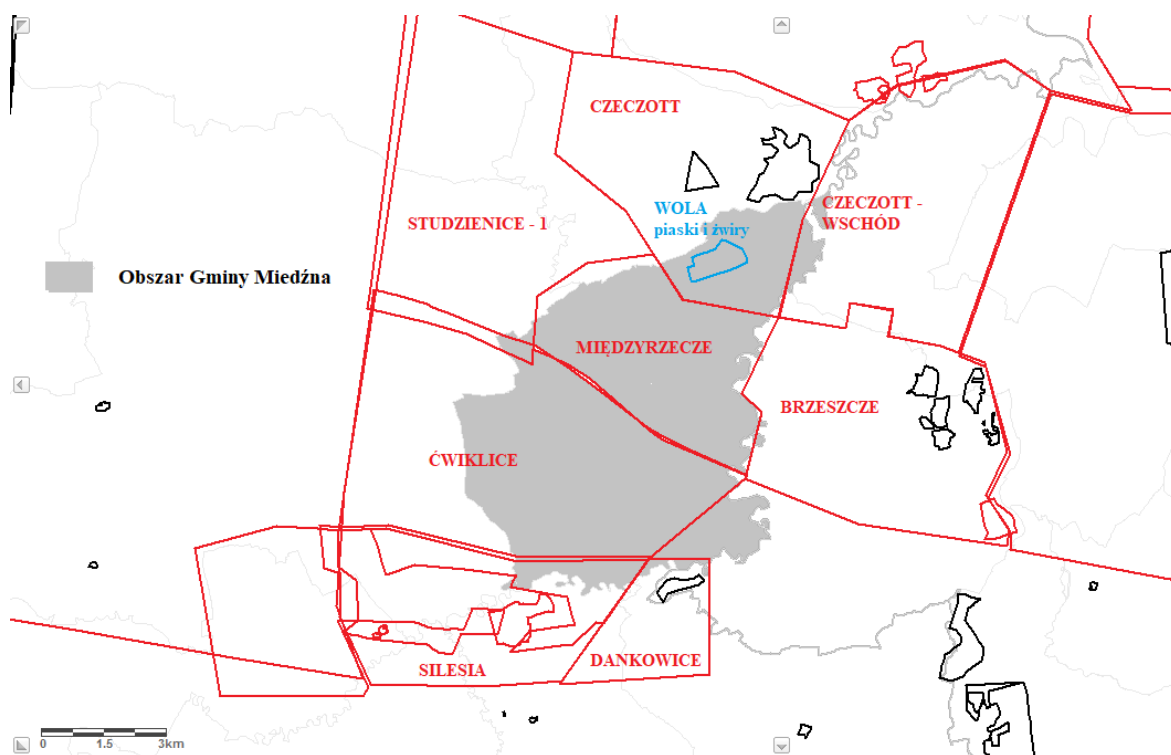
4.6.2.2. Surowce naturalne

Złoża surowców przedstawiają naturalne skupienia kopalin, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarczą. Są rozmieszczone nierównomiernie w przyrodzie, a ich występowanie i możliwość wykorzystania zależą w dużej mierze od budowy geologicznej.

Zasady poszukiwania, dokumentowania oraz korzystania z kopalin regulowane są przepisami ustawy z dnia czerwca 2011 roku prawo geologiczne i górnicze. W ustawie tej rozstrzygnięto sprawę własności złóż kopalin oraz uregulowano problem ochrony zasobów poprzez wymóg ujmowania ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązek kompleksowego i racjonalnego wykorzystania kopalin.

Posiadający koncesję na wydobywanie złóż kopalin jest zobowiązany zastosować środki niezbędne zarówno do ochrony złóż jak i do ochrony wód powierzchniowych i podziemnych a także do ochrony powierzchni ziemi. Po zakończonej eksploatacji zobowiązany jest prowadzić rekultywację oraz przywracać do właściwego stanu elementy przyrodnicze. Obszary poeksploatacyjne należy sukcesywnie i na bieżąco poddawać rekultywacji. Obowiązek ten ciąży na osobie powodującej utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntu. Koszty rekultywacji ciąży na sprawcy.

W przypadku złóż nieeksploatowanych, które zostały udokumentowane złóż zabezpiecza się, jako zaplecze surowcowe.

Rysunek 19 Obszary złóż w granicach administracyjnych gminy Miedźna

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/index.jsf?conversationContext=2> (dostęp 14.09.2025r)

W 2025 roku zostały opublikowane dane ilościowe dla wszystkich surowców na terenie całej Polski pn.: „Bilans złóż zasobów kopalin w Polsce według stanu na 31 grudnia 2024 roku”. Według „Bilansu...” w granicach administracyjnych gminy Miedźna występują:

- a) 1 złóż piasku i żwiru – Wola – o rozpoznanych zasobach bilansowych 5 310 tys. ton.
- b) 8 złóż węgla kamiennego:
 - Brzeszcze – złóż eksploatowane o zasobach geologicznych bilansowych na poziomie 588 746 tys. ton, zasobach przemysłowych 81 573 tys. ton oraz wydobywaniu na poziomie 686 tys. ton,
 - Czczot – złóż, którego eksploatacja została zaniechana o zasobach geologicznych bilansowych na poziomie 535 950 tys. ton,
 - Czczot-Wschód - złóż rozpoznane szczegółowo o zasobach geologicznych bilansowych na poziomie 434 914 tys. ton,
 - Ćwiklice – złóż rozpoznane szczegółowo o zasobach geologicznych bilansowych na poziomie 499 332 tys. ton,
 - Dankowice – złóż rozpoznane szczegółowo o zasobach geologicznych bilansowych na poziomie 54 882 tys. ton,
 - Międzyrzecze – złóż rozpoznane wstępnie o zasobach geologicznych bilansowych na poziomie 368 683 tys. ton,
 - Silesia - złóż eksploatowane o zasobach geologicznych bilansowych na poziomie 183 890 tys. ton, zasobach przemysłowych 109 364 tys. ton oraz wydobywaniu na poziomie 838 tys. ton,
 - Studzienica – 1 – złóż rozpoznane szczegółowo o zasobach geologicznych bilansowych na poziomie 1 335 563 tys. ton.

Przedsiębiorstwo Górnicze Silesia eksploatuje złóż Silesia Głęboka, w ramach obszaru koncesyjnego Silesia wydobywając metan z pokładów węgla kamiennego.

Wydobywanie kopalin oraz węglowodorów jako kopalin towarzyszących pokładom węgla wiąże się z wpływem na środowisko, w szczególności poprzez występowanie deformacji ciągłych i nieciągłych, drgań gruntu, szkód w obiektach budowlanych oraz infrastrukturze technicznej, zaburzeń warunków hydrologicznych przepływu wody w ciekach naturalnych i sztucznych oraz szkód w wodach powierzchniowych, a także zmian stosunków wodnych, a zwłaszcza możliwości występowania zalewisk terenowych i podtopień gruntu.

4.6.3. Analiza SWOT

Zasoby geologiczne	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
Występowanie cennych surowców mineralnych w postaci węgla kamiennego, piasków i żwirów oraz gazu ziemnego Niewielkie zagrożenia osuwiskowe	Ograniczenia w budownictwie ze względu na możliwość osuwania się mas ziemnych
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
Rozwój infrastruktury wydobywczej	Zagrożenia potencjalnych osuwisk Szkody górnicze

Źródło: opracowanie własne

4.6.4 Cele i zadania środowiskowe z zakresu zasobów geologicznych

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2020, poz. 2187 z późn. zm.), a także w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2025, poz. 769 z późn. zm.), dokonano regulacji dotyczących ochrony zasobów środowiskowych pod względem szkód i odpowiedzialności za działania naprawcze, a także ochrony złóż kopalin, wód podziemnych i innych składników środowiska w związku z wykonywaniem prac i robót geologicznych i wydobywaniem kopalin.

W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2025, poz. 769 z późn. zm.), rozstrzygnięto także sprawę własności złóż kopalin oraz uregulowano problem ochrony zasobów poprzez wymóg ujmowania ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązek kompleksowego i racjonalnego wykorzystania kopalin. Na obszarze gminy zlokalizowanych jest 9 złóż surowców naturalnych.

W harmonogramie realizacji zadań w celu ochrony mieszkańców przed niekorzystnymi oddziaływaniami geologicznymi zapisano zadania związane z regulacją kwestii eksploatacji oraz ochrony terenów strategicznych złóż.

Ze względu na występowanie na obszarze gminy Miedźna złóż węgla kamiennego oraz ich eksploatacji użytkownicy złóż powinni prowadzić eksploatację w sposób niezagrażający środowisku, a infrastrukturę uszkodzoną w wyniku eksploatacji i powierzchnię ziemi narażoną na zmiany ukształtowania na bieżąco przywracać do poprzedniego stanu.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w rozdziale 6.6.

4.7. Gleby

4.7.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cele krótkoterminowe	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową w tym przeznaczania gruntów na cele inne niż rolne	Polityka planistyczna na terenie gminy Miedźna odbywa się poprzez wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu z uwagi na brak całościowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W ww. edycjach określa się minimalny procent obszaru przeznaczonego pod powierzchnię biologicznie czynną.	Zadanie realizowane na bieżąco
Utrzymanie i systematyczne aktualizowanie bazy danych o terenach przemysłowych i zdegradowanych (ORSIP, OPI-TPP)	W analizowanym okresie nie aktualizowano bazy danych o terenach przemysłowych i zdegradowanych	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych inwestycjach gminnych i działaniach na terenie gminy Miedźna

4.7.2. Opis stanu obecnego

Gmina Miedźna położona jest w obrębie dwóch mezoregionów są to Równina Pszczyńska i Dolina Górnej Wisły. Południowa i wschodnia część Gminy położona jest na terenie Doliny Górnej Wisły, a pozostała, dużo większa część należy do Równiny Pszczyńskiej.

Gminę Miedźna budują utwory pochodzące z okresu czwartorzędu, trzeciorzędu oraz karbonu. Utwory karbońskie reprezentowane są głównie poprzez iłowce, piaskowce z cienkimi pokładami węgla oraz przewarstwieniami mułowców. Utwory trzeciorzędowe stanowią ility z przewarstwieniami piaskowców, utwory te charakteryzują się bardzo urozmaiconą rzeźbą. Osady czwartorzędowe zbudowane są z piasków, żwirów, glin zwałowych, osadów ilasto mułowych z torfami, osadów piaszczystych i mułowych rzecznych.

Gmina Miedźna posiada dobre warunki do rozwoju rolnictwa, mimo że gleby zalegające na analizowanym terenie wymagają starannej uprawy i uregulowania stosunków wodnych. Gleby gminy Miedźna należą w 80% do klasy III i IV. Południowa część gminy to obszar występowania gleb brunatnych, wylugowanych i bielcowych zaliczanych głównie do klasy III, ten rejon gminy to głównie grunty orne. Na północy gminy występują głównie gleby brunatne.

Użytkowanie gruntów

Gmina Miedźna charakteryzuje się zdecydowanie wiejskim charakterem użytkowania terenu. Na terenie gminy zdecydowanie przeważają grunty rolne oraz lasy i tereny zadrzewione, ich powierzchnie to odpowiednio 68,53% i 18,63% powierzchni gminy. Grunty orne zajmują odpowiednio 2106 ha, co stanowi 42,04% powierzchni gminy. Łąki i pastwiska zajmują mniejsze powierzchnie, odpowiednio ok. 562 ha i 359 ha, co stanowi 11,23% i 7,18% powierzchni gminy. Pozostałe użytki rolne mają mniejsze rozprzestrzenienie, zajmują ok. 8% powierzchni gminy – w tym stosunkowo dużą część zajmują grunty pod stawami i rowami. Lasy łącznie z zadrzewieniami zajmują ok. 933 ha, co stanowi 18,63% powierzchni gminy. Charakterystyczne dla gminy jest wyodrębnienie się poszczególnych stref użytkowania, na co ma wpływ przede wszystkim usytuowanie części gminy w dolinach rzecznych, które ze względu na zagrożenie powodziowe nie były wykorzystywane pod zabudowę. W dolinach koncentrują się stawy, łąki i pastwiska, a na terenie wysoczyzny grunty orne oraz zabudowa poszczególnych sołectw. W części północno-zachodniej znajduje się jeden duży kompleks leśny stanowiący część Lasów Pszczyńskich.

Spośród kompleksów rolniczej przydatności gleb na terenie gminy Miedźna zaznacza się zdecydowana przewaga kompleksu pszenno-dobrego 2 oraz użytków zielonych średnich 2z. Zajmują one odpowiednio 32,5% powierzchni oraz 28% powierzchni, pozostałe kompleksy gleb mają zdecydowanie mniejsze rozprzestrzenienie i rozłożone są niewielkimi płatami bez specjalnego odniesienia geograficznego. Gleby kompleksu pszenno-dobrego obejmują teren wysoczyzny lodowcowej, dodatkowo występują tu większe płaty kompleksu żytniego bardzo dobrego 5 i kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego 8. Użytki zielone średnie z kolei obejmują doliny Wisły i Pszczynki. Bardzo niewielki jest udział użytków zielonych słabych i bardzo słabych, zajmują one tylko 34 ha, czyli ok. 1,06% gleb. W obrębie północnej części wysoczyzny, w sołectwach Frydek i Gilowice dominują gleby zaliczone do kompleksu żytniego słabego 6, także i tu występują płaty kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego 8 oraz zbożowo-pastewnego słabego 9.

Wszystkie grunty zabudowane zajmują ok. 507 ha, co stanowi ok. 10,12% powierzchni terenu gminy, z czego drogi i tereny kolejowe zajmują łącznie 152 ha, co stanowi 3% całej powierzchni gminy. Pomimo, że w krajobrazie

gminy stawy i inne wody zarówno płynące jak i stojące stanowią ważny element, nieomal okalając centralną i zachodnią część gminy to jednak w strukturze użytkowania ich udział nie jest znaczący. Wg ewidencji gruntów powierzchnia różnego typu wód na terenie gminy to ok. 342 ha, czyli 6,84% jej całej powierzchni.

Wszystkie tereny, których nie tworzą gruntów zurbanizowanych, a więc tereny rolne, lasy i wody zajmują na terenie gminy łącznie ok. 88,57% jej powierzchni, należy jednak przypuszczać, że udział ten będzie się zmniejszał, głównie ze względu na powiększanie się terenów budowlanych, co jest stałą tendencją w ostatnich latach. Również realizacja trasy S1 przyczyniła się do dość dużego ubytku terenów niezurbanizowanych.

Zgodnie ze Spisem rolnym przeprowadzonym w 2020 roku, na terenie gminy Miedźna znajdowało się ogółem 362 gospodarstw rolnych. Struktura wielkościowa została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 7 Wielkości gospodarstw

Wielkość gospodarstwa	Liczba Gospodarstw
Do 1 ha włącznie	31
1-5 ha	232
5-10 ha	37
10-15 ha	22
Pow. 15 ha	40
Razem:	362

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS (dostęp 22.09.2025)

Powierzchnię upraw zajmują głównie zboża stanowiące ponad 70% powierzchni, ziemniaki oraz rzepak. Na terenie gminy Miedźna gospodarstwa zajmują się także hodowlą zwierząt gospodarskich w tym:

- bydła,
- trzody chlewnej,
- koni,
- drobiu.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Śląski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o liczbie hodowanych zwierząt według zgłoszeń składanych w biurach powiatowych przez posiadaczy zwierząt w poniższej tabeli przedstawiono zestawienie zwierząt gospodarskich.

Tabela 8 Zestawienie zwierząt gospodarskich znajdujących się na terenie gminy Miedźna

Gatunek	Stan na dzień		
	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025
bydło	419	439	469
owce	2	5	6
kozy	6	12	7
świnie	1448	1661	1461
Drób	b.d.	10 478	39 567
koniowate	b.d.	28	119

Źródło: pismo ARiMR znak: BDSPB12-WPPB.071.20.2025.AZ

Teren gminy obejmuje swoim działaniem Powiatowy Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Pszczynie i Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, które okresowo organizują szkolenia, spotkania informacyjne czy punkty konsultacyjne dla chętnych i zainteresowanych rolników.

Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie organizował szkolenia, prelekcje, konferencje oraz udzielał informacji rolnikom z terenu gminy Miedźna z zakresu ochrony środowiska szczególnie ochrony wód, profilaktyki prozdrowotnej mieszkańców oraz rolnictwa ekologicznego.

W ramach programów rolno-środowiskowych Departament Płatności Bezpośrednich ARiMR zrealizował dla rolników z terenu Gminy Miedźna płatności w zakresie wskazanym w poniższej tabeli.

Tabela 9 Dane dotyczące realizacji programu rolno-środowiskowego na terenie gminy Miedźna

Rok	Wariant	Liczba wniosków	Powierzchnia [ha]	Liczba wypłaconych wniosków	Kwota [zł]
2022	Wariant 1.1 – Rolnictwo zrównoważone - PRSK	1	24,97	1	12 956,44
2022	Wariant 2.1 – Międzyplony – PRSK	1	12,34	1	10 896,22
2024	Wariant 2.4 - Półnaturalne łąki wilgotne poza Natura 2000 - ZRSK2327	1	5,84	1	7174,5

Źródło: pismo ARiMR znak: BDSPB12-WPPB.071.20.2025.AZ

Obszar gminy obejmuje swoim zasięgiem działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach Oddział w Pszczynie, który prowadzi kontrole gospodarstw rolnych pod kątem materiału siewnego, szkółkarskiego oraz szkodników, patogenów i organizmów nie kwarantannowych i kwarantannowych.

Tabela 10 Działania prowadzone przez WIORON na terenie gminy Miedźna w latach 2020-2024

Rodzaj kontroli	2020	2021	2022	2023	2024
Ilość kontroli materiału siewnego	3	4	4	3	4
Ilość i rodzaj wykrytych gatunków kwarantannowych	-	1 <i>Clavibacter sepedonicus</i>	-	-	-
Ilość obserwacji fitosanitarnych pod kątem występowania organizmów nie kwarantannowych	1	1	4	1	-
Ilość kontroli sprzedawców środków ochrony roślin	1	-	2	1	2
Ilość kontroli stosowania środków ochrony roślin	2	7	3	4	10
Ilość kontroli pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych	-	-	-	2	1

Źródło: pismo WIORIN znak: OPsz.1331.2.2025

W 2 przypadkach, podczas kontroli stosowania środków ochrony roślin, w 2024 roku stwierdzono nieprawidłowości, nałożono 2 mandaty.

Dotychczasowe użytkowanie terenu gminy związanego z rolnictwem jest zgodne z uwarunkowaniami przyrodniczymi. W porównaniu do lat poprzednich (Spis Rolny 2010 r.) widoczna jest tendencja:

- do zaniechania działalności rolniczej przez mieszkańców gminy, zwłaszcza jeśli chodzi o małe gospodarstwa i działki rolne,
- zamiany sposobu utrzymania na cele nierolnicze w gminie Miedźna,
- umacniania się pozycji dużych gospodarstw rozwijających swoją produkcję.

Mieszkańcy przejawiają także tendencje do zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, głównie pod zabudowę mieszkaniową, dotyczy to szczególnie miejscowości Miedźna, w której w ostatnich latach przybyło zameldowanych mieszkańców.

4.7.2.1. Badania gleb

Badania gleb wykonywane są ogólnie w ramach „Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski”, który stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziem. Celem badań jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka.

Na terenie gminy Miedźna w ramach Monitoringu chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2020-2024 nie zlokalizowano żadnego punktu pomiarowego.

Od 2015 roku działa program „Grunt to wiedza”, jest to ogólnopolski, bezpłatny program badań pH gleb oraz zasobności w składniki odżywcze, w tym na kwasowość oraz zawartość fosforu, potasu i magnezu.

Rolnicy mają możliwość także zlecenia wykonania badań gleb na własny koszt w Okręgowej Stacji Chemiczno - Rolniczej w Gliwicach. Najczęściej takie badania wykonywane są w celu ustalenia dawek nawożenia. W latach 2020-2024 Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gliwicach przebadła próbki gleb pochodzące z 60 gospodarstw z terenu gminy Miedźna. W poniższych tabelach przedstawiono wyniki przebadanych próbek gleb.

Tabela 11 Wyniki pH próbek gleb pobranych z terenu gminy Miedźna

Rodzaj użytku	Powierzchnia przebadana (ha)	Ilość próbek	Odczyn pH				
			bardzo kwaśny	kwaśny	lekko kwaśny	obojętny	zasadowy
grunty orne	587,92	448	55	171	167	54	1
		100%	12%	39%	37%	12%	0%
użytki zielone	14,92	23	4	11	7	0	1
		100%	17%	49%	30%	0%	4%
użytki rolne	602,84	471	59	182	174	54	2
		100%	13%	39%	37%	11%	0%

Źródło: informacje udostępnione przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Gliwicach

Tabela 12 Kategoria agronomiczna gleb pobranych z terenu gminy Miedźna

Rodzaj użytku	Powierzchnia przebadana (ha)	Ilość próbek	Kategoria agronomiczna gleby				
			bardzo lekka	lekka	średnia	ciężka	organiczna
grunty orne	587,92	448	41	38	200	169	0
		100%	9%	8%	45%	38%	0%
użytki zielone	14,92	23	0	1	7	15	0
		100%	0%	4%	30%	66%	0%
użytki rolne	602,84	471	41	39	207	184	0
		100%	9%	8%	44%	39%	0%

Źródło: informacje udostępnione przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Gliwicach

Głównym celem wapnowania jest podwyższenie kwaśnego odczynu gleby, który nie odpowiada większości upraw. Wskaźnikiem potrzeb wapnowania jest pH gleby, jednak dla prawidłowego ustalenia dawki wapna Stacje Chemiczno-Rolnicze uwzględniają również kategorię agronomiczną gleby. W poniższej tabeli przedstawiono wyniki próbek gleb pobranych z gospodarstw zlokalizowanych na terenie gminy Miedźna w zależności od zapotrzebowania na wapnowanie.

Tabela 13 Zapotrzebowanie gleb na wapnowanie

Rodzaj użytku	Powierzchnia przebadana (ha)	Ilość próbek	Potrzeby wapnowania				
			konieczne	potrzebne	wskazane	ograniczone	zbędne
grunty orne	587,92	448	123	93	125	79	28
		100%	27%	21%	28%	18%	6%
użytki zielone	14,92	23	4	6	5	3	5
		100%	17%	26%	22%	13%	22%
użytki rolne	602,84	471	127	99	130	82	33
		100%	27%	21%	28%	17%	7%

Źródło: informacje udostępnione przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Gliwicach

Prawidłowa wielkość dawki wapna jest niezwykle ważna, ponieważ zastosowanie wapna ponad normę nadmiernie przesusza glebę oraz wpływa niekorzystnie na przyswajalność niektórych składników pokarmowych zmniejszając dostępność dla roślin boru, fosforu czy manganu. Pogarsza też właściwości fizykochemiczne gleby. W poniższych tabelach przedstawiono zawartość fosforu, potasu i magnezu w glebach pobranych z gospodarstw zlokalizowanych na terenie gminy Miedźna.

Tabela 14 Zawartość fosforu w badanych próbkach gleb pobranych z gospodarstw znajdujących się na terenie gminy Miedźna

Rodzaj użytku	Ilość próbek	Zawartość fosforu				
		bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka
grunty orne	382	21	47	73	70	171
	100%	5%	10%	16%	16%	53%
użytki zielone	9	1	3	2	1	2
	100%	11%	34%	22%	11%	22%
użytki rolne	391	22	50	75	71	173
	100%	25%	11%	16%	15%	53%

Źródło: informacje udostępnione przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Gliwicach

Tabela 15 Zawartość potasu w badanych próbkach pobranych z gospodarstw znajdujących się na terenie gminy Miedźna

Rodzaj użytku	Ilość próbek	Zawartość potasu				
		bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka
grunty orne	382	56	68	123	67	68
	100%	13%	15%	42%	15%	15%
użytki zielone	9	1	3	2	1	2
	100%	11%	34%	22%	11%	22%
użytki rolne	391	57	71	125	68	70
	100%	12%	15%	44%	14%	15%

Źródło: informacje udostępnione przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Gliwicach

Tabela 16 Zawartość magnezu w badanych próbkach gleb pobranych z gospodarstw znajdujących się na terenie gminy Miedźna

Rodzaj użytku	Ilość próbek	Zawartość magnezu				
		bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka
grunty orne	382	80	91	111	56	44
	100%	20%	24%	31%	13%	12%
użytki zielone	9	0	1	0	0	8
	100%	0%	11%	0%	0%	89%
użytki rolne	391	80	92	111	56	52
	100%	20%	23%	30%	14%	13%

Źródło: informacje udostępnione przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Gliwicach

4.7.3. Analiza SWOT

Gleby	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
Gleby nadające się do produkcji rolniczej Gleby zasobne w makroelementy	Gleby o dominującym odczynie kwaśnym – potrzeba wapnowania brak badań gleb w ramach Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
Możliwość rozwoju rolnictwa ekologicznego Mniejsze zużycie nawozów sztucznych Możliwość korzystania z dopłat	Porzucenie rolniczego wykorzystania gleb z uwagi na zmiany polityki rolnej

Źródło: opracowanie własne

4.7.4 Cele i zadania środowiskowe z zakresu ochrony gleb

W celu ekonomicznej i ekologicznej racjonalizacji wykorzystania gleb należy dążyć do ograniczania wykorzystania dobrej jakości gleb w sposób niezgodny z walorami przyrodniczymi, dostosowania formy zagospodarowania do naturalnego potencjału gleb, rozwoju ekologicznej produkcji rolniczej lub odpowiedniej zmiany upraw na glebach zanieczyszczonych.

Cennym działaniem jest organizacja spotkań informacyjnych i akcji informacyjnych połączonych z praktycznymi zajęciami dla rolników, zainteresowanych produkcją rolną, a także właścicieli gospodarstw predestynujących do agroturystycznych. Działania prowadzone są przez Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, finansowane ze środków własnych.

Istotnym elementem jest także ograniczanie przekwalifikowanie wyłączeń działek o wysokich klasach jakości gleb z produkcji rolnej, zadanie to powinno być realizowane przez właścicieli gruntów w połączeniu z powiatem pszczyńskim wydającym decyzje.

Właściciele terenów o najkorzystniejszym wskaźniku waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej powinni dążyć do minimalizowania obszarów o bardzo kwaśnym lub kwaśnym odczynie gleb.

Ważnym zadaniem w zakresie ochrony ziemi i gleb jest coroczna kontrola stosowanych nawozów i środków ochrony roślin dokonywana przez samych rolników. Realizacja tego zadania przyczyni się do ograniczenia zanieczyszczenia, a także niepotrzebnej degradacji środowiska glebowego na terenie gminy Miedźna.

Cennym działaniem, przyczyniającym się do zwiększenia świadomości ekologicznej i rolniczej, jest organizacja spotkań informacyjnych, konferencji, szkoleń i akcji informacyjnych połączonych z praktycznymi zajęciami dla rolników, zainteresowanych produkcją rolną a także właścicieli gospodarstw predestynujących do ekologicznych i agroturystycznych. Działania takie są przeprowadzane przez Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Pszczynie, a także Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Zadaniem, które zarówno teraz jak i w przyszłości może się przyczynić do poprawy stanu nie tylko gleb, ale i całego środowiska jest organizacja w szkołach dla dzieci i młodzieży kilku lekcji o tematyce ochrony środowiska i metodach dbania o jego zasoby i naturalny charakter. Zadanie to będzie realizowane przez gminę Miedźna.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w rozdziale 6.7.

4.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

4.8.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cele krótkoterminowe	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Sprawozdania z gospodarowania odpadami komunalnymi przekazywane są przez podmioty wpisane do Rejestru Działalności Regulowanej z wykorzystaniem Bazy danych o odpadach. Wójt gminy sporządza corocznie sprawozdanie zbiorcze i przekazuje je do Marszałka Województwa Śląskiego.	Sprawozdanie przygotowywane jest corocznie
Aktualizacja inwentaryzacji i programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	W 2021 roku została wykonana aktualizacja inwentaryzacji azbestu, wraz z wprowadzeniem danych do Bazy Azbestowej za kwotę 12 000,00 zł.	Wykonano aktualizację inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest
Osiągnięcie celów określonych w przyjętym „Programie usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032”	W 2023 roku w ramach dotacji z budżetu gminy usunięto łącznie 27,08 Mg. W 2024 roku usunięto 22,38 Mg wyrobów zawierających azbest przekazując mieszkańcom dotacje celowe.	Usunięto 49,46 Mg wyrobów zawierających azbest
Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, unieszkodliwianych przez składowanie	W 2023 roku bezpośrednio z nieruchomości odebrano 4 762,506 Mg odpadów, a w PSZOK zebrano 321,869 Mg. W 2024 roku bezpośrednio odebrano z nieruchomości 4 712,947 Mg odpadów, z kolei w PSZOK 336,742 Mg, W 2023r. w Gminie Miedźna poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wyniósł 24,45%. W 2024 roku poziom ten wyniósł 45,34%. Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami, innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wyniósł 100% zarówno w 2023 roku jak i w roku 2024. W 2023 roku poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych wyniósł 43,48%. W 2024 roku poziom ten wyniósł 48,13%.	Prowadzenie działań zmierzających do osiągnięcia nałożonych przepisami prawa poziomów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych inwestycjach gminnych i działaniach na terenie gminy Miedźna

4.8.2. Opis stanu obecnego

Na terenie gminy Miedźna źródłami wytwarzanych odpadów są:

- gospodarstwa domowe, w których powstają także odpady wielkogabarytowe oraz niebezpieczne,
- obiekty infrastruktury społecznej i komunalnej,
- obszary ogrodów, tereny zieleni, cmentarzy, targowisk,
- ulice i place,
- przedsiębiorstwa i firmy prowadzące działalność gospodarczą.

Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych, wskaźnik ich nagromadzenia, jak również ich struktura oraz skład są uzależnione od różnych uwarunkowań lokalnych. Należy do nich:

- poziom rozwoju gospodarczego obszaru,
- zamożność społeczeństwa,
- rodzaj zabudowy mieszkalnej,
- sposób gospodarowania zasobami,
- przyzwyczajenia w konsumpcji dóbr materialnych,
- cechy charakterologiczne mieszkańców,
- podatność na edukację ekologiczną.

Największy wpływ na ilość i skład morfologiczny powstających odpadów komunalnych w danej społeczności mają pojedyncze decyzje zapadające w trakcie zakupów poszczególnych towarów i wyboru rodzaju opakowania.

Do celów niniejszego opracowania wykorzystano dane pochodzące z Urzędu Gminy w Miedźnej zamieszczone w rocznych sprawozdaniach z gospodarowania odpadami za lata 2023-2024 oraz danych GUS.

Ustawą z dnia 19 lipca 2019 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw („ustawa nowelizująca”), wprowadzono szereg zmian dotyczących m.in. udzielania przez gminy

zamówień publicznych na odbiór oraz odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, a także zrezygnowano z organizacji systemów gospodarowania odpadami komunalnymi w ramach regionów.

Nowelizacja istotnie zmienia system gospodarki odpadami komunalnymi. W poprzednim stanie prawnym gospodarowanie odpadami komunalnymi co do zasady powinno zamykać się w granicach regionów gospodarki odpadami komunalnymi, wyznaczonych w wojewódzkich planach gospodarki odpadami. Nowelizacja likwiduje tę regionalizację.

Nadal jednak obowiązują pewne ograniczenia dotyczące gospodarowania głównie niesegregowanymi (zmieszanymi) odpadami komunalnymi odebranymi od właścicieli nieruchomości; odpady takie mogą być przekazywane wyłącznie do tzw. instalacji komunalnych, ujętych na listach prowadzonych przez Marszałków Województw.

W ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2025, poz. 733), ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025, poz. 674 z późn. zm.) oraz ustawie o odpadach (Dz. U. z 2024 r. poz. 1834 z późn. zm.) zawarto rozwiązania, które mają na celu ograniczenie wzrostu kosztów gospodarowania odpadami.

W ramach ustawy m.in.:

- ustalono maksymalną wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi obliczanej na podstawie metody „od ilości zużytej wody” w wysokości 7,8% dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem za gospodarstwo domowe,
- podwyższona została maksymalna stawka opłaty za odpady komunalne dla nieruchomości niezamieszkałych – 1,3% dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem za pojemnik lub worek o pojemności 120L, co umożliwi efektywne rozłożenie kosztów systemu pomiędzy nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe,
- władze samorządowe mogą zdecydować o rzadszym odbiorze bioodpadów i niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych z gmin wiejskich oraz części wiejskiej gmin miejsko-wiejskich,
- umożliwiono gminom weryfikowanie informacji z deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, poprzez korzystanie z różnych źródeł informacji będących w posiadaniu gminy (np. w celu potwierdzenia liczby osób zamieszkujących w danym gospodarstwie domowym),
- właściciele nieruchomości rekreacyjno-letniskowych mogą rozliczać się z opłaty za odpady komunalne, jak właściciele nieruchomości niezamieszkałych, czyli od pojemnika,
- Minister Klimatu i Środowiska może zezwolić w drodze decyzji na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, na odstępstwa dla poszczególnych gmin, jeśli chodzi o sposób selektywnego zbierania odpadów komunalnych (możliwość zbierania w jednym pojemniku: tworzyw sztucznych + metali + szkła),
- mieszkańcy budynków wielolokalowych mogą być indywidualnie rozliczani z obowiązku selektywnego zbierania odpadów (gmina w porozumieniu z właścicielem nieruchomości będzie mogła wdrożyć systemy, które pozwolą na rozliczenie poszczególnych mieszkańców np. bloku z obowiązku selektywnego zbierania odpadów – możliwe będzie odejście od tzw. odpowiedzialności zbiorowej za nieselektywne zbieranie),
- umożliwiono gminom dopłacanie ze środków własnych do systemu gospodarowania odpadami. Gminy mogą skorzystać z tego rozwiązania w szczególności, w sytuacjach nadzwyczajnych, np. w przypadku znacznego wzrostu cen za zagospodarowanie odpadów (brak możliwości pokrycia wszystkich kosztów z pobranych od mieszkańców opłat, konieczność znacznego podwyższenia pobieranych opłat).

4.8.2.1. Zasady gospodarowania odpadami na terenie gminy

Głównymi celami w zakresie gospodarki odpadami jest doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz redukcja strumienia odpadów komunalnych zmieszanych kierowanych do instalacji przetwarzania odpadów komunalnych oraz poprawa wydzielenie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych, co już jest realizowane.

Utworzenie i obsługa systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy to obowiązek wynikający z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Zgodnie z przyjętą uchwałą Rady Gminy w Miedźnej, w 2024 roku obowiązywały następujące stawki za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli odpady komunalne są zbierane i oddawane w sposób selektywny – 32,00 zł miesięcznie od mieszkańca,

- stawka opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny – 64,00 zł miesięcznie od mieszkańca.

Ponadto zwolnienie z części opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi otrzymują właściciele nieruchomości zamieszkałych zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, którzy kompostują bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym. Mieszkańcy spełniający ten warunek mogą otrzymać zwolnienie w wysokości 2,00 zł od stawki jednostkowej opłaty obowiązującej dla odpadów zbieranych w sposób selektywny.

Opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi mieszkańcy wnoszą w systemie miesięcznym.

Właściciele nieruchomości niezamieszkałych zawierają umowę na odbiór odpadów komunalnych z przedsiębiorcą z rejestru podmiotów prowadzących działalność regulowaną na terenie Gminy Miedźna.

Wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Miedźna posiada 10 podmiotów:

- Remondis Sp. z o.o.
- Agencja Komunalna Sp. z o.o.
- Zakład Oczyszczanie Miasta Zbigniew Strach
- Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o.
- FCC Polska Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Mirosław Olejarczyk
- PreZero Małopolska Sp. z o.o.
- Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o.
- Przemysław Kwiatek Wielobranżowy Zakład Usług Komunalnych EKO PLUS
- MASTER – Odpady i Energia Sp. z o.o.

Na terenie gminy Miedźna funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Mieszkańcy gminy mogą korzystać z Punktu zlokalizowanego w Gilowicach przy ul. Leśnej. W PSZOK przyjmowane są następujące odpady:

- Papier,
- Szkło,
- Metale,
- Odpady opakowaniowe wielomateriałowe,
- Tworzywa sztuczne,
- Odpady wielkogabarytowe,
- Kompletny zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- Urządzenia zawierające freony,
- Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć,
- Zużyte opony, w tym pochodzące z działalności rolniczej,
- Zużyte baterie i akumulatory,
- Przeterminowane leki,
- Chemikalia — rozpuszczalniki, kwasy, alkalia, detergenty zawierające substancje niebezpieczne,
- Użytą odzież i tekstylia,
- Odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek,
- Odpady z betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów,
- Gruz ceglany,
- Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia,
- Oleje i tłuszcze jadalne,

- Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne,
- Odpadowa papa,
- Styropian budowlany,
- Wełnę mineralną i ondulinę.

Transport odpadów do PSZOK mieszkańcy zapewniają we własnym zakresie i na własny koszt.

4.8.2.2. Ilości zebranych odpadów

W 2023 roku masa wszystkich odebranych i zebranych odpadów komunalnych wynosiła 5 084,375 Mg, z czego:

- odebrano 4 762,506 Mg odpadów,
- zebrano w PSZOK 321,869 Mg odpadów.

W 2023 roku:

- 2405,15 Mg stanowiły odebrane zmieszane odpady komunalne,
- 395,30 Mg stanowiły odebrane bioodpady.

W 2024 roku masa wszystkich odebranych i zebranych odpadów komunalnych wynosiła 5 049,689 Mg, z czego:

- odebrano 4 712,947 Mg odpadów,
- zebrano w PSZOK 336,742 Mg odpadów.

W 2024 roku:

- 2985,30 Mg stanowiły odebrane zmieszane odpady komunalne,
- 574,34 Mg stanowiły odebrane bioodpady.

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach określa poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu, poziomy składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, zwanym „poziomem składowania”, oraz poziom ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania.

Osiągnięte przez Gminę Miedźna w latach 2023 - 2024 poziomy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 17 Zestawienie poziomów redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania oraz poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów pochodzących z sektora komunalnego w latach

Rok	Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych [%]		Poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych [%]	Poziom ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania [%]
	Wymagany	Osiągnięty	(gminy są obowiązane nie przekraczać poziomu składowania w wysokości: 30% wagowo - za każdy rok w latach 2025-2029)	(<35%)
2023	35%	43,48%	20,75%	24,45%
2024	45%	48,13%	35,82%	45,34%

Źródło: Dane Urząd Gminy Miedźna, 2025

W ramach utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Miedźna zostało zlikwidowane w latach 2023 – 2024 jedno dzikie wysypiska zlokalizowane w Woli.

4.8.2.3. Kontrole

W latach 2023-2024 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadził 4 kontrole przedsiębiorców w zakresie odpadów wytwarzanych w wyniku działalności gospodarczej. W 3 przypadkach stwierdzono naruszenia, 2 przedsiębiorców wykonało zarządzenia pokontrolne a u jednego – zalecenia są w trakcie realizacji.

4.8.2.4. Azbest

Na właściciela, zarządcy bądź użytkownika nieruchomości, na której znajdują się wyroby zawierające azbest, ciąży obowiązek sporządzenia informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania – obowiązek tzw. inwentaryzacji. Inwentaryzacja jest wykonywana na podstawie spisu z natury. Osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami przedkładają informację wójtowi. Podmioty prawne przedkładają informację bezpośrednio marszałkowi województwa. Dane należy raportować corocznie do 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy. Zebrane od osób fizycznych informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania azbestu wójt, burmistrz lub prezydent miasta przedkłada marszałkowi województwa do 31 marca każdego roku w formie aktualizacji Bazy Azbestowej.

W 2021 roku Gmina Miedźna wykonała aktualizację inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie gminy. Zgodnie z danymi zamieszczonymi w Bazie Azbestowej na terenie gminy zinwentaryzowano 999,786 Mg wyrobów zawierających azbest, w tym 677,470 Mg na terenie należącym do osób fizycznych i 322,316 Mg na terenie administrowanym lub należącym do osób prawnych. Do unieszkodliwienia pozostało 656,091 Mg wyrobów zawierających azbest, z tego u osób fizycznych 336,775 Mg, a u osób prawnych – 319,316 Mg.

Gmina Miedźna w uchwale Nr IV/25/2024 Rady Gminy Miedźna z dnia 18 czerwca 2024 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu dofinansowania w formie dotacji celowej zadań z zakresu usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Miedźna, określiła wysokość dotacji celowej, która wynosi 100 % kosztów kwalifikowanych z zastrzeżeniem, że:

- kwota dofinansowania zadania związanego z demontażem, transportem i unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest powstałych przy likwidacji pokryć dachowych oraz elewacji z obiektów budowlanych wynosić będzie nie więcej niż 2,20 zł brutto za każdy usunięty 0,001 Mg wyrobów zawierających azbest,
- kwota dofinansowania do przetransportowania i zeskładowania na składowisku odpadów zawierających azbest zalegających na stosie wynosić będzie nie więcej niż 1,40 zł brutto za każdy usunięty 0,001 Mg wyrobów zawierających azbest..

Tabela 18 Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest

Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w latach 2020-2024				
2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
42,981 Mg	26,888 Mg	10,85 Mg	27,08 Mg	22,38 Mg

Źródło: informacje z Urzędu Gminy Miedźna

4.8.3. Analiza SWOT

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
większość nieruchomości zamieszkałych objętych zbiórką odpadów dofinansowanie mieszkańców do unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest funkcjonuje PSZOK	wyrzucanie odpadów w sposób niekontrolowany – dzikie wysypiska odpadów słabe tempo usuwania wyrobów zawierających azbest nieosiągnięcie wszystkich wymaganych poziomów dla gospodarki odpadami komunalnymi
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
stale usprawniany system gospodarki odpadami akcje edukacyjne o zasięgu lokalnym i ogólnopolskim w zakresie gospodarowania odpadami	pozostawianie odpadów na terenach leśnych przez turystów wzrost kosztów gospodarowania odpadami, co wiąże się ze wzrostem opłat ponoszonych przez mieszkańców gminy

Źródło: opracowanie własne

4.8.4 Cele i zadania środowiskowe z zakresu gospodarki odpadami zapobiegania powstawaniu odpadów

Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” ujęty został kierunek działania jakim jest: „Uporządkowanie i wdrożenie systemu gospodarki odpadami”.

Gmina Miedźna prowadzi gospodarkę odpadami zgodnie z założeniami nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 733), posiada Regulamin utrzymania czystości i porządku, wdrożyła system gospodarowania odpadami komunalnymi oraz prowadzi coroczną sprawozdawczość w tym zakresie.

Głównymi celami do realizacji w zakresie gospodarki odpadami jest doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz redukcja strumienia odpadów komunalnych zmieszanych kierowanych na składowisko.

Przepisy prawne nakładają na gminę osiąganie w danych latach, określonych poziomów w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Ważnym elementem jest świadomość ekologiczna społeczeństwa, biorącego aktywny udział w procesie zagospodarowania odpadów. Edukacja ekologiczna jest procesem, którego głównym celem jest ukształtowanie aktywnej i odpowiedzialnej postawy mieszkańców.

Właściwa edukacja ekologiczna mieszkańców przyczyni się do zwiększenia efektywności prowadzonej selektywnej zbiórki odpadów, co zapewni pozyskiwanie surowców wtórnych, zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska oraz zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowisko oraz zmniejszenie szkodliwości tych odpadów.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w rozdziale 6.8.

4.9. Zasoby przyrodnicze

4.9.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazowych i przyrody	Gmina Miedźna na bieżąco prowadzi działania edukacyjne w temacie ochrony powietrza, segregacji odpadów czy tematy związane z ochroną środowiska. W placówkach oświatowych również prowadzone są zajęcia o podanej tematyce dla dzieci i młodzieży. Na stronie UG, FB gminny oraz w gazecie lokalnej „gminne sprawy” publikowane są komunikaty oraz artykuły na tematy związane z ochroną środowiska	Realizacja przy okazji innych działań edukacyjnych
Przebudowa i częściowa wymiana zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej	W latach 2023 – 2024 usunięto z terenów gminnych 81 drzew.	Usunięto 81 drzew
Ustanowienie drzew jako pomników przyrody	W 2025 roku uchwałą nr XVI/112/2025 Radu Gminy Miedźna z 29 lipca 2025 roku ustanowiono nowy pomnik przyrody dąb szypułkowy zlokalizowany w miejscowości Miedźna.	1 nowy pomnik

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych inwestycjach gminnych i działaniach na terenie gminy Miedźna

4.9.2. Opis stanu obecnego

Gmina Miedźna posiada znaczące walory przyrodnicze wynikające m.in. ze zróżnicowania geologicznego terenu gminy, istniejącego kontrastu pomiędzy wysoczyzną a dnem Doliny Wisły, występowania dużych kompleksów leśnych (Puszczy Pszczyńskiej) oraz kompleksów stawów hodowlanych i oczek wodnych, nie tylko urozmaicających krajobraz, ale stwarzających warunki do rozwoju fauny i flory.

Zasoby przyrody ożywionej gminy Miedźna są aktualnie dość dobrze rozpoznane- roślinność jest bardzo zróżnicowana ze względu na różne sposoby użytkowania gruntów w poszczególnych fragmentach Gminy. Istotne znaczenie mają:

- tereny leśne, zróżnicowane pod względem siedliskowym, z fragmentami naturalnych zespołów leśnych; śródlądowego boru wilgotnego, boru bagiennego i boru mieszanego w kompleksie Lasów Państwowych północnej części gminy,
- fragmenty łągów wierzbowych w kompleksie z ich wczesną fazą sukcesyjną- wiklinami nadrzeczными, częściowo pochodzenia antropogenicznego- w dolinie Wisły,
- fragmenty łąg jesionowo-wiązowego w zubożałej postaci w dolinie Pszczyńki,
- fragmenty lasów grądowych (grąb subkontynentalny) w obrębie wąwozów i jarów południowych zbocza Wysoczyzny Pszczyńskiej (Grzawa, Góra),
- agrocenozy- z licznymi zadrzewieniami szpalerowymi między i brzegów rowów melioracyjnych,
- zbiorowiska roślinne starorzeczy i ekstensywnie użytkowanych stawów hodowlanych w obrębie terasy łąkowej doliny Wisły (Góra, Grzawa, Wola), tj.:
 - zespoły roślin wodnych,
 - zespoły mezotroficznych torfowisk niskich.

4.9.2.1. Fauna i flora

Potencjalną roślinność Gminy Miedźna stanowią:

- niżowe nadrzeczne łągi jesionowo- wiązowe w strefie zalewów okresowych w dolinie Wisły,
- niżowe łągi olszowe i jesionowo- olszowe siedlisko lekko zabagnionych w dolinie Pszczyńki,
- grądy subkontynentalne lipowo – dębowo – grabowe, forma wyżynna,
- zbiorowiska leśne z drzewostanami zgodnymi z przeważającymi typami siedliskowymi (w obrębie istniejącego kompleksu leśnego- Wola, Frydek, Gilowice).

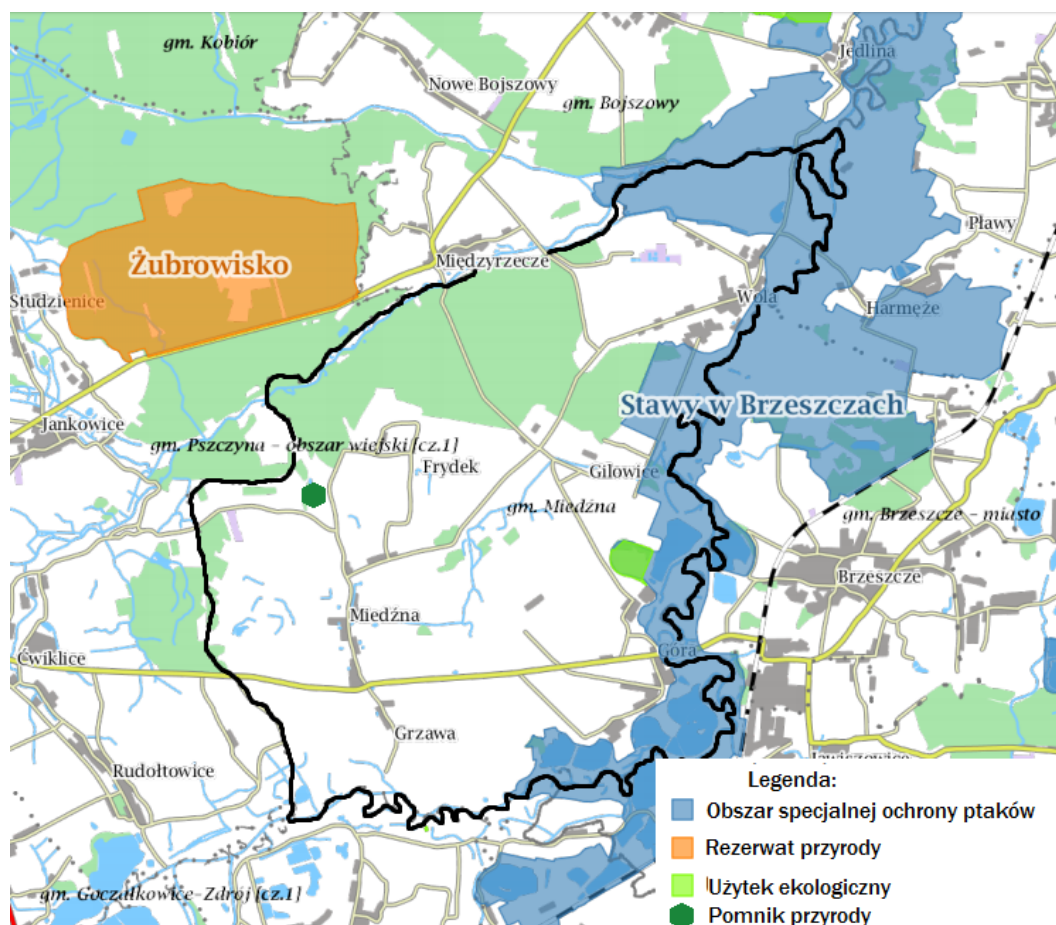
Stan rozpoznania flory i fauny na terenie Gminy jest niepełny- stosunkowo dobrze rozpoznawane są zróżnicowane siedliska doliny Wisły: starorzecza, ekstensywnie użytkowane stawy hodowlane, zespoły łąk leśnych, pozostałości łągów wierzbowych. Wobec braku dokładnej liczby chronionych oraz zagrożonych i rzadkich gatunków flory, należy zwrócić uwagę na gatunki szczególnie charakterystyczne dla doliny Wisły:

- Kotewka orzech wodny (*Trapa natans*);
- Salwinia pływająca (*Salvinia natans*)
- Grzybieńczyk wodny (*Nymphoides peltata*);
- Grążel żółty (*Nuphar luteum*);
- Nadwodniki (*Elatine sp.*);
- Oczeret sztyletowy (*Scirpus mucronatus*);
- Turzyca sztywna (*Carex elata*);
- Turzyca nibyciborowata (*Carex pseudocyperus*);
- Kukułka szerokolistna (*Dactylorhiza fuchsii*);
- Selery błotne (*Helosciadium repens*)

Na terenie gminy występują liczne gatunki chronionych zwierząt: traszka grzebieniasta i zwyczajna, kumak nizinny, ropucha szara, jaszczurka zwinka, kret i orzesznica oraz około stu gatunków ptaków chronionych.

4.9.2.2. Formy ochrony przyrody

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 844 z pon. zm.) formami ochrony przyrody w granicach administracyjnych gminy Miedźna znajduje się obszar Natura 2000 OSO „Stawy w Brzeszczach”, użytk ekologiczny „Zapadź” oraz jeden pomnik przyrody. Lokalizację wymienionych form ochrony przyrody prezentuje poniższa mapa.

Rysunek 20 Lokalizacja form ochrony przyrody na terenie gminy Miedźna

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl (dostęp 20.09.2025r.)

Natura 2000 OSO „Stawy w Brzeszczach”

Obszar Natura 2000 PLB120009 OSO „Stawy w Brzeszczach” obejmuje fragment doliny górnej Wisły oraz kompleksy stawów hodowlanych po obu stronach rzeki o łącznej powierzchni 3 066,00 ha. Koryto Wisły w obrębie obszaru jest uregulowane i obwałowane, rzeka zachowała jednak naturalną krętość i część starorzeczy. Na omawianym terenie znajduje się 7 kompleksów stawów rybnych, zajmujących łącznie powierzchnię około 600 ha. Większość z nich otacza wąski pas szuwarów. Na niektórych stawach znajdują się niewielkie wyspy, z których część zasiedlają gnieźdzące się kolonijnie ptaki wodno - błotne. W otoczeniu stawów i w dolinie Wisły rozciągają się znaczne obszary łąk. Okoliczne tereny są dość gęsto zamieszkane i zabudowane. Zachowaniu i utrzymaniu stanowisk cennych gatunków ptaków na Stawach w Brzeszczach sprzyja tradycyjna ekstensywna gospodarka rybacka. Do największych zagrożeń dla awifauny i jej siedlisk na omawianym obszarze należą: zaniechanie gospodarki rybackiej na części stawów i ich zarastanie szuwarami, likwidacja wysp na stawach, wycinanie szuwarów i roślinności wodnej oraz penetracja siedlisk ptaków przez ludzi i zwierzęta domowe. Stawy w Brzeszczach są ważną ostoją lęgową ptaków wodno - błotnych w regionie o silnie przekształconym krajobrazie naturalnym. Jest to jedna z głównych krajowych ostoj lęgowych:

- ślepowrona *Nycticorax nycticorax* (226 par lęgowych, ok. 40% ogólnokrajowej populacji lęgowej),
- rybitwy białowąsej *Chlidonias hybrida* (do 215 par lęgowych, ponad 10% ogólnokrajowej populacji lęgowej),
- mewy czarnogłowej *Larus melanocephalus* (3 pary lęgowe, ponad 5% ogólnokrajowej populacji lęgowej)
- mewy śmieszki *Larus ridibundus* (2 143–2 623 par lęgowych, ok. 3% ogólnokrajowej populacji lęgowej)

Na uwagę zasługuje także stosunkowo znaczna liczebność tutejszych populacji lęgowych:

- bączka *Ixobrychus minutus* (9 par lęgowych, ponad 1% ogólnokrajowej populacji lęgowej),
- zausznika *Podiceps nigricollis* (33–52 par lęgowych, ok. 1% ogólnokrajowej populacji lęgowej)
- czernicy *Aythya fuligula* (239–261 par lęgowych, ponad 1% ogólnokrajowej populacji lęgowej).

W 2022 roku Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska w Katowicach i Krakowie podpisali zarządzenie zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeszczach PLB120009.

Użytek ekologiczny „Zapadź”

Użytek ekologiczny „Zapadź” został ustanowiony rozporządzeniem nr 54/08 Wojewody Śląskiego z dnia i krajobrazowych ekosystemu torfowiska ze stanowiskami rzadkich i ustępujących gatunków roślin. Obszar o powierzchni prawie 22,8622 ha położony jest w miejscowości Góra, w bliskim sąsiedztwie rzeki Wisły i jest najprawdopodobniej wyrobiskiem po dawnych złożach gliny lub ilów. Obecnie włączony jest także w struktury obszaru Natura 2000 OSO „Stawy w Brzeszczach”.

Z roślin występujących na terenie torfowiska warto:

- Siedmiopalecznik błotny (*Comarum palustre*)
- Wąkrotka zwyczajna (*Hydrocotyle vulgaris*)
- Czermień błotna (*Calla palustris*)
- Tojeść bukietowa (*Lysimachia thysiflora*);
- Bobrek trójkolistkowy (*Menyanthes trifoliata*)
- Rzęśl sp. (*Callitriche sp.*);
- Kruszyna pospolita (*Frangula alnus*) – roślina chroniona.
- Fiołek błotny (*Viola palustris*);
- Knieć błotna (*Caltha palustris*);
- Kosaciec żółty (*Iris pneumonanthe*)
- Ostrożeń błotny (*Cirsium palustre*);
- Korbieniec pospolity (*Lycopus europaeus*);
- Skrzyp błotny (*Equisetum palustre*);
- Skrzyp bagienny (*Equisetum limosum*);
- Pałka szerokolistna (*Typha latifolia*)

- Mięta sp. (*Mentha sp.*)

Oprócz roślin występuje tu wiele chronionych i rzadkich zwierząt związanych z siedliskami błotnymi, wodnymi i torfowiskowymi. Torfowiska również wzbogacają krajobraz i stanowią swoisty zbiornik retencyjny przyjmujący nadmiar wody w okresie obfitych deszczy, a oddający tę wodę powoli w czasie okresów bezdeszczowych.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Miedźna znajdują się tylko dwa pomniki przyrody:

1. ustanowiony Rozporządzeniem nr 53/06 Wojewody Śląskiego z dnia 5 października 2006 roku w sprawie ustanowienia pomnika przyrody – drzewa gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur*) rosnącego na terenie Nadleśnictwa Kobiór. Niniejszy pomnik przyrody zlokalizowany jest w na granicy miejscowości Miedźna, w rejonie ul. Wiejskiej 68a. Jego obwód wynosi 680 cm.
2. ustanowiony uchwałą nr XVI/112/2025 Rady Gminy Miedźna z dnia 29 lipca 2025 roku w sprawie ustanowienia pomnika przyrody na terenie gminy Miedźna. Pomnik to drzewo gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur*) rosnące na terenie działki nr 1335/55 będącej własności Gminy Miedźna w obrębie Miedźna. Jego obwód wynosi 370 cm.

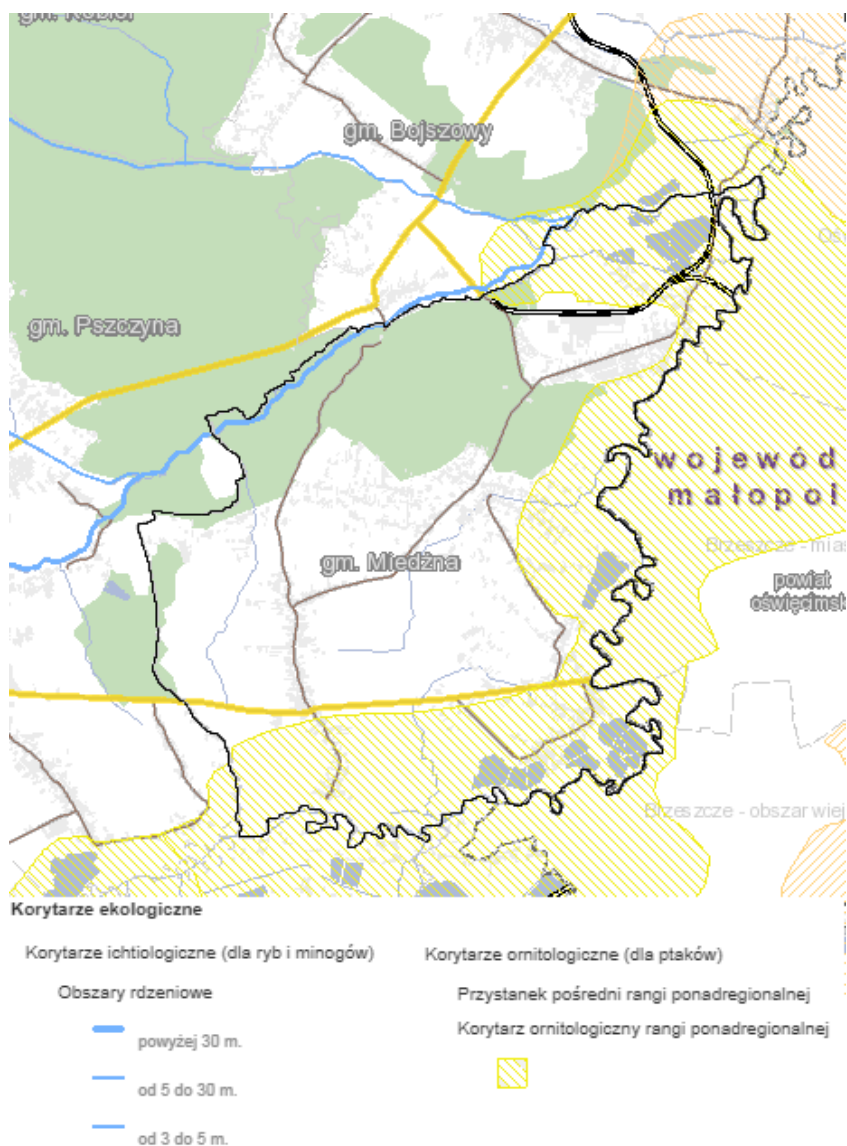
4.9.2.3. Korytarze ekologiczne

Według ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody, korytarz ekologiczny (migracyjny) to obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. W ekologii krajobrazu ujmuje się go najczęściej jako relatywnie wąski pas terenu, który różni się od otaczającego go tła i stanowi łączność pomiędzy podobnymi ekosystemami.

Do najważniejszych funkcji korytarzy ekologicznych zalicza się:

- zmniejszenie stopnia izolacji poszczególnych płatów siedlisk i ułatwianie przemieszczania się organizmów pomiędzy nimi,
- zwiększenie przepływu genów pomiędzy płatami siedlisk, zapobiegające utracie różnorodności genetycznej,
- obniżenie śmiertelności, szczególnie wśród osobników młodych, wypartych z płatów dogodnych siedlisk wskutek zachowań terytorialnych.

Przebieg korytarzy ichtologicznych oraz ornitologicznych w granicach administracyjnych gminy Miedźna prezentuje poniższy rysunek.

Rysunek 21 Korytarze ichtiologiczne oraz ornitologiczne w granicach administracyjnych gminy Miedźna

Źródło: www.mapy.orsip.pl/imap (dostęp 20.09.2025r.)

Korytarze ekologiczne dla ichtiofauny zostały wyznaczone w województwie śląskim w oparciu o historyczne szlaki migracji ryb wędrownych dwuśrodowiskowych – diadromicznych oraz wędrownych ryb jednośrodowiskowych – potamodromicznych, przy założeniu, że wyznaczony korytarz w przyszłości powinien zapewnić możliwość przemieszczania się wszystkim rodzimym organizmom, zarówno tym aktualnie występującym, jak i tym przewidzianym do restytucji. Wyznaczone korytarze ornitologiczne obejmują szlaki migracji ptaków oraz przystanki pośrednie. W województwie śląskim najważniejsze znaczenie dla ptaków migrujących mają duże zbiorniki zaporowe (jako miejsca żerowania, odpoczynku, pierzenia się, gromadzenia się przed odlotem) oraz niezamarzające zimą odcinki dużych rzek lub mniejszych cieków wodnych (często wskutek zrzutu zanieczyszczonych wód dołowych lub poprzemysłowych i komunalnych). Mają one również znaczenie dla ptaków zimujących, wśród których najliczniejsze są gatunki wodno-błotne: krzyżówka, łabędź niemy, łyska, mewa siwa i mewa białogłowa (są to gatunki niezagrożone, średnio liczne lub liczne). W okresie jesieni, kiedy rzeki wylewają rzadko, na zbiornikach zaporowych odnotowano kumulowanie się wielkich ilości ptaków przelotnych, zwłaszcza z zagrożonej grupy ptaków siewkowych.

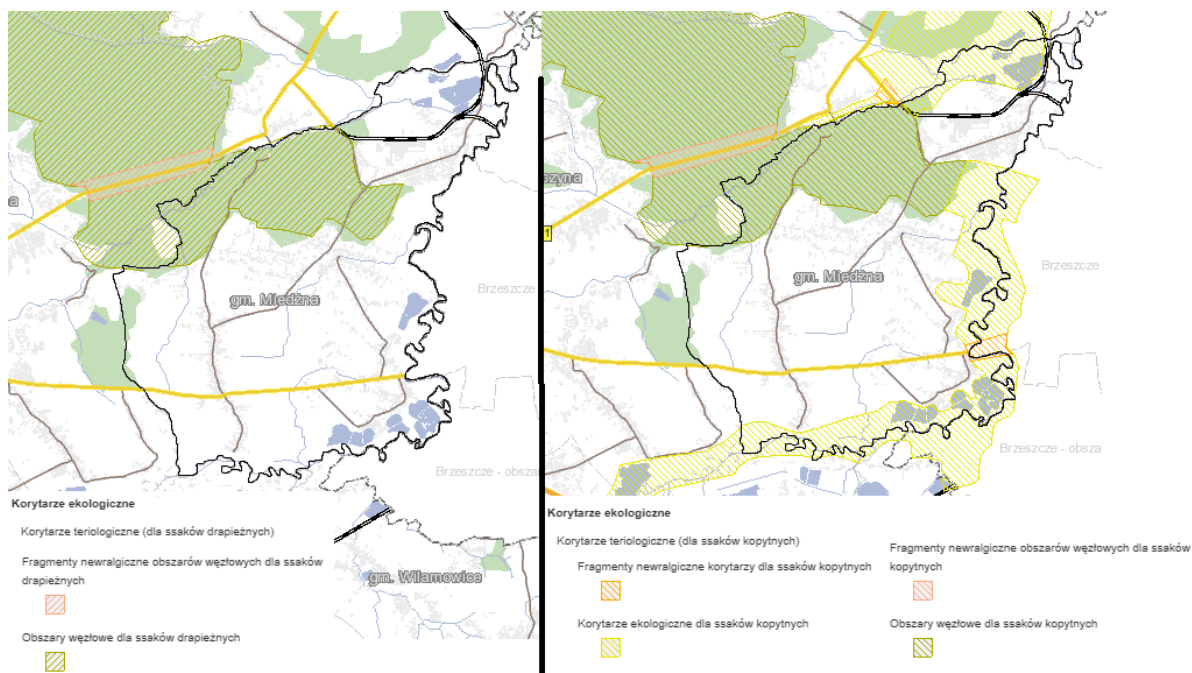
W skład korytarzy ekologicznych wyznaczonych dla dużych ssaków wchodzi:

- siedliska występowania subpopulacji gatunków dużych ssaków leśnych oraz obszary, które potencjalnie mogą stanowić siedliska tych zwierząt (np. były zasiedlane przez te gatunki w przeszłości lub posiadają sprzyjające uwarunkowania przyrodnicze). Wytypowano "obszary węzłowe", czyli takie rozległe obszary leśne, które stwarzają dogodne warunki bytowania dla subpopulacji danej grupy gatunków.

Głównym kryterium wyboru obszarów węzłowych była wielkość kompleksu leśnego, spełniająca wymagania przestrzenne wilka, rysia i jelenia.

- struktury liniowe ("korytarze migracyjne"), umożliwiające przemieszczanie się osobników należących do populacji tych zwierząt pomiędzy siedliskami ("obszarami węzłowymi").

Osobno wyznaczono sieć "obszarów węzłowych" i "korytarzy migracyjnych" dla dużych ssaków kopytnych i ssaków drapieżnych. Sieci te są jednak w znacznej mierze zbieżne ze sobą, co potwierdzają prezentowane poniżej rysunki.

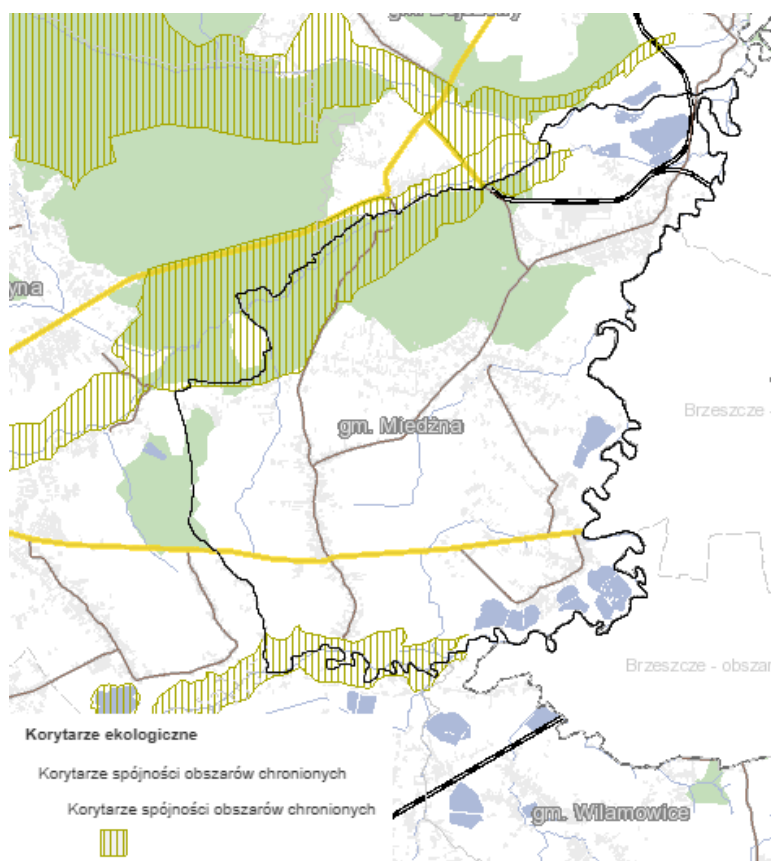

Rysunek 22 Korytarze teriologiczne w granicach administracyjnych gminy Miedźna

Źródło: www.mapy.orsip.pl/imap (dostęp 20.09.2025r.)

Dla zapewnienia wzajemnej łączności obszarów chronionych w województwie śląskim dokonano analizy przestrzennej, której celem było wyznaczenie korytarzy spójności obszarów chronionych, zgodnie z koncepcją Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych. W analizie uwzględniono tylko wieloprzestrzenne formy ochrony przyrody, utworzone na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody: otulinę parku narodowego, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, rezerваты przyrody oraz obszary Natura 2000. W tym ostatnim przypadku Dyrektywa Siedliskowa zobowiązuje kraje Unii Europejskiej do połączenia tych obszarów w spójną i wzajemnie połączoną, europejską sieć ekologiczną³. Mając na względzie powyższe wyznaczono korytarze spójności obszarów chronionych, których przebieg w granicach administracyjnych gminy Miedźna prezentuje poniższy rysunek.

³ <http://przyroda.katowice.pl/pl/ochrona-przyrody/korytarze-ekologiczne>

Rysunek 23 Korytarze spójności obszarów chronionych w granicach gminy Miedźna

Źródło: www.mapy.orsip.pl/imap (dostęp 20.09.2025r.)

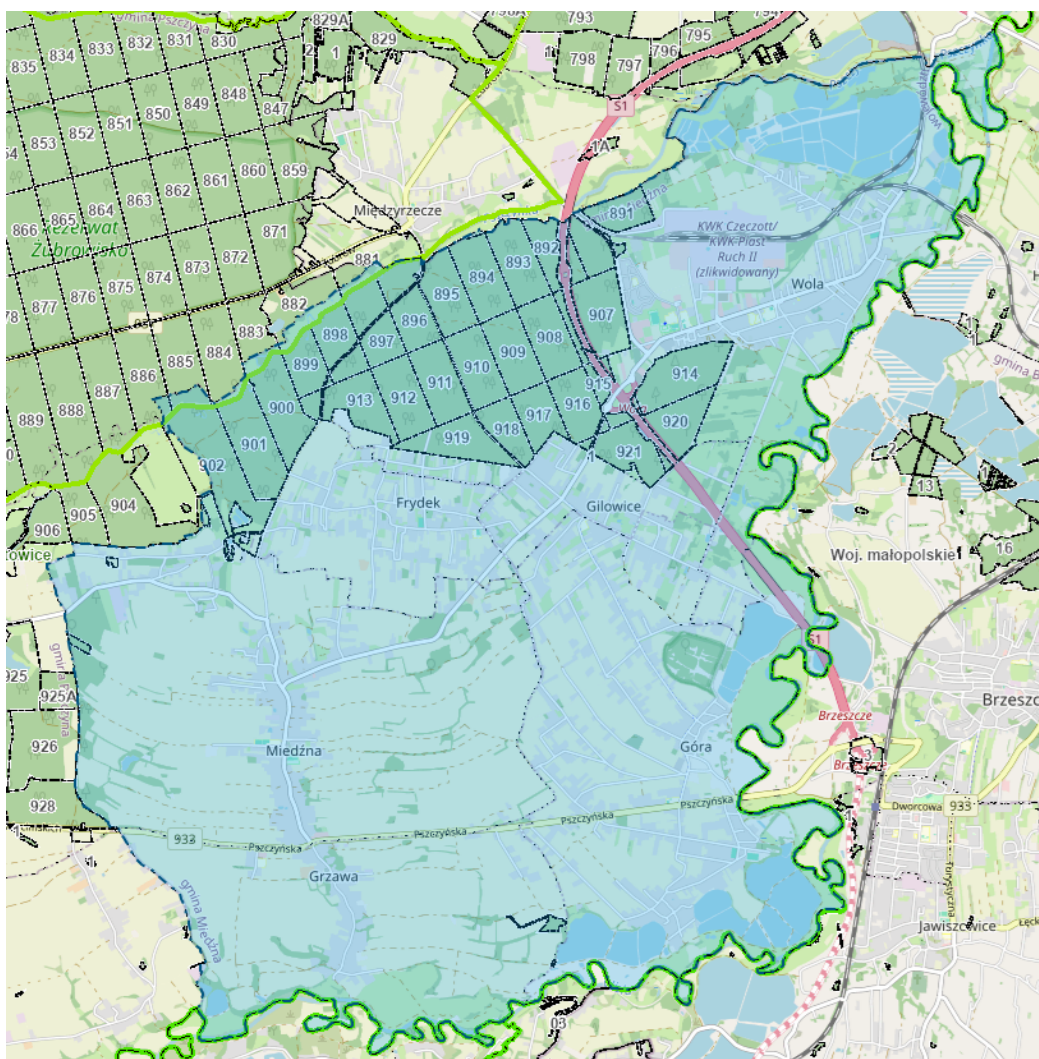
4.9.2.4. Obszary leśne

Ogólna powierzchnia lasów i gruntów zadrzewionych na terenie gminy Miedźna wynosi ok. 933 ha. Około 90% powierzchni leśnej pozostaje w administracji Lasów Państwowych – Nadleśnictwa Kobiór, obręb Pszczyna (ok. 804 ha – jest to 18,2% gminy), natomiast lasy niepaństwowe i zadrzewienia (głównie osób fizycznych) zajmują niewielkie fragmenty (ok. 129 ha) – głównie w obrębach: Miedźna i Grzawa). Obszary leśne oraz zadrzewione przedstawia poniższa mapa lasów.

Niemal całość Lasów Państwowych skupiona jest w jednym dużym kompleksie leśnym północnej części Gminy (Wola, Gilowice, Frydek), stanowiącym południowe obrzeża kompleksu „lasów pszczyńskich” (oddzielonych doliną rz. Pszczynki i Korzenicy od terenów leśnych gminy Pszczyna).

Obecność ww. kompleksu leśnego, uzupełnionego o liczne, rozproszone, stosunkowo niewielkie enklawy, zwłaszcza na jego obrzeżach, w dolinach potoków i otwartych terenach rolniczych na znacznym obszarze gminy stanowi wskaźnik dla efektywnej i racjonalnej – z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia – gospodarki leśnej.

Z uwagi na budowę drogi ekspresowej S-1 część lasów państwowych w obrębie Wola została wycięta w śladzie przebiegu tej drogi.

Rysunek 24 Obszary leśne i zadrzewione na terenie gminy Miedźna

Źródło: Bank Danych o Lasach

4.9.2.5. Racjonalne gospodarowanie zasobami leśnymi

Aktualny operat urzędniowy dla lasów Nadleśnictwa Kobiór określa strukturę typów siedliskowych lasu oraz ich zgodność ze składem gatunkowym drzewostanów. Powierzchniowo dominują: las mieszany świeży – 27%, las mieszany wilgotny – 22,8%.

Udział procentowy dominujących gatunków w strukturze drzewostanów przedstawia się następująco:

Obręb Pszczyzna, Leśnictwo Wola:

- sosna zwyczajna - 67,6%,
- dąb szypułkowy - 12,8%,
- brzoza brodawkowata - 6,3% (na obszarze gminy udział procentowy sosny i olszy wynosi ok. 94%).

W strukturze gatunkowej lasów niepaństwowych gatunki lasotwórcze: sosna, dąb, brzoza, olsza posiadają zbliżony udział procentowy: 20-30%.

Lasy na terenie Gminy wykazują zwiększony udział siedlisk lasów liściastych oraz gatunków liściastych w stosunku do średniej dla RDLP w Katowicach oraz województwa śląskiego.

Średni wiek drzewostanów w nadleśnictwie wynosi od 36 lat (olszowe) do 66 lat (sosnowe), a przeciętna zasobność drewna — od 169 m³/ha (dębowe) do 219 m³/ha (sosnowe), co jest zbliżone do średniej RDLP w Katowicach.

4.9.2.6. Inwazyjne gatunki obce

Na terenie gminy Miedźna pojawiają się inwazyjne gatunki obce – z roślin najbardziej rozprzestrzeniony jest rdestowiec ostrokończysty, który porasta brzegi rzeki Wisły praktycznie na całym jej odcinku przebiegającym po terenie gminy Miedźna. Miejscami może także występować niecierpek gruczołowaty lub barszcz Sosnowskiego

(szczególnie w obrębie rzeki Pszczynki). Ze zwierzęcych odpowiedników inwazyjnych gatunków obcych możliwa jest obecność jenota, szopa pracza, żółwia ozdobnego oraz biedronki azjatyckiej – brak jednak na terenie gminy potwierdzonych miejsc bytowania tych gatunków obcych.

4.9.3. Analiza SWOT

Zasoby przyrodnicze	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
Występowanie potencjalnie cennych obszarów przyrodniczo-krajobrazowych kompleksy leśne na terenie gminy	Brak wystarczającej liczby form ochrony przyrody Brak przeprowadzonej pełnej waloryzacji przyrodniczej gminy Możliwość występowania inwazyjnych gatunków obcych
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
Właściwa pielęgnacja szaty roślinnej	zagrożenia biotyczne (szkodniki), abiotyczne (susze, wiatry), zagrożenia antropogeniczne (zła jakość powietrza)

Źródło: opracowanie własne

4.9.4. Cele i zadania środowiskowe z zakresu ochrony przyrody i zasobów leśnych

Istotnym działaniem w kierunku ochrony przyrody i krajobrazu są przedsięwzięcia gminy w kierunku rozwoju terenów zielonych. W budżecie gminy, kwoty przeznaczane na utrzymanie terenów zieleni stanowią istotny wydatek. Ilość proponowanych do objęcia ochroną prawną obiektów i obszarów o znaczących, ponadlokalnych walorach przyrodniczych, świadczy o konieczności podjęcia skutecznych działań dla ich ochrony: zarówno przez władze samorządowe gminy, administrację Lasów Państwowych oraz właścicieli gruntów, na których powyższe proponowane obiekty i obszary się znajdują. Formy ochrony przyrody przewidziane w ustawie o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 844 z pon. zm.) pełnią przede wszystkim rolę lokalnych węzłów i korytarzy ekologicznych. Winny one być powiązane przestrzennie z podobnymi strukturami na terenie sąsiadujących terenów. W stosunku do niektórych ekosystemów warunkiem zachowania wysokich walorów jest wprowadzenie ochrony czynnej (dotyczy cennych zbiorowisk nieleśnych) w sytuacji, bowiem zaniechania tradycyjnego użytkowania niektórych typów zbiorowisk bardzo szybko dochodzi do wycofywania się np. gatunków słabych konkurencyjnie, a często należących jednocześnie do grupy gatunków ginących. Dla ochrony całości dziedzictwa przyrodniczego gminy oraz kształtowania systemu terenów zieleni należy podjąć następujące zadania:

- utworzenie nowych form ochrony przyrody,
- kreowanie wspólnej polityki ochrony przyrody dolin rzecznych oraz ich dopływów, korytarzy ekologicznych o randze regionalnej, tereny zieleni łęgowej,
- koordynacja rozwoju sieci tras i ścieżek rowerowych,
- wsparcie organizacyjne rekultywacji i rewitalizacji przeobrażonych i zdegradowanych terenów,
- monitoring i reagowanie w przypadku stwierdzenia obecności inwazyjnych gatunków obcych.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w rozdziale 6.9.

4.10. Zagrożenia poważnymi awariami

4.10.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

L.p.	Planowane zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Doposażenie jednostek ochotniczych straży pożarnych w sprzęt przeciwpowodziowy	W 2024 roku zakupiono: - radiotelefon Motorola DP 4800e (nasobny) z mikrofonogłośnikiem - 1 szt.; - ubranie specjalne Scantex SX4 gold 2-cz. (zgodne z OPZ KG) - 3 szt.; - buty specjalne gumowe STRAŻAK - 8 szt.; - rękawice techniczne Deep III pro - 12 szt.; - rękawice specjalne Seiz Fire Fighter Anatomic – 1 szt.; - Smok ssawny 75 z zaworem zwrotnym - 1 szt.; - wodery - 2 szt.; - mostek przejazdowy drewniany - 2 szt.; - nasada 75w 2 1/2" - 3 szt.; - motopompa KTH-80x do wody zanieczyszczonej – 1 szt.; - latarka nahełmowa M-Fire 02 z uchwytem do hełmu - 2 kpl.; - pompa pływająca Niagara 2 - 1 szt.; - wąż tłoczny W-75/20-tA/ PCV z łącznikami – 20 szt.; - ubranie specjalne 3 cz. - 3 szt. Wydatkowano środki w wysokości 63 624,00 zł, które w całości stanowiły dotację z WFOŚiGW w Katowicach. Na potrzeby OSP Wola zakupiony został nowy samochód ratowniczo – gaśniczy, a dla OSP Gilowice – quad.	Zakupiono nowy samochód Zakupiono quad Zakupiono sprzęt i umundurowanie dla 4 jednostek OSP
2.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych postaw w sytuacji wystąpienia zagrożeń dla środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Działania edukacyjne dotyczące kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi przeprowadzane przy okazji innych eventów i akcji edukacyjnych, również w placówkach oświatowych. Informowanie mieszkańców na stronie internetowej Urzędu w przypadku wystąpienia zagrożenia.	bieżąca realizacja

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych inwestycjach gminnych i działaniach na terenie gminy Miedźna

4.10.2. Opis stanu obecnego

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo ochrony środowiska, przez poważną awarię należy rozumieć zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem, z kolei pod pojęciem poważnej awarii przemysłowej należy rozumieć poważną awarię w zakładzie.

Obejmują one takie rodzaje zdarzeń jak:

- pożary na dużych obszarach, pożary długo trwające, a także pożary towarzyszące awariom z udziałem materiałów niebezpiecznych, które powodują zniszczenie lub zanieczyszczenie środowiska;
- awarie i katastrofy w zakładach przemysłowych, transporcie, rozładunku i przeładunku materiałów niebezpiecznych i innych substancji, powodujących zanieczyszczenie środowiska;
- awarie budowli hydrotechnicznych, powodująca zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne środowiska;
- klęski żywiołowe, powodujące zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne środowiska.

O zaklasyfikowaniu danego zakładu do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia awarii przemysłowej decyduje ilość substancji niebezpiecznych znajdujących się w tym zakładzie. W zależności od kategorii i ilości substancji niebezpiecznych, zakłady przemysłowe stwarzające ryzyko wystąpienia awarii podzielone są na dwie grupy:

- zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR),

- zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR).

Szczegółowe kryteria zaklasyfikowania zakładu do jednej z ww. kategorii określone są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie gminy Miedźna nie są zlokalizowane żadne zakłady przemysłowe, które zaliczone zostały do którejs z powyższych kategorii.

O ewentualnym zaliczeniu go do grupy zakładów ZZR lub ZDR decyduje występowanie na terenie zakładu substancji niebezpiecznych, w ilościach przekraczających wartości progowe określone w przepisach szczególnych.

Na zagrożenia pożarowe wpływa także sąsiedztwo lokalizacji budynków i występowanie w nich palnych elementów konstrukcyjnych (stropy, więźba dachowa, schody i pokrycia dachów) oraz magazynowane środki i materiały łatwopalne (paliwo, smary, farby, oleje, tworzywa chemiczne, tarcica, opał itp.). Na terenie gminy funkcjonują 4 jednostki ochotniczych straży pożarnych: OSP Miedźna, OSP Góra, OSP Gilowice oraz OSP Wola. Jednostki te są dobrze wyposażone i przygotowane do uczestnictwa w akcjach ratowniczo – gaśniczych a strażacy posiadają odpowiednie szkolenia oraz sprzęt ochrony indywidualnej.

Istotne zagrożenie niesie za sobą transport substancji niebezpiecznych przez teren gminy, w szczególności z wykorzystaniem dróg powiatowych i drogi wojewódzkiej 933, a już niebawem także drogi ekspresowej S1. Wyznaczanie tras odbywa się tylko w przypadku transportu substancji szczególnie niebezpiecznych, gdy występuje konieczność ich eskorty przez policję bądź straż pożarną. W pozostałych przypadkach, jeśli znaki drogowe tego nie zabraniają, transport odbywa się po trasach dogodnych z punktu widzenia przewoźnika.

Na terenach rolniczych często przyczyną zanieczyszczeń wód może być niewłaściwe magazynowanie i stosowanie nawozów i środków ochrony roślin. Zagrożenie dla środowiska w tym przypadku zależy od rozpuszczalności środków w wodzie i stopnia ich toksyczności. Na terenie gminy Miedźna nie ma ujawnionych i zewidencjonowanych mogiłników, które mogłyby być znaczącym źródłem zanieczyszczeń dla chemizmu wód i gleb.

Według informacji zamieszczonych w prowadzonym przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin w Katowicach w „Rejestrze przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub ich konfekcjonowania” na terenie gminy Miedźna znajdują się dwa punkty sprzedaży środków ochrony roślin w wysokich klasach toksyczności. Ponadto środki ochrony roślin bez klas toksyczności można zakupić w większości sklepów ogrodniczych.

W zakresie ograniczenia substancji chemicznych w środowisku niezbędne są szkolenia dotyczące odpowiedzialnego stosowania chemikaliów i postępowania z ich odpadami, wspierane finansowo przez fundusze ekologiczne oraz propagowanie produktów z substancji ulegających biodegradacji (np. torby na zakupy i naczynia jednorazowego użytku).

4.10.3. Analiza SWOT

Zagrożenia poważnymi awariami	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
Brak zakładów będących potencjalnym źródłem poważnej awarii Dobrze wyposażone jednostki OSP	Obecność drogi wojewódzkiej o dróg powiatowych, którymi mogą być transportowane substancje niebezpieczne
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
Zmniejszenie zagrożenia wypadkowego poprzez modernizację dróg	Zdarzenia losowe przy ciągach komunikacyjnych (wypadki, rozszczelnienia)

Źródło: opracowanie własne

4.10.4. Cele i zadania środowiskowe w zakresie zagrożeń poważnymi awariami

Głównymi zagrożeniami na terenie gminy, jakie mogą wystąpić w toku zwykłego funkcjonowania są wypadki i zdarzenia drogowe, pożary i zalania. Na zagrożenia pożarowe wpływa sąsiedztwo lokalizacji budynków i występowanie w nich palnych elementów konstrukcyjnych (stropy, więźba dachowa, schody i pokrycia dachów) oraz magazynowane materiałów łatwopalnych (paliwo, smary, farby, oleje, tworzywa chemiczne, tarcica, opał itp.).

Najważniejszymi jednostkami zajmującymi się w pierwszej kolejności minimalizacją skutków zdarzeń są straże pożarne. Analiza SWOT jako mocną stroną Gminy wskazała funkcjonowanie dobrze wyposażonych Ochotniczych Straży Pożarnych, które są wyposażone w niezbędny sprzęt, dzięki czemu są w stanie reagować w sytuacjach zagrożeń.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach kontroluje przedsiębiorstwa pod kątem przestrzegania wymagań ochrony środowiska. Jednocześnie same przedsiębiorstwa muszą dbać o należyte postępowanie i ostrożność. W harmonogramie realizacji zadań monitorowanych zaplanowano kontynuację działań w postaci kontroli przedsiębiorców wraz z egzekwowaniem wymagań dotyczących zapobiegania zagrożeniom – realizacja przez WIOŚ. Istotne jest prowadzenie samokontroli w firmach, szkoleń tak, aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia awarii – realizacja tego zadania prowadzona powinna być przez przedsiębiorców.

W ostatnich latach na terenie gminy Miedźna nie wydarzyła się żadna poważna awaria, niemniej jednak istotnym elementem są kontrole, w tym także pojazdów przewożących ładunki niebezpieczne realizowane na drogach przez policję. Istotne jest także prawidłowe oznakowanie pojazdów przewożących niebezpieczne ładunki, co także w razie potrzeby kontroluje policja.

Ważnym zadaniem jest kontynuacja i doskonalenie działań edukacyjnych społeczeństwa w celu wyrobienia w ludności nawyków prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii. Działania te realizowane są poprzez akcje informacyjne i edukacyjne, a dla dzieci poprzez zabawę. Finansowanie tego rodzaju zadań pochodzi głównie ze środków własnych Gminy Miedźna oraz z dofinansowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w rozdziale 6.10.

5. Zagadnienia horyzontalne

Celem niniejszego rozdziału jest przedstawienie czterech zagadnień horyzontalnych, stanowiących fundament wszystkich działań zapisanych w niniejszym „Programie Ochrony Środowiska dla gminy Miedźna na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030”.

Każdy obszar interwencji i każdy kierunek działań powinien być spójny z czterema zagadnieniami horyzontalnymi jakim są:

- adaptacja do zmian klimatu
- nadzwyczajne zagrożenia
- edukacja ekologiczna
- monitoring środowiska.

Wszystkie obszary interwencji na których opiera się niniejszy „Program...” zawierają aspekty każdego z czterech działań horyzontalnych. Istotnym jest także, iż w każdej dziedzinie środowiskowej prowadzona jest edukacja ekologiczna, a nadzwyczajne zagrożenia czy awarie mogą wpływać na wszystkie obszary środowiska od przyrody po powietrze, wody i gleby. A w celu kontroli stanu i podjęcia ewentualnych szybkich kroków niezbędny jest monitoring środowiska i stała kontrola jego stanu.

5.1. Adaptacja do zmian klimatu

W 2013 roku Ministerstwo Środowiska opracowało „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”. Dokument ten został opracowany przez Ministerstwo Środowiska na podstawie analiz wykonanych przez Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy w ramach projektu pn. "Opracowanie i wdrożenie Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu - KLIMADA".

Oddziaływania związane z prognozowanymi zmianami klimatu będą z różnym natężeniem wzmacniane wskutek działalności człowieka, zarówno poprzez podejmowanie aktywności gospodarczej (wydobycie kopalin, kierunkowa gospodarka leśna i hodowla zwierząt oraz rolnictwo), jak i jej zaniechania (porzucanie łąk i muraw, zanik tradycyjnych form wykorzystania terenu). Oddziaływania te są wielokierunkowe i mogą znacznie wzmocnić niekorzystne oddziaływanie prognozowanych zmian warunków klimatycznych w powiązaniu z nieprawidłowym zagospodarowaniem terenu.

W kontekście zmian klimatu istnieje konieczność zmian treści planowania przestrzennego tak, żeby odpowiadały na problemy, które dotychczas nie były, bądź nie musiały być przedmiotem rozstrzygnięć planistycznych, albo miały marginalne znaczenie w toku procesu planistycznego.

Biorąc pod uwagę horyzontalny i interdyscyplinarny charakter gospodarki przestrzennej wdrażanie działań adaptacyjnych w tym sektorze przyczynia się do ograniczenia skutków zmian klimatu nie tylko w zagospodarowaniu przestrzennym, ale także w większości obszarów życia gospodarczego i społecznego.

Przewidywane zmiany w reżimie hydrologicznym na całej powierzchni kraju w bezpośredni sposób oddziałują na różnorodność biologiczną. Z racji zwiększonej częstotliwości występowania suszy letnich i wiosennych oraz nawalnych deszczów w tym gradu należy liczyć się ze wzrastającą liczbą sytuacji ekstremalnych, czyli powodzi, suszy, osuwisk ziemi oraz erozji wodnej w korytach cieków.

Problem zmian w reżimie hydrologicznym dotyczy również siedlisk wód słodkich, płynących lub stojących. Grupa ta jest narażona na zmiany wskutek wzrostu opadów nawalnych, okresów suchych, procesów eutrofizacji i zaburzeń przepływu wód w zbiornikach. Co więcej, w wyniku prognozowanych zmian klimatycznych będzie postępował zanik małych powierzchniowych zbiorników wodnych (bagien, stawów, oczek wodnych, małych płytkich jezior a także potoków i małych rzek).

Stanowi to zagrożenie dla licznych gatunków które bądź to pośrednio bytują na tych terenach, bądź korzystają z nich jako rezerwuarów wody pitnej i może skutkować wyginieciem lub migracją gatunków.⁴

Proces ocieplania i zwiększanie ryzyka suszy sprzyja rozwojowi chorób i szkodników.

Wydłużony okres z dodatnimi temperaturami w jesieni z intensywnymi opadami rozmiękczającymi glebę w połączeniu z osłabieniem drzew przez choroby i szkodniki może dodatkowo zwiększać wrażliwość lasów na wiatry i sprzyjać zwiększaniu wiatrolomów.

Przeprowadzone analizy wykazały, że należy oczekiwać zwiększenia częstości lat ze stratami plonów wynikających z niekorzystnego przebiegu pogody.

⁴ Scenariusze Zmian Klimatu do 2030 r. i wpływ na sektory i obszary wrażliwe, Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020

W zakresie produkcji zwierzęcej zmiany klimatyczne, a tym samym zwiększenie zmienności plonowania upraw i pastwisk może wywołać braki pasz w gospodarstwach i wzrost cen. Wzrost średniej temperatury powietrza będzie miał pozytywne skutki m.in. w postaci wydłużenia okresu wegetacyjnego, skrócenia okresu grzewczego oraz wydłużeniu sezonu turystycznego.⁵

Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym i warunkami klimatycznymi zachodzi ścisły związek wzajemnego oddziaływania. W kontekście zmian klimatu istnieje konieczność zmian treści planowania przestrzennego tak, żeby odpowiadały na problemy, które dotychczas nie były, bądź nie musiały być przedmiotem rozstrzygnięć planistycznych, albo miały marginalne znaczenie w toku procesu planistycznego. Biorąc pod uwagę horyzontalny i interdyscyplinarny charakter gospodarki przestrzennej wdrażanie działań adaptacyjnych w tym sektorze przyczynia się do ograniczenia skutków zmian klimatu nie tylko w zagospodarowaniu przestrzennym, ale także w większości obszarów życia gospodarczego i społecznego. To powoduje, że planowanie przestrzenne, będące najważniejszym instrumentarium gospodarki przestrzennej, urasta do jednego z najistotniejszych kreatorów przestrzennej organizacji systemów społeczno-gospodarczych i ekologicznych, decydujących o adaptacji polskiej przestrzeni do spodziewanych zmian klimatu, a tym samym uwarunkowań środowiskowych i łagodzenia skutków społeczno-ekonomicznych tych zmian.

Zmiany klimatu i potencjalne skutki tych zmian zostały wzięte pod uwagę w niniejszym dokumencie poprzez realizację celów i kierunków działań jakie zostały zapisane w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”.

Cele te to przede wszystkim

- Cel 1. - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska
- Cel 2. - Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich
- Cel 3. - Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu
- Cel 4. - Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu
- Cel 5. - Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu
- Cel 6. - Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

W ramach poszczególnych kierunków interwencji wszystkie te cele zostały wzięte pod uwagę i w ramach nich zaplanowane zadania dotyczące energetyki, edukacji mieszkańców, zarządzania szlakami komunikacyjnymi w celu minimalizacji zagrożeń powodowanych przewozem substancji niebezpiecznych.

Wśród kluczowych działań o charakterze horyzontalnym, które według zapisów „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” na poziomie województwa powinny być realizowane należy wymienić:

- edukacja w zakresie zmian klimatu i ograniczenia ich skutków,
- monitoring zmian wrażliwości gospodarki i społeczeństwa oraz (w dalszej perspektywie) postępu we wdrażaniu regionalnych i lokalnych strategii / planów adaptacyjnych,
- planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji,
- rozwój usług zdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości mieszkańców na występowanie fal upałów,
- ograniczenie skutków zagrożeń w rolnictwie, lasach i ekosystemach wynikających z pojawiania się inwazyjnych gatunków i chorób, a także uwzględnienie przystosowania gatunkowego lasów do oczekiwanego wzrostu temperatury w procesie zalesień,
- promocja właściwego gospodarowania na obszarach rolnych, wsparcie technologiczne gospodarstw oraz doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania budownictwa i produkcji rolnej do zmieniających się warunków klimatycznych,
- uwzględnienie trendów klimatycznych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej.

5.2. Nadzwyczajne zagrożenia

Zarówno jako nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska, jak i poważną awarię należy traktować zdarzenia, takie jak: pęknięcie i rozszczelnienie instalacji rurociągów transportowych, wybuch, awaria zbiornika, katastrofa autocysterny lub cysterny kolejowej przewożącej substancję niebezpieczną, awaria obiektów jądrowych

⁵ *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*

i hydrotechnicznych, itp. Na zagrożenia pożarowe wpływa także sąsiedztwo lokalizacji budynków i występowanie w nich palnych elementów konstrukcyjnych (stropy, więźba dachowa, schody i pokrycia dachów) oraz magazynowane środki i materiały łatwopalne (paliwo, smary, farby, oleje, tworzywa chemiczne, tarcica, opał itp.).

Za stan bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu pszczyńskiego odpowiadają powołane do tych zadań służby, czyli Komenda Powiatowa Policji oraz Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej z siedzibami w Pszczynie, które swoim zasięgiem obejmują gminy Pszczyna, Pawłowice, Miedźna, Suszec, Goczałkowice-Zdrój i Kobiór.

Na terenie powiatu pszczyńskiego bardzo ważną rolę w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców odgrywa Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Pszczynie oraz sieć jednostek ochrony przeciwpożarowej, w skład której wchodzi 16 jednostek ochotniczej straży pożarnych (OSP) włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Wsparcie systemu stanowi 10 OSP niewłączonych do KRS-G oraz 2 Zakładowe Straże Pożarne.

Jednostka KP PSP w Pszczynie dysponuje pojazdami gaśniczymi i specjalistycznymi (lekkie samochody operacyjne oraz ciężkie samochody gaśnicze), bazą kontenerową oraz ponad 40 jednostkami specjalistycznego sprzętu silnikowego, umożliwiającymi prowadzenie akcji ratowniczych jak również usuwanie skutków miejscowych zagrożeń.

Największy wpływ na poziom zagrożenia na terenie powiatu pszczyńskiego mają czynniki takie, jak: przebieg dróg krajowych o dużym natężeniu ruchu w tym pojazdów przewożących materiały niebezpieczne, duże kompleksy leśne zakwalifikowane do kategorii I zagrożenia pożarowego, linia kolejowa Katowice - Bielsko-Biała o dużym natężeniu pociągów w tym transportujących materiały niebezpieczne, zagrożenie powodziowe przez rzekę Wisłę i Pszczynkę (zwiększane przez eksploatację górniczą), duża liczba zbiorników.

Według danych Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej gmina Miedźna została zakwalifikowana do III stopnia zagrożenia – zagrożenie średnie.

Powstałe zagrożenia w transporcie drogowym a także w wypadku wystąpienia pożarów, wezbrań, podtopień czy likwidacji gniazd szerszeni (tylko na terenach publicznych) zwalczane są przez odpowiednie jednostki straży pożarnej. Na terenach rolniczych często przyczyną zanieczyszczeń wód może być niewłaściwe magazynowanie i stosowanie nawozów i środków ochrony roślin. Zagrożenie dla środowiska w tym przypadku zależy od rozpuszczalności środków w wodzie i stopnia ich toksyczności.

Nadzwyczajne zagrożenia, do których może dojść na terenie gminy Miedźna w trakcie normalnego funkcjonowania sprecyzowano w rozdziale 4.10 dotyczącym Zagrożenia poważnymi awariami. wyspecyfikowano jednostki, które zajmują się identyfikacją zdarzeń, ratowaniem zdrowia, życia i mienia oraz usuwaniem skutków awarii oraz kompetencje organów do realizacji zadań w tym zakresie.

W rozdziale 6.10. wymieniono cele i obszary interwencji w tych kwestiach, a także zadania, które przyczynią się do minimalizacji zagrożeń oraz skutecznego usuwania skutków potencjalnych zdarzeń.

5.3. Działania edukacyjne

W zakresie edukacji ekologicznej najważniejszym celem, który należy osiągnąć jest wykształcenie świadomości ekologicznej i przekonanie młodej i dojrzałej części społeczeństwa o konieczności myślenia i działania według zasad ekorozwoju. Jest to cel dalekosiężny, wykraczający poza horyzont 2030 roku, do którego można się zbliżyć poprzez stopniowe podnoszenie świadomości ekologicznej.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) narzuca obowiązek uwzględniania problematyki ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju w programach nauczania wszystkich typów szkół, a także kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych.

W środkach masowego przekazu w publikacjach i audycjach również istnieje obowiązek popularyzacji ochrony środowiska i kształtowania pozytywnego stosunku do przyrody.

Ważną rolę w realizacji polityki proekologicznej Gminy Miedźna odgrywają mieszkańcy. Ich zachowania, nawyki i podejmowane działania bezpośrednio przekładają się na jakość środowiska naturalnego. Dlatego istotne jest, by permanentnie kształtować świadomość mieszkańców w zakresie ochrony środowiska. Związana z tym edukacja ekologiczna stanowi moduł uzupełniający wielowymiarową działalność Gminy na rzecz tworzenia otoczenia przyjaznego człowiekowi.

Organy administracji, instytucje koordynujące działania związane z ochroną środowiska oraz te, które kierują i zarządzają działalnością naukową i naukowo-badawczą w zakresie ekologizacji są zobowiązane uwzględniać w swoich planach i działaniach bieżących i długoterminowych zagadnienia dotyczące ekologii i ochrony

przyrody. Na wszystkich etapach edukacji od przedszkolnej poprzez podstawową, średnią i wyższą placówki nauczania obejmujące swym działaniem edukację dzieci i młodzieży zawierają w swoich programach dziedziny nauki lub dyscypliny naukowe wiążące się z ochroną środowiska.

Postawy społeczne i realizowana w całym okresie programowania szeroko pojęta edukacja ekologiczna ma na celu stałe podnoszenie świadomości zarówno dzieci i dorosłych. Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, brak oszczędzania wody, segregacji odpadów), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Gmina Miedźna powinna kontynuować istniejącą, a także rozwijać współpracę z placówkami oświatowymi, organizacjami społecznymi i instytucjami, przy organizowaniu prelekcji, wystaw, spotkań, wycieczek o tematyce ekologicznej i przyrodniczej, organizować akcje oraz pomagać przy realizacji programów szkolnych promujących idee zbierania surowców wtórnych w celu ich właściwego zagospodarowania. Właściwie ukierunkowana edukacja ekologiczna mieszkańców nie tylko przyczyni się do zwiększenia efektywności prowadzonej selektywnej zbiórki odpadów, co zapewni pozyskanie surowców wtórnych, zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska oraz zmniejszenie szkodliwości tych odpadów, ale także do oszczędzania wody, niespalania odpadów w domowych kotłach, dbałości oraz szacunku o całość otaczającej nas przyrody i środowiska.

Czynnikami, które decydują o sukcesie realizowanej akcji edukacji ekologicznej są rzetelna informacja oraz umiejętność komunikowania się ze społeczeństwem.

W zakresie wszystkich aspektów ochrony środowiska potrzebne są działania edukacyjne zarówno dla dzieci, młodzieży jak i dla dorosłej części społeczeństwa. Z tego powodu zadania dotyczące edukacji ekologicznej umieszczono w harmonogramach we wszystkich rozdziałach dotyczących poszczególnych obszarów interwencji. W każdej dziedzinie środowiskowej wspomniano o potrzebie prowadzenia stale i na bieżąco i w całej perspektywie realizacji Programu akcji edukacyjnych jednak, ze względu na fakt, że najwięcej działań edukacyjnych na terenie gminy realizowanych jest w zakresie gospodarki odpadami i ochrony powietrza tematy te zostały w tej części potraktowane najszerzej.

5.4. Monitoring środowiska

W związku ze zmianą kompetencji Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska i Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska wynikającą z przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 poz. 1479 z późn. zm.), od dnia 1 stycznia 2019 roku organem realizującym zadania Państwowego Monitoringu Środowiska jest Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Z dniem 1 stycznia 2019 roku pracownicy Wydziału Monitoringu Środowiska oraz Laboratorium WIOŚ stali się pracownikami GIOŚ. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska realizuje poprzez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska zadania Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie: gromadzenia i analizy wyników badań i obserwacji, przygotowania ocen jakości środowiska oraz udostępniania informacji o środowisku. Zadania Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska polegają między innymi na monitoringu środowiska.

Monitoring środowiska prowadzony jest w zakresie powietrza, wód powierzchniowych, wód podziemnych, ochrony przyrody i bioróżnorodności, gospodarki odpadami, hałasu, pól elektromagnetycznych, potencjalnego wystąpienia poważnej awarii oraz gleby i ziemi (na poziomie krajowym).

Zakres zadań państwowego monitoringu środowiska jest określany w wieloletnich strategicznych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzanych przez Ministra Klimatu i Ochrony Środowiska oraz w wykonawczych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Obecnie obowiązujący Strategiczny Program PMŚ na lata 2020-2025 powstał na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 10 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska. Dokument ten obejmuje zadania wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych oraz innych potrzeb wynikających ze strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych.

Informacje powstające w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska służą do wspomagania działań na rzecz ochrony środowiska, a także do informowania organów administracji o stanie środowiska, potencjalnych lub istniejących zagrożeniach, oraz obszarach występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń w środowisku. W dalszym etapie dane te i informacje wykorzystywane są przez organy administracji do postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, pozwoleń na wprowadzania gazów i pyłów do środowiska oraz planów zagospodarowania przestrzennego, a także planów i programów jako całości lub ich poszczególnych elementów.

Działalność inspekcyjna na terenie województwa śląskiego prowadzona jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Polega na prowadzeniu kontroli instalacji i przedsiębiorstw oddziałujących na środowisko w celu sprawdzenia czy są przestrzegane przepisy prawa czy stwierdzone są naruszenia. W sytuacji stwierdzenia nieprzestrzegania obowiązujących przepisów wydawane są zarządzenia pokontrolne, a w razie ich niezrealizowania nakładane są kary.

6. Harmonogramy realizacji zadań Programu na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030

6.1. Cele i harmonogram w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Tabela 19 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza

Ip.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa*	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Ochrona powietrza i klimatu	Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze gminy Miedźna związana z realizacją kierunków działań naprawczych	Liczba aktualnych dokumentów i programów w zakresie ochrony powietrza źródło danych: Gmina Miedźna	1	2	Skuteczne wdrażanie planów i programów służących ochronie powietrza w skali lokalnej i wojewódzkiej poprzez osiągnięcie zakładanych efektów ekologicznych	Aktualizacja „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Miedźna” oraz opracowanie „Programu Ograniczania Niskiej Emisji”	Zadanie własne: Gmina Miedźna	zmiana w przepisach prawnych dotyczących dokumentów
2			Ilość pozaklasowych źródeł ciepła źródło danych Gmina Miedźna	399	0		Wymiana starych źródeł ciepła na ekologiczne	Zadanie własne: Gmina Miedźna Zadanie monitorowane: mieszkańcy/WFOŚiGW	brak środków finansowych
3			Ilość zamontowanych instalacji fotowoltaicznych na terenie gminy źródło danych TAURON	700	wzrost		Rozwój OZE na terenie gminy	Zadanie monitorowane: mieszkańcy	brak środków finansowych
4			Ilość opraw LED w systemie oświetlenia ulicznego źródło danych: Gmina Miedźna	883	wzrost		Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego gminy Miedźna	Zadanie własne: Gmina Miedźna	brak środków finansowych
5			Ilość budynków komunalnych po termomodernizacji źródło danych: Gmina Miedźna	19	21		Poprawa efektywności energetycznej budynków komunalnych	Zadanie własne: Gmina Miedźna	brak środków finansowych
6			Liczba akcji edukacyjnych na rok źródło danych: Gmina Miedźna	4	4		Organizacja akcji społecznych związanych z ograniczeniem emisji, efektywnością energetyczną oraz	Zadanie własne: Gmina Miedźna	brak środków finansowych

						wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii		
7			Czy funkcjonuje system informacyjny o jakości powietrza dla mieszkańców źródło danych: Gmina Miedźna	tak	tak	Rozwój systemu informacyjnego dotyczącego monitoringu jakości powietrza i stanu jakości powietrza w skali lokalnej	Zadanie własne: Gmina Miedźna Zadanie monitorowane: GIOŚ	brak środków finansowych
8			Liczba kontroli zakładów w ciągu roku źródło danych: WIOŚ	2	2	Sukcesywna kontrola uciążliwych źródeł zanieczyszczeń	Zadanie monitorowane: WIOŚ Katowice	brak środków finansowych
9			Liczba kontroli palenisk źródło danych: Gmina Miedźna,	37	40	Prowadzenie kontroli mieszkańców w zakresie przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej	Zadanie własne: Gmina Miedźna	
10			Długość dróg rowerowych na terenie gminy źródło danych: Gmina Miedźna / GUS	3,4 km	10 km	Wdrożenie mechanizmów ograniczających negatywny wpływ transportu na jakość powietrza	Budowa dróg rowerowych	Zadanie własne: Gmina Miedźna brak środków finansowych
11			Liczba zmodernizowanych odcinków dróg źródło danych: Gmina Miedźna, PZD, ZDW, GDDKiA	8	Wg potrzeb		Budowa i przebudowa dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych	Zadanie własne: Gmina Miedźna Zadanie monitorowane: PZD, ZDW, GDDKiA brak środków finansowych

* wartość bazowa odnosi się do roku 2024

Tabela 20 Harmonogram zadań własnych w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	do 2030		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Ochrona powietrza i klimatu	Aktualizacja „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Miedźna” oraz opracowanie „Programu Ograniczania Niskiej Emisji”	Zadanie własne: Gmina Miedźna		15			30	środki Gminy Miedźna, (możliwe dofinansowanie ze środków WFOŚiGW)	aktualizacja co 4 lata

2		Wymiana starych źródeł ciepła na ekologiczne	Zadanie własne: Gmina Miedźna		50	50	50	100	środki Gminy Miedźna, WFOŚiGW	
3		Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego gminy Miedźna	Zadanie własne: Gmina Miedźna	40	40	40	40	80	środki Gminy Miedźna	
4		Poprawa efektywności energetycznej budynków komunalnych	Zadanie własne: Gmina Miedźna	1 935	6 014				środki Gminy Miedźna. Fundusze europejskie	
5		Organizacja akcji społecznych związanych z ograniczeniem emisji, efektywnością energetyczną oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Zadanie własne: Gmina Miedźna	100					środki Gminy Miedźna	
6		Rozwój systemu informacyjnego dotyczącego monitoringu jakości powietrza i stanu jakości powietrza w skali lokalnej	Zadanie własne: Gmina Miedźna	10					środki Gminy Miedźna	
7		Prowadzenie kontroli mieszkańców w zakresie przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej	Zadanie własne: Gmina Miedźna	Koszty administracyjne					środki Gminy Miedźna	
8		Budowa dróg rowerowych	Zadanie własne: Gmina Miedźna	4 965	5 661				środki Gminy Miedźna, Powiatu Pszczyńskiego / Województwa śląskiego	Brak finansowania
9		Budowa i przebudowa dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych	Zadanie własne: Gmina Miedźna	3 000	2 500	2 000	2 000	5 000	środki Gminy Miedźna, budżet Państwa	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Miedźna, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Gminy Miedźna, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 21 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Ochrona powietrza i klimatu	Wymiana starych źródeł ciepła na ekologiczne	Mieszkańcy	4 000	Mieszkańcy / WFOŚiGW	
2		Rozwój OZE na terenie gminy	mieszkańcy	4 000	środki mieszkańców, NFOŚiGW	

3		Rozwój systemu informacyjnego dotyczącego monitoringu jakości powietrza i stanu jakości powietrza w skali lokalnej	GIOŚ	Koszty administracyjne	środki GIOŚ	działanie będzie kontynuacją
4		Sukcesywna kontrola uciążliwych źródeł zanieczyszczeń	WIOŚ	Koszty administracyjne	środki WIOŚ	działanie będzie kontynuacją
5		Budowa i przebudowa dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych	PZD, ZDW, GDDKiA	120 000	środki Powiatu Pszczyńskiego, budżet Państwa / możliwe finansowanie ze środków UE	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Miedźna, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Gminy Miedźna, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadań

6.2. Cele i harmonogram w zakresie ochrony przed hałasem

Tabela 22 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu ochrony przed hałasem

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa*	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Ochrona przed hałasem	Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska	Liczba przedsiębiorstw badanych pod kątem emisji hałasu źródło danych: WIOŚ	2	3	Zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas	Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych	Zadanie monitorowane: WIOŚ	zmiana w przepisach prawnych dotyczących kompetencji
			Liczba przedsiębiorców, u których stwierdzono naruszenia źródło danych: WIOŚ	1	0		Redukcja hałasu przemysłowego z wykorzystaniem dostępnych środków technicznych	Zadanie monitorowane: Starostwo Powiatowe, przedsiębiorcy	brak środków finansowych
			Ilość akcji edukacyjnych dotyczących hałasu źródło danych: Gmina Miedźna	0	1		Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu	Zadanie własne: gmina Miedźna	-
			Liczba zmodernizowanych odcinków dróg źródło danych: Gmina Miedźna, PZD, ZDW, GDDKiA	8	Wg potrzeb		Budowa i przebudowa dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych	Zadanie własne: Gmina Miedźna Zadanie monitorowane: PZD, ZDW, GDDKiA	brak środków finansowych
			Ilość punktów pomiaru hałasu na terenie gminy źródło danych: WIOŚ	0	1	Rozwój sieci monitoringu poziomu emisji hałasu	Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	Zadanie monitorowane: WIOŚ	brak środków finansowych

* Wartość bazowa odnosi się do 2024 roku.

Tabela 23 Harmonogram zadań własnych w zakresie ochrony przed hałasem

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	do 2030		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Ochrona przed hałasem	Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu	Zadanie własne: Gmina Miedźna	8					środki Gminy Miedźna	Publikacje w prasie
		Budowa i przebudowa dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych	Zadanie własne: Gmina Miedźna	3 000	2 500	2 000	2 000	5 000	środki Gminy Miedźna, budżet Państwa	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Miedźna, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Gminy Miedźna w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 24 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony przed hałasem

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Ochrona przed hałasem	Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych	Zadanie monitorowane: WIOŚ Katowice	20	Środki WIOŚ	
		Redukcja hałasu przemysłowego z wykorzystaniem dostępnych środków technicznych	Zadanie monitorowane: Starosta Pszczyński, przedsiębiorstwa	10	Środki Powiatu Pszczyńskiego (koszty administracyjne) środki własne przedsiębiorstw	
		Budowa i przebudowa dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych	PZD, ZDW, GDDKiA	120 000	środki Powiatu Pszczyńskiego, budżet Państwa / możliwe finansowanie ze środków UE	
		Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	Zadanie monitorowane: WIOŚ Katowice	50	Środki GIOŚ	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

6.3. Cele i harmonogram w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Tabela 25 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu pól elektromagnetycznych

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach	Liczba punktów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego źródło danych: GIOŚ	0	0	Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych	Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Zadanie własne: Gmina Miedźna	zmiana w przepisach dotyczących praw właścicielskich, ryzyko sprzeciwu mieszkańców
							Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Zadanie monitorowane: Starosta Pszczyński	zmiana w przepisach prawnych dotyczących kompetencji
							Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych	Zadanie monitorowane: GIOŚ	wzrost liczby źródeł promieniowania

Tabela 26 Harmonogram zadań własnych w zakresie pól elektromagnetycznych

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	do 2030		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Zadanie własne: Gmina Miedźna	koszty administracyjne (uzgodnienia realizowane w ramach obowiązków służbowych)					środki Gminy Miedźna	zadanie realizowane w trakcie planowania lokalizacji instalacji

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z szacunków własnych autorów POŚ dla Gminy Miedźna.

Tabela 27 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych	Zadanie monitorowane: GIOŚ	b.d.	środki GIOŚ	działanie aktualnie jest realizowane w cyklach 3 letnich
		Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Zadanie monitorowane: Starosta Pszczyński	koszty administracyjne wynikające z prowadzenia ewidencji (w ramach obowiązków służbowych)	środki Powiatu Pszczyńskiego	działanie będzie kontynuacją realizowanego już działania

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z szacunków własnych autorów POŚ dla Gminy Miedźna, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

6.4. Cele i harmonogram w zakresie gospodarowania wodami

Tabela 28 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu gospodarowania wodami

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa*	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Gospodarowanie wodami	System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód	Ocena JCWP źródło danych: WIOŚ Katowice	Zły stan wód	Dobry stan wód	Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych zgodnie z Obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzeczy Wisły	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	Zadanie monitorowane: GIOŚ, PIG-PIB	
			Ilość kampanii informacyjnych i edukacyjnych w gminie źródło danych Gmina Miedźna	0	1		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie własne: Gmina Miedźna Zadanie monitorowane: PGW WP	brak zainteresowania ze strony mieszkańców
			Ilość jednostek OSP doposażonych w sprzęt przeciwpowodziowy Źródło danych: Gmina Miedźna	4	4	Ograniczenie ryzyka wystąpienia strat wynikających ze zjawisk ekstremalnych związanych z wodą	Doposażenie jednostek ochotniczych straży pożarnych w sprzęt przeciwpowodziowy	Zadanie własne: Gmina Miedźna	brak środków finansowych
			Długość konserwowanych odcinków rowów melioracyjnych oraz cieków i urządzeń źródło danych spółki wodne, PGW WP	4,28 km	Wg potrzeb		Roboty utrzymaniowe i konserwacyjne na ciekach i urządzeniach wodnych, w tym przeciwpowodziowych	Zadanie monitorowane: PGW WP	brak środków finansowych
			Ilość instalacji do gromadzenia wód opadowych i roztopowych	55	więcej		Bieżąca konserwacja urządzeń melioracji wodnych	Zadanie monitorowane: spółki wodne	brak środków finansowych
							Budowa systemów mikroretencji	Zadania monitorowane: mieszkańcy	brak środków finansowych

			Źródło danych: mieszkańcy / WFOŚiGW						
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Tabela 29 Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarowania wodami

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	do 2030		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Gospodarowanie wodami	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie własne: Gmina Miedźna	10					środki Gminy Miedźna (możliwe dofinansowanie ze środków WFOŚiGW/NFOŚiGW)	
2		Doposażenie jednostek ochotniczych straży pożarnych w sprzęt przeciwpowodziowy	Zadanie własne: Gmina Miedźna	1 200					środki Gminy Miedźna, WFOŚiGW	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Miedźna, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Gminy Miedźna, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 30 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarowania wodami

L.p	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Gospodarowanie wodami	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	Zadanie monitorowane: GIOŚ, PIG-PIB	20	środki GIOŚ, PIG-PIB	
2		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie monitorowane: PGW WP	50	środki PGW WP	
3		Roboty utrzymaniowe i konserwacyjne na ciekach i urządzeniach wodnych, w tym przeciwpowodziowych	Zadanie monitorowane: PGW WP	1 000	środki PGW WP	

4		Bieżąca konserwacja urządzeń melioracji wodnych	Zadanie monitorowane: spółki wodne	1 000	środki spółek wodnych, Gmina Miedźna, Wojewoda	
5		Budowa systemów mikroretencji	Zadanie monitorowane: mieszkańcy	250	środki mieszkańców / WFOŚiGW	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Miedźna, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Gminy Miedźna, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

6.5. Cele i harmonogram w zakresie gospodarki wodno - ściekowej

Tabela 31 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu gospodarki wodno - ściekowej

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa*	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Gospodarka wodno - ściekowa	System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód	Długość kanalizacji sanitarnej [km] źródło danych: GZGK	107,88	110	Rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno – ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu	Rozbudowa systemu kanalizacji na terenach nie skanalizowanych o istniejących możliwościach podłączenia do systemu oczyszczania	Zadanie monitorowane: GZGK	brak środków finansowych
			Długość sieci wodociągowej [km] źródło danych: GZGK	136,04	140		Prace modernizacyjne na oczyszczalniach ścieków	Zadanie monitorowane: GZGK	brak środków finansowych
			Liczba zbiorników bezodpływowych / przydomowych oczyszczalni źródło danych: Gmina Miedźna	484/170	450/200		Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy Miedźna	Zadanie monitorowane: GZGK	brak środków finansowych
			Liczba kontroli nieruchomości nieskanalizowanych źródło danych: Gmina Miedźna	481	650		Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Zadanie własne: Gmina Miedźna	
							Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Zadanie monitorowane: mieszkańcy	
							Prowadzenie kontroli przestrzegania częstotliwości pozbywania się nieczystości ciekłych o posiadania umowy	Zadanie własne: Gmina Miedźna	brak wystarczającej kadry

*wartość bazowa odnosi się do roku 2024

Tabela 32 Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarki wodno - ściekowej

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	do 2030		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Gospodarka wodno - ściekowa	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Zadanie własne: Gmina Miedźna	Koszty administracyjne					środki Gminy Miedźna	zadanie realizowane
2		Prowadzenie kontroli przestrzegania częstotliwości pozbywania się nieczystości ciekłych i o posiadania umowy	Zadanie własne: Gmina Miedźna	Koszty administracyjne					środki Gminy Miedźna	zadanie realizowane

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Miedźna, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Gminy Miedźna, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadań

Tabela 33 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarki wodno - ściekowej

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Gospodarka wodno - ściekowa	Rozbudowa systemu kanalizacji na terenach nie skanalizowanych o istniejących możliwościach podłączenia do systemu oczyszczania	Zadanie monitorowane: GZGK	50	środki GZGK, WFOŚiGW, Gmina Miedźna	
		Prace modernizacyjne na oczyszczalniach ścieków	Zadanie monitorowane: GZGK	500		
		Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy Miedźna	Zadanie monitorowane: GZGK	250		
		Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Zadanie monitorowane: mieszkańcy	600	środki mieszkańców, WFOŚiGW środki Gminy Miedźna	możliwe dofinansowanie z budżetu Gminy

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą danych udostępnionych przez GZGK Sp. z o.o., a także szacunków własnych autorów POŚ dla Gminy Miedźna, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

6.6. Cele i harmonogram w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi

Tabela 34 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu gospodarowania zasobami geologicznymi

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Gospodarowanie zasobami geologicznymi	Racjonalne i efektywne gospodarowania zasobami ze złóż oraz zabezpieczenie terenów osuwiskowych	Czy prowadzony jest rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi źródło danych: Powiat Pszczyński	tak	tak	Zabezpieczenie terenów osuwiskowych na terenie gminy	Obserwacja terenów zagrożonych osuwaniem oraz prowadzenie ich rejestru	Zadanie monitorowane: Powiat Pszczyński	Brak środków finansowych
			Liczba kontroli zakładów posiadających koncesję źródło danych: Powiat Pszczyński, Ministerstwo Środowiska	0	2	Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalin	Sprawdzanie poprawności prowadzonych prac zgodnie z udzieloną koncesją	Zadanie monitorowane: Powiat Pszczyński, Ministerstwo Środowiska	Zmiana w przepisach prawnych dotyczących kompetencji

Tabela 35 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Gospodarowanie zasobami geologicznymi	Obserwacja terenów zagrożonych osuwaniem oraz prowadzenie ich rejestr	Zadanie monitorowane: Starosta Pszczyński	10	środki własne: Powiat Pszczyński	
		Sprawdzanie poprawności prowadzonych prac zgodnie z udzieloną koncesją	Zadanie monitorowane: Powiat Pszczyński, Minister Środowiska	Koszty administracyjne	środki własne: Powiat Pszczyński, Minister Środowiska	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli są wartościami szacunkowymi autorów POŚ dla Gminy Miedźna, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

6.7 Cele i harmonogram w zakresie ochrony gleb

Tabela 36 Cele, kierunki interwencji w zakresie ochrony gleb

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Ochrona gleb	Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	Ilość działań promocyjnych źródło danych: PZDR	5	5	Zachowanie funkcji środowiskowych, gospodarczych, społecznych i kulturowych gleb	Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	Zadanie monitorowane: Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Pszczynie	małe zainteresowanie rolników
							Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności	Zadanie monitorowane: Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Pszczynie	
			Powierzchnia użytków rolnych przebadanych w zakresie odczynu i zasobności w Mg/ K, P źródło danych: OSChR	602,84 ha	620 ha	Zachowanie możliwie dobrego stanu gleb rolniczych	Kontrola odczynu gleby i zasobności w magnez, potas i fosfor	Zadanie monitorowane: rolnicy	
			Ilość kontroli stosowania środków ochrony roślin źródło danych: WIORiN	10	7		Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb środkami ochrony roślin	Zadanie monitorowane: WIORiN	mała ilość kontroli i niska wykrywalność zanieczyszczeń
			Powierzchnia terenów przeznaczonych na inne cele niż rolnicze gruntów wymagających decyzyjnego zezwolenia na wyłączenia z produkcji rolniczej źródło danych: Powiat Pszczyński	b.d.	wartość zależna od przeznaczenia terenów		Stosowanie dobrych praktyk rolniczych mających na celu przeciwdziałanie: - spadkowi zawartości próchnicy, - wzrostowi gęstości objętościowej i zmniejszaniu porowatości, zasolenia oraz zakwaszania gleb	Zadanie monitorowane: rolnicy	
						Minimalizacja stopnia i łagodzenie zasklepienia gleb	Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową w tym przeznaczania gruntów na cele inne niż rolne	Zadanie własne: Gmina Miedźna Zadanie monitorowane: mieszkańcy Gminy Miedźna	presja na nowe tereny pod budownictwo mieszkaniowe

		Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno – ekonomicznymi	Powierzchnia terenów zdegradowanych źródło danych: Gmina Miedźna	0	0	Rewitalizacja terenów przemysłowych i zdegradowanych	Utrzymanie i systematyczne aktualizowanie bazy danych o terenach przemysłowych i zdegradowanych (ORSIP, OPI-TPP)	Zadanie monitorowane: województwo śląskie	brak potrzeby realizacji
							Prowadzenie wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni	Zadanie monitorowane: Starosta Pszczyński	brak identyfikacji właściciela terenu, niewystarczający budżet na realizację zadań

** ORSIP - Otwarty Regionalny System Informacji Przestrzennej

OPI - TPP - Ogólnodostępna Platforma Informacji – Tereny Przemysłowe i Zdegradowane

Tabela 37 Harmonogram zadań własnych w zakresie ochrony gleb

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	do 2030		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Ochrona gleb	Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową w tym przeznaczania gruntów na cele inne niż rolne	Zadanie własne: Gmina Miedźna	koszty administracyjne					środki Gminy Miedźna	kontynuacja realizowanego działania

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Miedźna, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Gminy Miedźna, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 38 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony gleb

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Ochrona gleb	Prowadzenie wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni	Zadanie monitorowane: Starosta Pszczyński	koszty administracyjne (w ramach obowiązków służbowych)	środki Powiatu Pszczyńskiego	kontynuacja realizowanego działania
		Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	Zadanie monitorowane: Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Pszczynie	10	środki Zespołu Doradztwa Rolniczego w Pszczynie, dofinansowanie WFOŚiGW	działanie aktualnie jest realizowane będzie jako kontynuacja
		Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności	Zadanie monitorowane: Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Pszczynie	15	środki Zespołu Doradztwa Rolniczego w Pszczynie, dofinansowanie WFOŚiGW	
		Kontrola odczynu gleby i zasobności w magnez, potas i fosfor	Zadanie monitorowane: rolnicy	30	środki rolników	
		Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb środkami ochrony roślin	Zadanie monitorowane: WIORiN	Koszty administracyjne	środki WIORiN	w zależności od ilości badanych próbek
		Stosowanie dobrych praktyk rolniczych mających na celu przeciwdziałanie: - spadkowi zawartości próchnicy, - wzrostowi gęstości objętościowej i zmniejszaniu porowatości, zasolenia oraz zakwaszania gleb	Zadanie monitorowane: rolnicy	250	środki rolników / budżetu państwa / środki UE	
		Utrzymanie i systematyczne aktualizowanie bazy danych o terenach przemysłowych i zdegradowanych (ORSIP, OPI-TPP)	Zadanie monitorowane: Zarząd Województwa Śląskiego	10	środki Województwa Śląskiego	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Miedźna, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Gminy Miedźna, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

6.8 Cele i harmonogram w zakresie gospodarki odpadami

Tabela 39 Cele, kierunki interwencji w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawania odpadów

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	Racjonalna gospodarka odpadami	Czy gmina wykonuje roczne sprawozdania źródło danych: Gmina Miedźna	tak	tak	Prawidłowe funkcjonowanie i rozwój gospodarowania odpadami oraz zgodna z przepisami prawa sprawozdawczość	Opracowanie sprawozdań z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz analiz gospodarowanie odpadami	Zadanie własne: Gmina Miedźna	brak
			Czy na terenie gminy prowadzony jest PSZOK źródło danych: Gmina Miedźna	tak	tak		Doskonalenie i rozwijanie systemu zbierania odpadów segregowanych	Zadanie własne: Gmina Miedźna	
			Ilość skontrolowanych przedsiębiorstw w zakresie gospodarowania odpadami źródło danych: WIOŚ	4 rocznie	4 rocznie		Wzmocnienie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych	Zadanie monitorowane: WIOŚ	
			Czy osiągnięto zakładany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych źródło danych: Gmina Miedźna	tak	tak		Zwiększenie ilości odpadów komunalnych poddawanych recyklingowi	Zadanie własne: Gmina Miedźna	
			Ilość usuniętych dzikich wysypisk rocznie źródło danych: Gmina Miedźna	1	0		Sukcesywnie zapobieganie i usuwanie dzikich wysypisk odpadów	Zadanie własne: Gmina Miedźna	
			Ilość działań edukacyjnych źródło danych: Gmina Miedźna	kilka	kilka		Kontynuacja edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami na obszarze Gminy Miedźna	Zadanie własne: Gmina Miedźna	w zależności od posiadanych i pozyskanych środków

		Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne	Ilość pozostałych do usunięcia wyrobów zawierających azbest Źródło danych: baza azbestowa	656,091 Mg	200 Mg		Sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest	Zadanie własne: Gmina Miedźna Zadanie monitorowane: właściele nieruchomości	
			Czy gmina aktualizuje okresowo PUA Źródło danych: Gmina Miedźna	tak	tak		Aktualizacja inwentaryzacji i programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Zadanie własne: Gmina Miedźna	realizowanie w miarę środków finansowych

Źródło: informacje zawarte w tabeli są to dane uzyskane z Urzędu Gminy Miedźna

Tabela 40 Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawania odpadów

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	do 2030		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	Opracowanie sprawozdań z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz analiz gospodarowanie odpadami	Zadanie własne: Gmina Miedźna	Koszty administracyjne					Środki Gminy Miedźna	jako kontynuacja
2		Aktualizacja inwentaryzacji i programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Zadanie własne: Gmina Miedźna	0	15	0	0	0	Środki Gminy Miedźna	aktualizacja co 5 lat
3		Sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest	Zadanie własne: Gmina Miedźna	40	45	50	60	70	Środki Gminy Miedźna	w zależności od zainteresowania mieszkańców
4		Doskonalenie i rozwijanie systemu zbierania odpadów segregowanych	Zadanie własne: Gmina Miedźna	Działania organizacyjne					Środki Gminy Miedźna	
5		Zwiększenie ilości odpadów komunalnych poddawanych recyklingowi	Zadanie własne: Gmina Miedźna	Działania organizacyjne					Środki Gminy Miedźna	
6		Sukcesywnie zapobieganie i usuwanie dzikich wysypisk odpadów	Zadanie własne: Gmina Miedźna	2	2	2	2	2	Środki Gminy Miedźna	realizacja w razie potrzeby
7		Edukacja ekologiczna w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami na obszarze gminy Miedźna	Zadanie własne: Gmina Miedźna	20					Środki Gminy Miedźna	

Źródło: informacje zamieszczone w tabelach to dane, które zostały przekazane przez Urząd Gminy

Tabela 41 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawania odpadów

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych	Zadanie monitorowane: WIOŚ	Koszty administracyjne	Środki WIOŚ	w zależności od ilości przedsiębiorstw do skontrolowania
2		Sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest	Zadanie monitorowane: właściciele nieruchomości	5 000	Środków właścicieli nieruchomości, gmina Miedźna, ARiMR, WFOŚiGW	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Miedźna, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Gminy Miedźna, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadań

6.9 Cele i harmonogram w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych w tym leśnych

Tabela 42 Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Ochrona przyrody i krajobrazu	Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowane bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu	Liczba działań edukacyjnych Źródło danych: Gmina Miedźna Nadleśnictwo Kobiór, Starosta Pszczyński	1	kilka	Podejmowanie działań z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych gminy, w tym prowadzenie badań naukowych, inwentaryzacji przyrodniczej i monitoringu oraz działania z zakresu edukacji ekologicznej	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazowych i przyrody	Zadanie własne: Gmina Miedźna Zadania monitorowane: Nadleśnictwo Kobiór, Powiat Pszczyński	brak zainteresowania mieszkańców
2							Usuwanie inwazyjnych gatunków obcych i tworzenie raportów w tym zakresie,	Zadanie własne Gmina Miedźna	brak środków finansowych
3							Przebudowa i częściowa wymiana zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej	Zadanie własne: Gmina Miedźna Zadanie monitorowane: PZD, ZDW, GDDKiA	brak środków finansowych
4			Liczba nasadzeń/ wycinek drzew Źródło danych: Gmina Miedźna	0/42	20/2	Zrównoważony rozwój lasów	Ustanowienie drzew jako pomników przyrody	Zadanie własne: Gmina Miedźna	brak środków finansowych
5			Ilość pomników przyrody na terenie gminy Źródło danych: Gmina Miedźna	1	5		Prowadzenie prawidłowej gospodarki leśnej	Zadanie monitorowane: Nadleśnictwo Kobiór	
6			Lesistość gminy Źródło danych: GUS	17,4%	18%				

Tabela 43 Harmonogram zadań własnych w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	do 2030		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1.	Ochrona przyrody i krajobrazu	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazowych i przyrody	Zadanie własne: Gmina Miedźna	15					Środki własne Gminy Miedźna, WFOŚiGW	
2.		Usuwanie inwazyjnych gatunków obcych i tworzenie raportów w tym zakresie	Zadanie własne: Gmina Miedźna	według potrzeb					Środki własne Gminy Miedźna	
3.		Przebudowa i częściowa wymiana zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej	Zadanie własne: Gmina Miedźna	według potrzeb					Środki własne Gminy Miedźna	
4		Ustanowienie drzew jako pomników przyrody	Zadanie własne: Gmina Miedźna	Według potrzeb					Środki własne Gminy Miedźna	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Miedźna, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Gminy Miedźna, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 44 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony przyrody i lasów

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Ochrona przyrody i krajobrazu	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazowych i przyrody	Zadania monitorowane: Nadleśnictwo Kobiór, Powiat Pszczyński	20	Środki własne: Nadleśnictwa Kobiór, Powiatu Pszczyńskiego	kontynuacja realizowanego działania
		Przebudowa i częściowa wymiana zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej	Zadania monitorowane: PZD, ZDW, GDDKiA	w zależności od potrzeb	Środki własne: PZD, ZDW, GDDKiA	
		Prowadzenie prawidłowej gospodarki leśnej	Zadanie monitorowane: Nadleśnictwo Kobiór	400	Środki własne: Nadleśnictwo Kobiór	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Miedźna, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Gminy Miedźna, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

6.10 Cele i harmonogram w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom

Tabela 45 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu przeciwdziałania poważnym awariom

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Zagrożenia poważnymi awariami	Minimalizacja i przeciwdziałanie skutkom poważnych awarii dla środowiska i zdrowi ludzi	Ilość akcji edukacyjnych źródło danych: Gmina Miedźna	0	kilka	Kreowanie właściwych postaw społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń dla środowiska i życia ludzi z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych postaw w sytuacji wystąpienia zagrożeń dla środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Zadanie własne: Gmina Miedźna	brak zaangażowania mieszkańców
			Ilość jednostek wyposażony w sprzęt ratowniczy źródło danych: Gmina Miedźna	4	4	Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	Doposażenie jednostek ochotniczych straży pożarnych w sprzęt przeciwpowodziowy	Zadanie własne: Gmina Miedźna	brak środków finansowych
			Ilość kontroli i naruszeń źródło danych: WIOŚ	10/4	10/0		Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii)	Zadanie monitorowane: WIOŚ Katowice, przedsiębiorcy	
			Ilość poważnych awarii na terenie gminy źródło danych: WIOŚ	0	0		Poprawa nadzoru nad logistyką transportową	Zadanie monitorowane: Zarządcy dróg	realizacja tylko w przypadku takiej konieczności
							Usuwanie skutków poważnych awarii	Zadanie monitorowane: sprawcy awarii	
							Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska	Zadanie monitorowane: Wojewoda, Marszałek Woj. Śląskiego, Straż Pożarna, WIOŚ i organy administracji	

Tabela 46 Harmonogram zadań własnych w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	do 2030		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1.	Przeciwdziałanie poważnym awariom	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych postaw w sytuacji wystąpienia zagrożeń dla środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Zadanie własne: Gmina Miedźna	10					środki Gminy Miedźna	działanie będzie realizowane w razie potrzeby
		Doposażenie jednostek ochotniczych straży pożarnych w sprzęt przeciwpowodziowy	Zadanie własne: Gmina Miedźna	800					środki Gminy Miedźna, POIŚ/RPO WŚI 2014-2020	doposażenie jednostek ochotniczych straży pożarnych w sprzęt przeciwpowodziowy

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Miedźna, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Gminy Miedźna, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 47 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie przeciwdziałaniu poważnym awariom

lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Przeciwdziałanie poważnym awariom	Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii)	Zadanie monitorowane: WIOŚ Katowice, przedsiębiorcy	Koszty administracyjne	środki własne WIOŚ, przedsiębiorców	działanie ciągłe
		Poprawa nadzoru nad logistyką transportową	Zadanie monitorowane: Zarządcy dróg	b.d.	Środki własne zarządców dróg	w razie potrzeb
		Usuwanie skutków poważnych awarii	Zadanie monitorowane: sprawcy awarii	W zależności od skali awarii	Środki własne sprawcy awarii	w razie potrzeb
		Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska	Zadanie monitorowane: Wojewoda, Marszałek Woj. Śląskiego, Straż Pożarna, WIOŚ i organy administracji	W zależności od skali awarii	Środki własne Wojewody, Marszałka Woj. Śląskiego, Straży Pożarnej, WIOŚ i organów administracji	w razie potrzeb

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z szacunków własnych autorów POŚ dla Gminy Miedźna, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

7 System realizacji Programu Ochrony Środowiska

Instrumentami wspomagającymi realizację Programu Ochrony Środowiska są elementy strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2024 r., poz. 324 z późn. zm.). Wynikają one z obowiązków i kompetencji powiatu i gminy. Narzędziem, które koordynuje i spina w jedną całość działania związane z ochroną środowiska jest Program Ochrony Środowiska.

W procesie wdrażania zapisów Programu będą uczestniczyć nie tylko jednostki bezpośrednio zaangażowane w opracowanie, procedury opiniowania, przyjmowania i uchwalania opracowania. Będą to również podmioty uczestniczące w zarządzaniu Programem, czyli jednostki administracji samorządowej, jednostki udzielające dofinansowania oraz spółki komunalne.

W każdej fazie wdrażania Programu uczestniczą mieszkańcy, którzy bezpośrednio wykorzystują produkty wynikające z realizacji postanowień Programu (np. sieć kanalizacji sanitarnej, zmodernizowana droga czy nowy kocioł dofinansowany przez Gminę).

Podstawową zasadą w realizacji zapisów Programu Ochrony Środowiska jest prawidłowe i właściwe wykonywanie zadań własnych gminy Miedźna oraz zadań monitorowanych przez poszczególne jednostki.

Tabela 48 Działania w ramach zarządzania środowiskiem

L.p.	Zagadnienie	Główne działania w latach 2024-2027	Instytucje uczestniczące
1.	Wdrażanie Programu Ochrony Środowiska	Raport z wykonania Programu (co dwa lata)	Wójt Gminy Miedźna
		Okresowa aktualizacja Programu Ochrony Środowiska	Wójt Gminy Miedźna
2.	Edukacja ekologiczna, komunikacja ze społeczeństwem, System informacji o środowisku	Realizacja Programu Ochrony Środowiska oraz współpraca z instytucjami zajmującymi się szeroko pojętą ochroną środowiska	Gmina Miedźna, WIOŚ, Organizacje pozarządowe
3.	Systemy zarządzania środowiskiem	Wspieranie i promowanie zakładów / instytucji wdrażających system zarządzania środowiskiem	Gmina Miedźna, Wojewoda, Fundusze celowe
4.	Monitoring stanu środowiska	Zgodnie z wymaganiami ustawowymi - Stan środowiska w województwie śląskim	GIOŚ, WSSE, PGW WP

Źródło: opracowanie własne

Elementem polityki ekologicznej Gminy Miedźna jest współpraca z instytucjami zajmującymi się badaniem stanu środowiska, przetwarzaniem uzyskanych danych oraz ich upowszechnianiem, a bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań objętych Programem ochrony środowiska będzie ciągły monitoring oraz dwuletni Raport.

8 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

W rozdziale pierwszym wskazano zasadność wykonania Programu ochrony środowiska oraz jego strukturę i zawartość.

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia Programu Ochrony Środowiska jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych.

Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miedźna opiniowany zostanie przez Zarząd Powiatu Pszczyńskiego.

Realizacja postanowień „Programu...” powinna doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego, oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla wdrożenia wymagań prawa.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miedźna na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030” został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska, jako narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w gminie.

Polityka ochrony środowiska to stworzenie warunków do działań związanych z ochroną środowiska i zrównoważonym rozwojem, czyli takim rozwojem, który będzie zarówno rozwojem gospodarczym, ekonomicznymi i ekologicznym.

W realizacji Programu Ochrony Środowiska istotne jest uspołecznienie całego procesu tworzenia Programu, a następnie jego realizacja i wdrażanie.

W związku z tym w trakcie procedur opracowania „Programu...” Gmina Miedźna zapewni możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zmianami).

Interesariusze w tym służby i inspekcje działające na terenie gminy Miedźna zostali włączeni w prace nad przygotowaniem niniejszego dokumentu. W związku z tym na etapie zbierania danych i materiałów do opracowania jednostki te zostały poproszone o sprecyzowanie planów i projektów jakie będą realizowane na terenie gminy Miedźna.

Po zaopiniowaniu projektu „Programu...” przez Zarząd Powiatu Pszczyńskiego oraz w razie potrzeby projektu „Programu...” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach i Śląskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miedźna na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030” zostanie uchwalony przez Radę Gminy Miedźna.

Z wykonania „Programu...” Wójt Gminy Miedźna powinien co dwa lata sporządzać raporty i przedstawiać je Radzie Gminy oraz przekazać do organu wykonawczego Powiatu Pszczyńskiego.

Program ma za zadanie wyznaczanie ram dla późniejszych przedsięwzięć, realizowanych w zakresie innych programów sektorowych województwa. Kolejnym celem Programu jest zapewnienie efektywnego i sprawnego wykorzystania środków finansowych na działania, wskazane w Programie oraz umożliwienie i wspieranie pozyskiwania środków na realizację określonych zadań środowiskowych przez jednostki samorządowe.

Niniejszy dokument został opracowany zgodnie z „Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” Ministerstwa Środowiska (z 2015 roku oraz aktualizacja w 2017 i 2020 roku). Zgodnie z przytoczonymi wytycznymi zrezygnowano z długich opisów gminy Miedźna na rzecz zestawień tabelarycznych, grafik rysunkowych i mapek.

Do opracowania niniejszego dokumentu zebrano dane pochodzące od jednostek nadrzędnych w stosunku do Gminy Miedźna – Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego i Powiatu Pszczyńskiego oraz jednostek realizujących jakiegokolwiek zadania środowiskowe na terenie gminy w tym m. in. Zarządów Dróg, Nadleśnictwa Kobiór, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach PGW WP.

W rozdziale drugim wykazano spójność dokumentacji z innymi opracowaniami wykonanymi we wcześniejszym czasie na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym.

Aktualnie polityka ochrony środowiska w gminie Miedźna prowadzona jest zgodnie z zapisami wcześniejszych dokumentów strategicznych (w tym gminnego Programu Ochrony Środowiska przyjętego uchwałą w 2004 roku) oraz nadrzędnych programów ochrony środowiska („Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”, „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2028”).

Niniejszy dokument wykazuje także spójność z innymi dokumentami szczebla krajowego, regionalnego, wojewódzkiego i powiatowego.

Rozdział trzeci opisuje położenie i ogólne warunki panujące w gminie Miedźna.

Gmina Miedźna położona jest w powiecie pszczyńskim, w Kotlinie Oświęcimskiej, na styku Równiny Pszczyńskiej i Doliny Górnej Wisły. Znajduje się w pobliżu drogi krajowej Gdańsk- Warszawa- Bielsko-Biała- Cieszyn (DK1). Miedźna usytuowana jest na trasie oraz w sąsiedztwie dróg kołowych i kolejowych tworzących swoisty równoleżnikowy korytarz komunikacyjny, o znaczeniu regionalnym, rozciągający się pomiędzy regionem Rybnika i Pszczyzny, a Oświęcimiem.

Rozdział czwarty to rozległa ocena stanu środowiska podzielona na dziesięć podrozdziałów wyszczególnionych w rozdziale pierwszym.

W ramach oceny wyszczególniono stan realizacji najważniejszych zadań we wszystkich dziedzinach środowiskowych, przytoczono wyniki badań środowiska i porównano je z wynikami z lat poprzednich wskazując na trend poprawy lub pogorszenia stanu środowiska. W każdej z dziedzin środowiskowych stworzono analizę SWOT oceniającą szanse, zagrożenia oraz mocne i słabe strony gminy Miedźna.

Ocenę stanu powietrza atmosferycznego przeprowadzono w oparciu o dane z 2024 roku pochodzące z opracowania Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Katowicach Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska pt.: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2024”.

W wyniku oceny strefę śląską, w tym obszar gminy Miedźna:

- pod kątem ochrony roślin:
 - dla SO₂ i NO_x – zaliczono do klasy A.
 - dla ozonu – zaliczono do klasy C, ze względu na przekroczenie poziomu docelowego. Stwierdzono także przekroczenie wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020, wobec czego zakwalifikowano strefę do klasy D2.
- pod kątem ochrony zdrowia sklasyfikowano:
 - dla ozonu, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz kadmu, arsenu, niklu – w klasie A,
 - dla pyłu PM_{2,5} – w klasie A1,
 - dla pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu – w klasie C.

Układ komunikacyjny na terenie gminy Miedźna uzupełnia dość gęsta sieć dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Ok. 95% dróg gminnych stanowi drogi utwardzone, bitumiczne, z kolei pozostałe to drogi utwardzone z wykorzystaniem kamienia, bądź drogi polne. Wszystkie odcinki dróg powiatowych są odcinkami utwardzonymi o nawierzchni asfaltowej. W niektórych przypadkach drogi są w niezadowalającym stanie technicznym. Praktycznie cały odcinek drogi wojewódzkiej nr 933 w granicach administracyjnych gminy Miedźna jest po gruntownej przebudowie.

Przez teren Gminy Miedźna przebiega odcinek drogi ekspresowej S1 od węzła „Kosztowy II” w Mysłowicach do węzła „Suchy Potok” w Bielsku-Białej. W ciągu drogi ekspresowej powstał w granicach administracyjnych gminy węzeł Wola, który w znacznej mierze usprawni system komunikacyjny na terenie gminy Miedźna.

Decyzję o dopuszczalnej emisji hałasu może wydać Starosta. Do chwili obecnej Starosta Pszczyński nie wydał dla żadnego przedsiębiorstwa prowadzącego działalność na terenie gminy Miedźna decyzji o dopuszczalnej emisji hałasu.

Aktualnie na terenie gminy Miedźna Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach i Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczyńcu w ciągu dróg powiatowych i drogi wojewódzkiej nie planują żadnych zabezpieczeń przeciwhałasowych, w postaci budowy ekranów akustycznych ani także nasadzeń zieleni izolacyjnej.

Wyniki badań w województwie śląskim w żadnym punkcie nie wskazywały na przekroczenia dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego.

Gmina Miedźna leży w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych (JCW), o kodach:

- PLRW20001121199 – Wisła od zb. Goczałkowice do Przemszy,
- PLRW20001121169 – Pszczyńka od zb. Łąka do ujścia.

Na potencjał/stan ekologiczny rzeki Pszczyńka oraz rzeki Wisła duży wpływ mają czynniki zewnętrzne – są to główne odbiorniki oczyszczonych ścieków komunalnych oraz wód zasolonych z kopalń.

Na terenie gminy Miedźna w 2024 roku prowadzono monitoring jakości wód podziemnych w jednym punkcie pomiarowym, dla JCWPd PLGW2000156 w miejscowości Miedźna. Zgodnie z uzyskanymi wynikami wody podziemne zaklasyfikowano do IV klasy jako wody niezadowalającej jakości.

Dla JCPWPd PLGW2000157 monitoring prowadzony był w Bielsku - Białej, gdzie zgodnie z uzyskanymi wynikami zakwalifikowano wody podziemne do IV klasy jako wody niezadowolającej jakości.

Stopień zwodociągowania gminy Miedźna wynosi 99%. Na terenach nieskanalizowanych mieszkańcy użytkują zbiornik bezodpływowe w ilości 484 szt. oraz 170 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Łączna powierzchnia terenów zagrożonych ruchami masowymi na terenie miejscowości Góra wynosi 6 ha. Większe tereny zagrożone ruchami masowymi znajdują się w południowej części miejscowości Grzawa i stanowią 2 kompleksy obszarowe o łącznej powierzchni 41,2 ha. Na terenie gminy Miedźna występuje jedno aktywne osuwisko o powierzchni 0,88 ha, zlokalizowane w miejscowości Góra, przy ul. Nad Wisłą.

W granicach administracyjnych gminy Miedźna występują:

- c) 1 złoża piasku i żwiru – Wola,
- d) 8 złóż węgla kamiennego: Brzeszcze, Czeczott, Czeczot – Wschód, Ćwiklice, Dankowice, Międzyrzecze, Silesia, Studzienica.

Gmina Miedźna posiada dobre warunki do rozwoju rolnictwa, mimo że gleby zalegające na analizowanym terenie wymagają starannej uprawy i uregulowania stosunków wodnych. Gleby gminy Miedźna należą w 80% do klasy III i IV.

Rolnictwo odgrywa istotną rolę w gospodarce gminy. Użytki rolne stanowią około 69%. Grunty użytkowane rolniczo w gospodarstwach rolniczych zajmują średnio około 4 ha. Mieszkańcy przejawiają także tendencje do zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, głównie pod zabudowę mieszkaniową, dotyczy to szczególnie miejscowości Miedźna, w której w ostatnich latach przybyło zameldowanych mieszkańców.

Na terenie gminy Miedźna gospodarka odpadami prowadzona jest wg przyjętego regulaminu i zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Aktualnie odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Miedźna, na których zamieszkują mieszkańcy realizowane jest przez firmę wyłonioną w drodze przetargowej – jest to Zakład Usług Komunalnych z Oświęcimia ul. Generała Józefa Bema 12A.

Na terenie Gminy Miedźna działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, zlokalizowany w Gilowicach przy ul. Leśnej 25.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 844 z pon. zm.) formami ochrony przyrody w granicach administracyjnych gminy Miedźna znajduje się obszar Natura 2000 OSO „Stawy w Brzeszczach”, użytek ekologiczny „Zapadź” oraz dwa pomniki przyrody.

Na terenie gminy Miedźna nie są zlokalizowane żadne zakłady przemysłowe, które zaliczone zostały do zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR), lub do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR).

W rozdziale piątym opisano zagadnienia horyzontalne będące fundamentem każdej z dziedzin środowiskowych.

Każdy obszar interwencji i każdy kierunek działań powinien być spójny z czterema zagadnieniami horyzontalnymi jakim są:

- adaptacja do zmian klimatu
- nadzwyczajne zagrożenia
- edukacja ekologiczna
- monitoring środowiska.

Wszystkie obszary interwencji na których opiera się niniejszy „Program...” zawierają aspekty każdego z czterech działań horyzontalnych. Istotnym jest także, iż w każdej dziedzinie środowiskowej prowadzona jest edukacja ekologiczna, a nadzwyczajne zagrożenia czy awarie mogą wpływać na wszystkie obszary środowiska od przyrody po powietrze wody i gleby. A w celu kontroli stanu i podjęcia ewentualnych szybkich kroków niezbędny jest monitoring środowiska i stała kontrola jego stanu.

Rozdział szósty jest zestawieniem celów, i zadań środowiskowych podzielonych na zadania własne Gminy Miedźna wraz z potencjalnymi i możliwymi źródłami finansowania oraz zadania monitorowane, które realizowane będą na terenie gminy, ale niejednokrotnie bez zaangażowania finansowego Gminy Miedźna.

Rozdział siódmy jest opisem systemu realizacji Programu ochrony środowiska, procedur opiniowania, konsultacji społecznych oraz procesu wdrażania. Wskazano także obowiązki Gminy Miedźna w zakresie raportowania realizacji Programu w odstępach dwuletnich.

Rozdział ósmy jest streszczeniem całości dokumentu.